

Płocki Program Rewitalizacji

projekt skierowany do konsultacji społecznych – wersja z dnia 30.09.2016

Człowiek jest miarą wszystkich rzeczy

Protagoras

Spis treści

1. Wstęp.....	5
2. Zagadnienia ogólne.....	6
2.1. Zakres pojęciowy.....	6
2.2. Podstawa prawna, zakres Programu.....	7
2.3. Powiązania Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi.....	9
3. Diagnoza stanu miasta.....	16
3.1. Ogólne uwarunkowania.....	16
3.2. Historia.....	17
3.3. Sytuacja demograficzna.....	19
3.4. Rynek pracy.....	22
3.5. Bezrobocie.....	24
3.6. Wsparcie społeczne.....	28
3.7. Podmioty gospodarcze.....	33
3.8. Organizacje pozarządowe, udział w życiu publicznym.....	37
3.9. Stan bezpieczeństwa.....	42
3.10. Struktura przestrzenna miasta.....	45
3.11. Plany zagospodarowania przestrzennego.....	47
3.12. Zieleń miejska, przestrzenie publiczne.....	48
3.13. Zabytki.....	49
3.14. Gospodarka mieszkaniowa.....	51
3.15. Uwarunkowania środowiskowe.....	56
3.16. Kultura.....	57
3.17. Turystyka, sport i rekreacja.....	58
3.18. Edukacja.....	59
3.19. Problemy miasta w opinii interesariuszy rewitalizacji.....	60
4. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	65
4.1. Obszar zdegradowany.....	65
4.2. Obszar rewitalizacji.....	75
5. Pogłębiona analiza obszaru rewitalizacji.....	80
5.1. Pierwszy podobzdar rewitalizacji – Stare Miasto, Kolegialna.....	80
5.2. Drugi podobzdar rewitalizacji – Dobrzyńska, Skarpa.....	84
5.3. Trzeci podobzdar rewitalizacji – Radziwie.....	88
5.4. Czwarty podobzdar rewitalizacji - teren byłej Cukrowni Borowiczki.....	91
6. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	94
6.1. Planowany efekt rewitalizacji pierwszego podobzdar - Stare Miasto, Kolegialna.....	94
6.2. Planowany efekt rewitalizacji drugiego podobzdar - Dobrzyńska, Skarpa.....	94

6.3. Planowany efekt rewitalizacji trzeciego podobszaru - Radziwie.....	95
6.4. Planowany efekt rewitalizacji czwartego podobszaru - teren byłej Cukrowni Borowiczki.....	95
7. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań.....	96
8. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	100
9. Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji.....	102
10. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich komplementarności.....	104
11. System wdrażania Programu Rewitalizacji.....	106
12. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji.....	108
13. Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych.....	117
13.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	117
13.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale określającej zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji.....	118
13.3. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	118
13.4. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	118
13.5. Określenie niezbędnych zmian w aktach prawnych dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	121
14. System monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji.....	122

1. Wstęp

W wyniku gwałtownych przemian społeczno-gospodarczych, które nastąpiły w okresie transformacji ustrojowej miasto Płock, podobnie jak i inne miasta, zaczął borykać się z wieloma problemami. Jednym z nich była postępująca degradacja przestrzenna i społeczna niektórych obszarów miasta. Dostrzegając ten problem, w połowie lat 90-tych XX w., zapoczątkowano proces „przywracania do życia” najcenniejszego fragmentu miasta – Płockiej Starówki.

Pierwsze działania rewitalizacyjne w Płocku koncentrowały się wokół Starego Rynku. Podstawą prawną tych działań była *Strategia Rewitalizacji Płockiej Starówki*¹, która została przyjęta przez Radę Miasta Płocka w 1997 roku, a jednym z jej efektów było utworzenie w 1998 roku Agencji Rewitalizacji Starówki ARS Sp. z o.o.

Od 2005 roku kierunki działań rewitalizacyjnych w Płocku wyznaczał *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Płocka*², którego celem była odnowa zdegradowanych i zagrożonych marginalizacją obszarów miasta. Dokument ten był na bieżąco monitorowany i aktualizowany, a jego pozytywne efekty są dostrzegane zarówno przez użytkowników rewitalizowanych obszarów jak i osoby z zewnątrz.

Pomimo podjętych, w ciągu minionych lat, działań na rzecz rewitalizacji nie udało się w pełni osiągnąć zakładanych rezultatów. Przeprowadzona diagnoza aktualnej sytuacji w mieście wykazała, że proces rewitalizacji winien być kontynuowany z uwzględnieniem zaistniałych zmian, aktualnych uwarunkowań rozwojowych miasta oraz nowych regulacji prawnych wprowadzonych m.in. ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Wyciągnięte wnioski i zdobyte doświadczenia z dotychczasowego przebiegu procesu rewitalizacji zaowocowały wypracowaniem niniejszego dokumentu. Stanowi on odpowiedź na nowe wyzwania związane z potrzebą zintensyfikowania działań na rzecz kompleksowej rewitalizacji tych obszarów w mieście, które pozostają w kryzysie oraz odbudowy ich zdolności do rozwoju.

Niniejszy Program Rewitalizacji opracowany został przez pracowników Referatu Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta w Wydziale Rozwoju i Polityki Gospodarczej Miasta Urzędu Miasta Płocka przy udziale interesariuszy procesu rewitalizacji oraz we współpracy z pracownikami innych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Płocka i jednostek miejskich³.

1 Uchwała Nr 730/L/97 Rady Miasta Płocka z dnia 22 kwietnia 1997 roku w sprawie uchwalenia Strategii Rewitalizacji Płockiej Starówki

2 Uchwała Nr 729/XLIII/05 Rady Miasta Płocka z dnia 28 czerwca 2005 roku w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Płocka na lata 2005-2013, kierunkowo do 2020 r. z późniejszymi zmianami

3 Zarządzenie Nr 380/2015 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 2 marca 2015 roku w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Płocka – Aktualizacja na lata 2014-2020 i lata następne”, a następnie Zarządzenie Nr 1923/2016 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 25 kwietnia 2016 roku w sprawie powołania Zespołu ds. wypracowania zintegrowanych działań rewitalizacyjnych

2. Zagadnienia ogólne

2.1. Zakres pojęciowy

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone na podstawie programu rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. mieszkaniową, społeczną, gospodarczą).

Naturalnym liderem procesu rewitalizacji jest samorząd gminny. Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne.

Stan kryzysowy - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20%

powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe, powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny - projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Partycypacja społeczna - udział jednostek, grup i całych społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji publicznych w sprawach ich dotyczących.

2.2. Podstawa prawna, zakres Programu

Niniejszy Program Rewitalizacji sporządzony został na podstawie art. 14-24 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 poz. 1777 z późniejszymi zmianami), z uwzględnieniem Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego.

Przyjęcie Płockiego Programu Rewitalizacji poprzedzone zostało podjęciem przez Radę Miasta Płocka następujących uchwał:

- Uchwała Nr 277/XV/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 stycznia 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Płocka (Dz.Urz. Woj. Maz. Poz. 1741);
- Uchwała Nr 311/XVII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 22 marca 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji;
- Uchwała Nr 329/XVIII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 kwietnia 2016 roku w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Płockiego Komitetu Rewitalizacji.

Niniejszy dokument zawiera opisową charakterystykę miasta, analizę szczegółowych danych dotyczących sytuacji społeczno – gospodarczej i przestrzennej w podziale na jednostki urbanistyczne – nazwane osiedlami, wyróżnienie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z przedstawieniem zastosowanej metody ich wyznaczenia. W dokumencie zawarto opis powiązań Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi miasta, wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także opis systemu wdrażania i monitorowania Programu.

Część analityczna Programu dokonana została na podstawie danych zawartych w Miejskim Zeszycie Statystycznym Urzędu Miasta Płocka, stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego i Państwowej Komisji Wyborczej, a także danych uzyskanych z Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku, Komendy Miejskiej Policji w Płocku, Urzędu Statystycznego w Warszawie - Oddział w Płocku, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Wydziału Geodezji oraz Wydziału Ewidencji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka. Wyliczenia danych dla poszczególnych jednostek dokonano po zastosowaniu niezbędnej korekty w celu doprowadzenia do zgodności z danymi ogólnomiejskimi. Dla zapewnienia ciągłości i spójności działań w niniejszym Programie zawarta została diagnoza stanu miasta, w oparciu o którą Uchwałą Nr 277/XV/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 stycznia 2016 roku dokonano wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Diagnoza ta obejmuje dane z lat 2005-2013. Pogłębiona analiza wyznaczonego obszaru rewitalizacji dokonana została w oparciu o dane z lat 2014-2015.

W prace nad przygotowaniem niniejszego Programu włączeni zostali interesariusze rewitalizacji. W 2014 roku, zgodnie z Zarządzeniem Nr 4197/2014 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 19 lutego 2014 roku, przeprowadzone zostało badanie dotyczące procesu rewitalizacji w Płocku. W 2015 roku, zgodnie z Zarządzeniem Nr 424/2015 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 18 marca 2015 roku w ramach konsultacji społecznych zorganizowano 11 spotkań/warsztatów. Wypracowane w trakcie tych konsultacji społecznych propozycje w założeniu miały służyć do skonstruowania finalnych zapisów dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Płocka – Aktualizacja na lata 2014-2020 i lata następne”. W związku jednak z wejściem w życie w dniu 18 listopada 2015 roku ustawy o rewitalizacji celowym stało się opracowanie zamiast aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji tzw. gminnego programu rewitalizacji. Tym samym dalszy proces partycypacyjny prowadzony był zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji.

Wszystkie raporty z przeprowadzonych konsultacji opublikowane zostały na stronie internetowej www.rozwojmiasta.plock.eu - Rewitalizacja i Estetyzacja, a ich wyniki wzięte zostały pod uwagę przy konstruowaniu niniejszego Programu.

Płocki Program Rewitalizacji charakteryzuje się następującymi cechami:

Kompleksowość - Program ujmuje działania z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Koncentracja - Program dotyczy działań skierowanych na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, obejmujący część obszaru zdegradowanego dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych, o istotnym znaczeniu dla rozwoju miasta.

Komplementarność - Program ujmuje działania z zapewnieniem komplementarności przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Partnerstwo - Prace nad przygotowaniem Programu, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

2.3. Powiązania Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Niniejszy Program Rewitalizacji jest zgodny z dokumentami wyższego rzędu - europejskimi, krajowymi, regionalnymi, ich celami, priorytetami i kierunkami działań. Jednocześnie wpisuje się w ogólne kierunki rozwoju miasta, które sformułowane zostały w dokumentach lokalnych, w tym Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2022 roku oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka.

Poniżej przedstawiono główne dokumenty oraz ich zapisy, z których wynika konieczność opracowania Programu Rewitalizacji oraz w których realizację wpisuje się niniejszy Program.

Dokumenty europejskie

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu - Europa 2020 (Strategia „Europa 2020”)

Strategia „Europa 2020” jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, którego założenia zostaną osiągnięte m.in. poprzez rozwój zrównoważony, sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającym spójność społeczną i terytorialną.

Program Rewitalizacji wpisuje się w powyższe założenia zakładając m.in. działania na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

Rozporządzenie określa m.in. cele tematyczne i priorytety inwestycyjne polityki spójności na lata 2014-2020. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wsparciem objęte będą m.in.:

- rewitalizacja fizyczna, gospodarcza i społeczna ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich;
- inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych;
- integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych.

Program Rewitalizacji uwzględnia powyższe obszary promując włączenie społeczne, walkę z ubóstwem i dyskryminacją.

Dokumenty krajowe

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce.

Umowa Partnerstwa przewiduje wsparcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych obejmujących działania mające na celu ożywienie społeczne i gospodarcze obszarów zdegradowanych, włączenie społeczności zamieszkujących te obszary oraz poprawę jakości ich życia.

W ramach Programu Rewitalizacji planowana jest, zgodnie z zapisami Umowy, realizacja zintegrowanych działań obejmujących kwestie społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Przyczyni się to do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarach, gdzie występuje kumulacja negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych powiązanych z degradacją fizyczną zabudowy.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych kraju.

Program Rewitalizacji wpisuje się w obszar *Spójność społeczna i terytorialna*, w ramach którego zaplanowano działania zmierzające do zatrzymania procesu marginalizacji obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzenia ich zdolność do rozwoju.

W najbardziej zdegradowanych obszarach miasta, w efekcie spójnych działań rewitalizacyjnych, przewiduje się, że nastąpi ożywienie gospodarcze z jednoczesną poprawą sytuacji społecznej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie

Zgodnie ze Strategią jednym z najważniejszych wyzwań polityki regionalnej do 2020 roku jest zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej kraju m.in. poprzez zatrzymanie procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzenie zdolności do rozwoju dzięki procesom rewitalizacyjnym.

W Polsce znajduje się wiele miast odznaczających się utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Jednym z nich jest Płock, który w Strategii wskazany został jako obszar strategicznej interwencji na rzecz rewitalizacji miast. Działania w ramach tego obszaru problemowego polityki regionalnej będą prowadzone na podstawie Programu Rewitalizacji, w którego realizacji uczestniczyć będą, poza władzami regionalnymi i lokalnymi, w jak największym stopniu partnerzy gospodarczy i społeczni.

W najbardziej zdegradowanych obszarach miasta, zgodnie z założeniami Strategii, w efekcie spójnych działań rewitalizacyjnych, nastąpi lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza z jednoczesną poprawą sytuacji społecznej.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju definiująca politykę przestrzenną Polski zawiera odwołania do rewitalizacji głównie w kontekście podwyższenia konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski oraz poprawy spójności wewnętrznej i terytorialnego równoważenia rozwoju kraju.

Program Rewitalizacji odpowiada na powyższe wyzwania zakładając restrukturyzację i rewitalizację obszarów zdegradowanych poprzez prowadzenie działań zmierzających do przywrócenia tym obszarom funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych. Działania te doprowadzą do odzyskania atrakcyjności danego obszaru, do przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego.

Zgodnie z założeniami Koncepcji, Program Rewitalizacji obejmuje działania techniczne, przestrzenne, społeczne, kulturowe, gospodarcze i ekologiczne w tym m.in. poprawę stanu budynków, ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, integrację społeczną mieszkańców rewitalizowanych obszarów.

Krajowa Polityka Miejska 2023

Krajowa Polityka Miejska określa planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej uwzględniające cele i kierunki określone w średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Celem strategicznym Krajowej Polityki Miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Program Rewitalizacji wpisuje się wprost w cel szczegółowy 3 - *Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich*, który ukierunkowany jest na to, by wyprowadzać ze stanów kryzysowych dzielnice miast, miasteczka i inne obszary zdegradowane (np. wymagające rekultywacji i remediacji) w sposób skoncentrowany i efektywny.

Program Rewitalizacji zakłada prowadzenie zintegrowanych, czyli równoległych i wzajemnie uzupełniających się działań obejmujących sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną odnoszących się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łączące wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia.

Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Zakres potrzeb inwestycyjnych i działań do realizacji w województwie przedstawiony został w ujęciu sektorowym w podziale na sześć wyróżnionych w Strategii obszarów tematycznych. W obszarze działań poświęconym gospodarce określono kierunek pn. „*Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno – gospodarczych*” w ramach którego zakładane są kompleksowe i zintegrowane działania rewitalizacyjne w miastach. Zgodnie ze Strategią do Płocka, jako jednego z miast płocko-ciechanowskiego obszaru strategicznej interwencji, skierowane zostaną głównie kierunki

działań takich jak: *Wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych w celu przywrócenia właściwych funkcji miast lub ich dzielnic, a także zmiany funkcji zdegradowanych terenów*, w tym:

- rewitalizację centrów miast i obszarów przemysłowych i powojсковych,
- zintegrowane projekty miejskie służące rozwojowi ośrodków wzrostu,
- wzmocnienie roli miast jako ośrodków wzrostu o znaczeniu regionalnym.

Program Rewitalizacji uwzględnia powyższe kierunki działań.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa będąc aktem planowania, określa zasady organizacji przestrzennej województwa oraz podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje.

Rezultatem sformułowanej polityki przestrzennej określonej jako: Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych będzie m.in. wzmocnienie potencjału i wzrost konkurencyjności Płocka (ośrodka regionalnego) poprzez:

- rewitalizację zdegradowanych obszarów miast (przede wszystkim centrów oraz terenów przemysłowych i powojсковych);
- rewitalizację obiektów zabytkowych i ich adaptację między innymi na potrzeby turystyki i kultury.

Powyższe uwzględnione zostało w Programie Rewitalizacji w celu zapewnienia spójności planowanych działań z planem zagospodarowania przestrzennego województwa.

Dokumenty lokalne

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej⁴

Zintegrowana Strategia opracowana została na potrzeby Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej (OFAP), którego rdzeniem jest miasto Płock w ramach projektu pn. „Współpraca w ramach Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej kluczem do zintegrowanego rozwoju subregionu”, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. Jest dokumentem kierunkowym, ustalającym wizję rozwoju OFAP oraz wskazującym kierunki w ramach których powinny być podjęte przyszłe działania strategiczne dla obszaru.

Program Rewitalizacji jest niezbędny do realizacji celów Strategii zakładających następujące działania:

- monitorowanie prowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- badanie prawidłowego i efektywnego prowadzenia działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych zgodne z programami rewitalizacji oraz dokumentami planistycznymi;
- stymulowanie opracowywania kompleksowych programów aktywizacji terenów zdegradowanych w ramach OFAP;
- wspieranie opracowywania programów zagospodarowania terenów cennych przyrodniczo i kulturowo w ramach OFAP;
- wspieranie kompleksowych rewitalizacji obszarów i obiektów zabytkowych i społecznych dla wykorzystania turystycznego;
- rewitalizacja obszarów turystycznych w tym przede wszystkim pasm rzecznych dla rekreacji i wypoczynku i działalności gospodarczej;
- wspieranie kompleksowych rewitalizacji obszarów i obiektów zabytkowych i społecznych dla wykorzystania turystycznego;

4 Uchwała Nr 182/X/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 25 sierpnia 2015 roku

- rewitalizacja obszarów turystycznych w tym przede wszystkim pasm rzecznych dla rekreacji i wypoczynku i działalności gospodarczej.

Strategia Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej⁵

Strategia Rewitalizacji stanowi uszczegółowienie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej. Ma stać się narzędziem redukcji barier ożywienia terenów zdegradowanych np. poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego itp. Ponadto będzie służyć wzmacnianiu lokalnych, endogenicznych potencjałów zarówno ekonomicznych jak i społecznych obszarów objętych interwencją oraz terenów zurbanizowanych ich otaczających. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych w istniejących zasobach. Realizacja Strategii ma również służyć wsparciu nowych form aktywności rozwijanych na bazie odzyskiwanych walorów historycznych i ekologiczno-krajobrazowych.

Na potrzebę opracowania niniejszego Programu wskazują m.in. następujące zapisy Strategii: *„obecnie obowiązujące Lokalne Programy Rewitalizacji, na podstawie których wyznaczone zostały obszary ... będą wymagały aktualizacji i dostosowania do wymogów Gminnych Programów Rewitalizacji, które będą na poziomie gminnym podstawowym dokumentem operacyjnym z zakresu działań rewitalizacyjnych. Dostosowanie Programów Rewitalizacji będzie odbywało się w zakresie dotyczącym wytycznych krajowych i wspólnotowych w zakresie programowania oraz finansowania działań rewitalizacyjnych w latach 2014-2020. Potrzeba ta wynikać będzie również ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej, dezaktualizacji danych oraz identyfikacji nowych potrzeb rewitalizacyjnych przez miasta.”*

Niniejszy Program Rewitalizacji opracowany został zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji oraz wytycznymi krajowymi i regionalnymi. Obszary wyznaczone do rewitalizacji zgodnie z zapisami Strategii: *„Wśród wyznaczonych w LPR obszarów problemowych dwa zasługują na szczególną uwagę ze względu na swój śródmiejski charakter oraz istotność z punktu widzenia struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta. Są to osiedla Stare Miasto i Kolegialna. Nie wyklucza to jednocześnie wskazania innych obszarów kryzysowych na potrzeby sporządzania samego GPR dla Miasta Płocka.”* obejmują zarówno obszar Starego Miasta, Kolegialnej (pierwszy podobzdar rewitalizacji) jak i inne tereny, na których zgodnie z przeprowadzoną diagnozą występuje koncentracja negatywnych zjawisk kryzysowych.

Działania zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji obejmują wszystkie obszary, w ramach których będą prowadzone działania rewitalizacyjne w miastach OFAP tj.:

- bezpieczeństwo i aktywność społeczna;
- ład przestrzenny i tkanka miejska;
- atrakcyjność gospodarcza miast

oraz są zgodne z poszczególnymi celami operacyjnymi:

- Poprawa bezpieczeństwa obszarów śródmiejskich;
- Aktywizacja mieszkańców terenów zdegradowanych;
- Poprawa jakości przestrzeni śródmiejskiej miast;
- Zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego;
- Poprawa jakości zasobu mieszkaniowego;
- Aktywizacja gospodarcza terenów zdegradowanych;
- Zrównoważone zagospodarowanie obszarów nadrzecznych.

⁵ Uchwała Nr 182/X/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 25 sierpnia 2015 roku

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2022 roku⁶

Strategia jest dokumentem określającym cele rozwoju Płocka oraz zadania służące ich realizacji. W myśl Strategii Płock ma stać się „miastem zrównoważonego rozwoju, ukierunkowanym na wysoką jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjnym dla gości i inwestorów”. Rewitalizacja obszarów cechujących się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych ma istotne znaczenie dla osiągnięcia tak sformułowanej misji miasta.

Rewitalizacja powinna nie tylko przeciwdziałać degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, ale przede wszystkim pobudzać dany obszar do rozwoju w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne. Postępująca degradacja i marginalizacja obszarów hamuje zrównoważony rozwój miasta i w konsekwencji prowadzi do obniżenia jakości przestrzeni oraz pogorszenia komfortu życia mieszkańców.

Program Rewitalizacji stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji warunkuje podjęcie spójnej interwencji na rzecz obszarów zdegradowanych hamujących zrównoważony rozwój miasta.

Rewitalizacja dla swojej efektywności wymaga wielokierunkowych działań oraz kompleksowych i interdyscyplinarnych przemian. Tym samym zapisy Programu Rewitalizacji wpisują się w następujące cele nadrzędne Strategii:

- Lepiej zaspokojone potrzeby i wysoka jakość życia mieszkańców;
- Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej;
- Harmonijny rozwój przestrzenny i wysoka jakość środowiska;
- Dynamiczny rozwój gospodarki z zachowaniem bezpieczeństwa środowiska;
- Wysoka atrakcyjność Płocka dla gości i turystów

oraz są spójne ze sformułowanymi strategiami działań, które określone zostały dla poszczególnych celów strategicznych.

Programu Rewitalizacji jest dokumentem operacyjnym, podrzędnym w stosunku do strategii miasta. Jest jednym z dokumentów determinujących skuteczną realizację Strategii, ustanawiając warunki do działania w zakresie rewitalizacji oraz określając dla uczestników życia społecznego i gospodarczego jakie zachowania są zgodne z celami Strategii.

Program Rewitalizacji zakłada ukierunkowanie działań sformułowanych w poszczególnych politykach i programach sektorowych miasta na te obszary, na których występuje koncentracja zjawisk kryzysowych (zgodnie z dokonaną analizą rozkładu terytorialnego poszczególnych zjawisk). Pozostaje spójny m.in. z Programem Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2018; Programem zrównoważonego rozwoju systemu dróg rowerowych na terenie miasta Płocka do 2033 roku w ujęciu krajowym, regionalnym i lokalnym; Planem gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Płocka; Programem Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku; Polityką Rozwoju Gospodarczego Miasta Płocka na lata 2012 – 2022; Wieloletnim programem rozwoju współpracy Gminy-Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020. Integruje działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, stanowiąc odpowiedź na zdiagnozowane problemy powodujące degradację i marginalizację wskazanych podobszarów miasta.

Z uwagi na fakt, że obowiązująca Strategia została opracowana w 2008 roku w oparciu o dane ogólnomiejskie, wskazane jest dokonanie jej aktualizacji z uwzględnieniem diagnozy przeprowadzonej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w 2013 roku obejmującej zróżnicowanie wewnątrzmięjskie oraz aktualnych uwarunkowań rozwojowych miasta.

⁶ Uchwała Nr 411/XXIX/08 Rady Miasta Płocka z dnia 25 listopada 2008 roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014-2020⁷

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Opiera się na przygotowanej diagnozie społecznej, uwzględniającej analizę procesów rozwojowych, zachodzących w Płocku, w zakresie demografii, poziomu życia mieszkańców, ochrony zdrowia, świadczonej pomocy społecznej i aktywnej integracji, rynku pracy, uzależnień, mieszkalnictwa, bezpieczeństwa mieszkańców, systemu edukacji.

Program Rewitalizacji jest spójny z misją sformułowaną w Strategii - Stołeczny Książęcy Płock – miasto stwarzające mieszkańcom możliwość rozwoju oraz skutecznie przeciwdziałające zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego, której wypełnienie jest uwarunkowane realizacją celów strategicznych i operacyjnych, priorytetów oraz kierunków działań, zdefiniowanych zarówno w Strategii jak i Programie Rewitalizacji. Program Rewitalizacji koncentruje te działania na poszczególnych podobszarach, obejmując zarówno kwestie związane z pomocą społeczną, lokalnym rynkiem pracy, demografią, przestępczością.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka⁸

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem określającym kierunki rozwoju struktury przestrzennej miasta. Zgodnie z tym dokumentem w sferze przestrzennej zakłada się m.in.:

- przekształcanie obszarów zdegradowanych bądź dysfunkcyjnych poprzez rewitalizację i reurbanizację istniejących struktur: terenów produkcyjno – usługowych,
- zapewnienie warunków dla rewitalizacji miasta, w tym historycznej zabudowy śródmiejskiej, co spowoduje podniesienie estetyki miasta i rozwiąże problemy związane z utrzymaniem i remontami kwartałów śródmiejskich.

W Studium wskazane zostały obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, z zastrzeżeniem że obszary rewitalizacji wynikać będą z ustaleń Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę opracowanie niniejszego Programu Rewitalizacji determinuje spójność działań rewitalizacyjnych z polityką przestrzenną miasta oraz określonymi w Studium kierunkami rozwoju miasta Płocka.

7 Uchwała Nr 8/II/2014 Rady Miasta Płocka z dnia 19 grudnia 2014 roku

8 Uchwała Nr 565/XXXIII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku

3. Diagnoza stanu miasta

3.1. Ogólne uwarunkowania

Płock jest jednym z 65 miast na prawach powiatu. Położony jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego, w odległości około 120 km od Warszawy i 112 km od Łodzi.

Płock podzielony jest na 21 osiedli miejskich, z których największą powierzchnię zajmuje osiedle Trzepowo (1.055 ha), a najmniejszą osiedle Tysiąclecia (24 ha).

Tabela 1: Powierzchnia Płocka w 2013 roku według osiedli

Wyszczególnienie	Powierzchnia ewidencyjna w ha
<i>Osiedla miejskie</i>	<i>7 531</i>
Borowiczki	604
Ciechomice	555
Dobrzyńska	79
Dworcowa	53
Góry	872
Imielnica	311
Kochanowskiego	75
Kolegialna	119
Łukasiewicza	263
Międzytorze	123
Podolszyce Południe	214
Podolszyce Północ	338
Pradolina Wisły	733
Radziwie	908
Skarpa	117
Stare Miasto	79
Trzepowo	1 055
Tysiąclecia	24
Winiary	592
Wyszogrodzka	332
Zielony Jar	85
<i>Pozostałe obszary</i>	<i>1 274</i>
PKN Orlen	760
Wisła	514
Płock ogółem	8 805

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Płock usytuowany jest nad Wisłą, która dzieli miasto na część prawobrzeżną i lewobrzeżną. Zdecydowana większość osiedli położona jest w prawobrzeżnej części miasta (17 osiedli) skupiając 94% mieszkańców Płocka, co świadczy o dominacji urbanistycznej i gospodarczej tej części miasta.

„Rdzeniem” Płocka jest historyczne Stare Miasto wokół którego rozwinął się rejon Śródmieścia przez który przebiega główna oś komunikacyjna o kierunku wschód-zachód (aleje: Kobylińskiego, Jachowicza, Piłsudskiego) oddzielająca obszar o charakterze śródmiejskim (wielofunkcyjnym) od obszarów o wyraźnie dominującym charakterze mieszkaniowym.

Drugą istotną strukturą urbanistyczną prawobrzeżnej części miasta to Podolszyce, które zaczęły się intensywnie urbanizować w latach 80-tych XX w. Podolszyce podzielone na część północną i południową charakteryzuje zabudowa wielorodzinna. W ostatnich latach to także rozwijająca się dzielnica handlowa. Sąsiadujące z Podolszycami - Borowiczki i Imielnica to osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej mające charakter przedmieść.

Prawobrzeżną część Płocka to także 2 obszary przemysłowe – teren PKN Orlen (zamknięta struktura z własnymi, wewnętrznymi systemami infrastrukturalnymi) oraz Kostrogaj stanowiący administracyjnie część osiedla Łukasiewicza i Trzepowo. Kostrogaj pełni przede wszystkim funkcję usługowo-produkcyjno-składową. Funkcjonuje tu wiele drobnych zakładów przemysłowych, hurtowni i magazynów.

Lewobrzeżną część miasta tworzą 4 osiedla, które zamieszkuje zaledwie 6% mieszkańców Płocka. Jedyną w pełni wykształconą strukturą urbanistyczną jest osiedle Radziwie - dawna wieś włączona w granice administracyjne miasta w 1923 roku o dominującej zabudowie jednorodzinnej. Na terenie Radziwia znajduje się stocznia rzeczna z portem oraz przebiega przez to osiedle linia kolejowa co predysponuje je do utworzenia węzła intermodalnego. Pozostałe osiedla lewobrzeżnego Płocka to tereny o ekstensywnym, rolniczym zagospodarowaniu. Tereny te w znacznej mierze pozbawione są co do zasady charakteru miejskiego.

3.2. Historia

Płock jest jednym z najstarszych miast Mazowsza i Polski. Otrzymał prawa miejskie w 1237 roku. Istniał jednak wcześniej jako gród warowny i obronny. Czas intensywnego rozkwitu tego miejsca to przełom XI i XII wieku. W 1075 roku powstało w Płocku biskupstwo, które miało duży wpływ na rozwój gospodarczy miasta. Za panowania Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego, w latach 1079 - 1138 Płock pełnił funkcję stolicy państwa polskiego.

Dalszy rozwój miasta przypada na wiek XIV. Za czasów Kazimierza Wielkiego powstają fortyfikacje miejskie, nowy gotycki zamek, kościół farny. Wjazd do miasta strzegły trzy bramy: Dobrzyńska, Bielska i Wyszogrodzka. Centrum układu stanowił Stary Rynek z ulicami wylotowymi. Dzięki położeniu nad Wisłą Płock czerpał znaczne korzyści z handlu i spływu zboża do Gdańska. Dzięki temu powstały liczne wytwórnie sukna i płótna, młyny, spichlerze. W 1495 roku, po bezpotomnej śmierci ostatniego księcia płockiego Janusza II, Płock wcielono do Korony Królestwa Polskiego.

Rozkwit Płocka hamują w XVI wieku liczne klęski żywiołowe. Pożary w 1511 i 1545 roku niszczą ul. Dobrzyńską, Piekarską, Nadwiślańską. Miasta nie oszczędził także regres gospodarczy ogarniający Polskę na przełomie XVI i XVII wieku. Zniszczeń dopełniły liczne wojny w XVII i XVIII wieku oraz częste pożary i epidemie. Na skutek ruchów skarpy osunęła się niemal cała ul. Nadwiślańska.

Na przełomie XVIII i XIX wieku miasto znajdowało się w granicach zaboru pruskiego. Kreowane na stolicę regencji Nowych Prus Wschodnich, znacznie rozszerzyło swoje terytorium w kierunku wschodnim. Na podstawie kilku planów, opracowanych przez

Göppnera (1793), Schnöwalda (1798) i Schmidta (1803) powstało nowe miasto oparte na szachownicowej siatce ulic, którego centrum stanowił ówczesny plac Panieński (dziś Plac Obrońców Warszawy) z klasycystycznym budynkiem władz kamery pruskiej. Zlikwidowano obwarowania miejskie, urządzając na ich miejscu nowe ciągi uliczne (obecna ul. Kwiatka). Kościem kompozycyjnym miasta stała się ul. Kolegialna.

W latach 1817 – 1823 rozbudowywano miasto w oparciu o plan architekta województwa płockiego – Mahna. Ruch budowlany objął także stare części miasta. Rozbudowano pałac biskupi oraz zrealizowano pozostałą klasycystyczną zabudowę Rynku Kanonicznego (aktualnie Plac Narutowicza). Na Starym Rynku rozebrano gotycki ratusz, wznosząc w 1825 roku nowy, klasycystyczny obiekt w zachodniej części placu, w którym w 1831 roku odbył się ostatni sejm powstańczy.

Druga połowa XIX wieku przyniosła zdecydowane przemiany w zabudowie miasta. Zanika drewniana, parterowa zabudowa mieszkaniowa. Jej miejsce zajmują nowe, czynszowe kamienice o eklektycznej architekturze z mocno rozbudowanymi oficynami, doprowadzając, szczególnie na terenie Starego Miasta, do wielkiego zagęszczenia zabudowy. Oś kompozycyjną stanowiła ul. Tumską, zakończeniem której był powstały w trzecim ćwierćwieczu Nowy Rynek z halami targowymi. Stary Rynek stracił dotychczasowe znaczenie handlowe. Powstały nowoczesne wodociągi z wieżą ciśnień przy ul. Warszawskiej. Wzniesiono kilka zakładów przemysłowych, wśród nich w 1870 roku Fabrykę Narzędzi Rolniczych przy ul. Królewieckiej. Dynamicznie rozwijała się żegluga rzeczna, a nabrzeże wiślane żyło w rytmie przyływów i odpływów statków. Wielokrotnie, w ciągu wieków remontowana Katedra została w latach 1901 – 1903 gruntownie przebudowana przez architekta Stefana Szyllera.

W 1920 roku Płock wpisał się do historii Polski dzielną obroną przed nawałnicą bolszewicką, za którą Marszałek Józef Piłsudski odznaczył miasto Krzyżem Walecznych.

W 1923 roku do Płocka zostało przyłączone Radziwie. W okresie międzywojennym największymi inwestycjami były budowa linii kolejowej Kutno – Radziwie (1925 rok) i Płock – Sierpc, połączenie obu odcinków za pośrednictwem stałego mostu przez Wisłę, budowa Elektrowni Miejskiej w Radziwie, Płockich Zakładów Mięsnych oraz urządzenie nadwiślańskich bulwarów i ul. Mostowej.

Okres II wojny światowej to w dziejach płockich głównie czas dramatycznych wydarzeń marca 1941 roku, czyli wysiedlenia do obozów zagłady całej żydowskiej części społeczności.

W pierwszych latach powojennych Płock zachował dotychczasowy charakter ośrodka urzędniczo-wojskowo-nauczycielskiego. Dopiero rok 1960 „wprowadził” Płock w nowy etap rozwoju w związku z budową rurociągu naftowego z obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz powstaniem Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych (obecnie PKN ORLEN S.A.). Od 1961 roku następowała systematyczna przebudowa i rozbudowa miasta. W granice miasta włączone zostały tereny należące do wsi: Chełpowo, Maszewo, Winiary, Powsino, Trzepowo Stare, Niegłosy, Biała Nowa i Parcele oraz Draganie Nowe. Budowie kombinatu towarzyszył cały szereg uzupełniających inwestycji przemysłowych oraz nieznany dotąd w historii rozwój miasta, szczególnie w sferze budownictwa mieszkaniowego. Powstało nowe centrum miasta, ukształtowane przez osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, przeznaczonej dla ludności znajdującej zatrudnienie w Płocku: Łukasiewicza, Tysiąclecia, Skarpa A i B, Kolegialna, Dworcowa, Międzytorze. Płock stał się ośrodkiem przyciągającym ludzi z innych miast Mazowsza i kraju. Od 1960 do 1970 liczba ludności Płocka wzrosła o ok. 41%. Skutki gospodarcze, społeczne i demograficzne podjętej decyzji o lokalizacji na terenie Płocka Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych są odczuwalne do dziś. Z jednej strony spowodowały dynamiczny rozwój miasta, z drugiej zaś utratę jego

tożsamości. Napływająca ludność nie czuła więzi emocjonalnej z nowym miejscem zamieszkania, jego kulturą i tradycją.

Z dniem 1 stycznia 1982 roku do granic administracyjnych Płocka przyłączone zostały Borowiczki i Imielnica, a z dniem 1 stycznia 1997 roku tereny wsi Góry, Dolne Budy, Longinus, Ciechomice, Nowe Ciechomice i Tokary – Rąbierz.

W latach 1975-1998 miasto Płock pełniło funkcję stolicy województwa płockiego, będąc siedzibą wielu instytucji administracji publicznej o znaczeniu regionalnym i ponadlokalnym. Od reformy administracyjnej w 1998 roku jest miastem na prawach powiatu oraz stanowi siedzibę ziemskiego powiatu płockiego odgrywając ważną rolę w rozwoju subregionalnym.

3.3. Sytuacja demograficzna

Obecnie na terenie Płocka zaobserwować można wyraźne, niekorzystne trendy demograficzne. Systematycznie od kilku lat spada liczba ludności. W 2013 roku ludność Płocka liczyła 122.815 mieszkańców.

Tabela 2: Liczba ludności w latach 2005 – 2013 w Płocku wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na koniec roku)

Lata	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2005	127 461	61 130	66 331
2006	127 224	60 934	66 290
2007	126 968	60 608	66 360
2008	126 709	60 292	66 417
2009	126 542	60 120	66 422
2010	124 691	59 186	65 505
2011	124 318	58 889	65 429
2012	123 627	58 530	65 097
2013	122 815	58 098	64 717

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W 2013 roku w Płocku zarejestrowano 1.128 urodzeń żywych (o 157 mniej niż w roku 2012) i 1.191 zgonów, co dało ujemny przyrost naturalny (-63).

Tabela 3: Ruch naturalny w Płocku w latach 2005-2013

Ruch naturalny	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe	1 188	1 298	1 249	1 375	1 380	1 286	1 231	1 285	1 128
Zgony	1 041	1 149	1 172	1 180	1 189	1 182	1 116	1 265	1 191
Przyrost naturalny	147	149	77	195	191	104	115	20	-63

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na wysokim poziomie utrzymuje się także ujemne saldo migracji wewnętrznych. Mieszkańcy Płocka przeprowadzają się głównie do strefy podmiejskiej. W 2013 roku z pobytu stałego na wieś wymeldowały się 903 osoby. W 2013 roku, po kilkuletniej przerwie odnotowano też ujemne saldo migracji zagranicznych (-17).

Tabela 4: Poziom i saldo migracji ludności w Płocku w latach 2005-2013

Ruch ludności	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zameldowania na pobyt stały z miast	355	387	382	337	333	304	292	247	287
Zameldowania na pobyt stały ze wsi	580	732	870	613	606	617	576	536	576
Zameldowania na pobyt stały z zagranicy	18	31	22	30	30	21	25	17	15
Wymeldowania z pobytu stałego do miast	490	477	555	423	416	448	458	428	493
Wymeldowania z pobytu stałego na wieś	1 016	1 097	1 288	1 016	928	1 059	902	873	903
Wymeldowania z pobytu stałego za granicę	4	59	52	40	24	20	21	15	32
Saldo migracji wewnętrznych	-571	-455	-591	-489	-405	-586	-492	-518	-533
Saldo migracji zagranicznych	14	-28	-30	-10	6	1	4	2	-17

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na koniec 2013 roku najwięcej mieszkańców Płocka mieszkało na osiedlu Podolszyce Północ (11.935 osób), a najmniej na osiedlu Pradolina Wisły (497 osób). W ostatnich latach zaobserwować można spadek liczby ludności m.in. na osiedlach: Stare Miasto, Kolegialna, Dworcowa, Kochanowskiego i Skarpa. Wzrost liczby ludności w 2013 roku zaobserwowano natomiast m.in. na osiedlach Winiary, Pradolina Wisły, Ciechomice i Podolszyce Południe.

Tabela 5: Ludność Płocka w latach 2005-2013 według osiedli (stan na koniec roku)

Osiedla	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Borowiczki	3 660	3 680	3 684	3 580	3 645	3 879	3 918	3 924	3 953
Ciechomice	1 010	1 000	1 056	1 077	1 114	1 159	1 196	1 222	1 234
Dobrzyńska	11 330	11 330	10 775	10 546	10 402	10 500	10 544	10 487	10 408
Dworcowa	5 000	4 900	6 163	6 082	6 052	5 951	5 936	5 885	5 774
Góry	1 540	1 540	1 649	1 668	1 680	1 836	1 859	1 880	1 871
Imielnica	2 560	2 560	2 459	2 557	2 600	2 733	2 808	2 870	2 848
Kochanowskiego	10 320	10 283	10 526	10 398	10 238	9 014	8 837	8 823	8 697
Kolegialna	11 050	11 000	11 351	11 303	11 067	10 719	10 332	10 250	10 072
Łukasiewicza	13 790	13 670	12 504	12 380	12 354	12 422	11 543	10 450	10 306
Międzytorze	8 200	8 100	6 993	5 782	5 741	5 826	5 800	5 698	5 630
Podolszyce Południe	9 040	9 140	9 072	9 349	9 674	9 913	10 086	10 224	10 312
Podolszyce Północ	9 120	9 170	11 244	11 238	11 451	11 720	11 820	11 891	11 935
Pradolina Wisły	390	380	465	468	464	481	484	492	497
Radziwie	3 650	3 700	3 579	3 647	3 649	3 778	3 774	3 780	3 793
Skarpa	10 070	10 100	9 532	9 875	9 795	9 450	9 347	9 284	9 189
Stare Miasto	5 911	5 811	5 316	4 962	4 864	4 561	4 416	4 223	4 044
Trzepowo	390	390	807	793	782	814	830	817	805
Tysiąclecia	6 100	6 100	6 192	6 155	6 073	6 074	5 699	5 949	5 833
Winiary	1 890	1 890	1 530	1 519	1 525	1 527	1 529	1 540	1 569
Wyszogrodzka	8 960	8 950	8 555	9 754	9 776	10 023	9 812	10 107	10 187
Zielony Jar	3 480	3 530	3 516	3 576	3 594	3 681	3 747	3 831	3 858
Płock ogółem	127 461	127 224	126 968	126 709	126 540	126 061	124 317	123 627	122 815

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Na terenie miasta Płocka systematycznie zmniejsza się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku produkcyjnym. Gwałtownie wzrasta natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Gwałtowność zmian w strukturze demograficznej Płocka wynika ze znacznego napływu młodych ludzi do Płocka w związku z uruchomieniem w 1964 roku Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych.

Statystyczny mieszkaniec Płocka miał w 2013 roku 40,2 lat. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 17% ogółu mieszkańców, w wieku produkcyjnym 63%, a w wieku poprodukcyjnym 20%.

Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym wymaga podjęcia działań związanych z zapewnieniem godności aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia, nawet przy pewnych ograniczeniach funkcjonalnych. W tym celu konieczny jest rozwój infrastruktury oraz realizacja działań społecznych na rzecz osób starszych.

Tabela 6: Ludność Płocka w podziale na ekonomiczne grupy wieku w latach 2005-2013

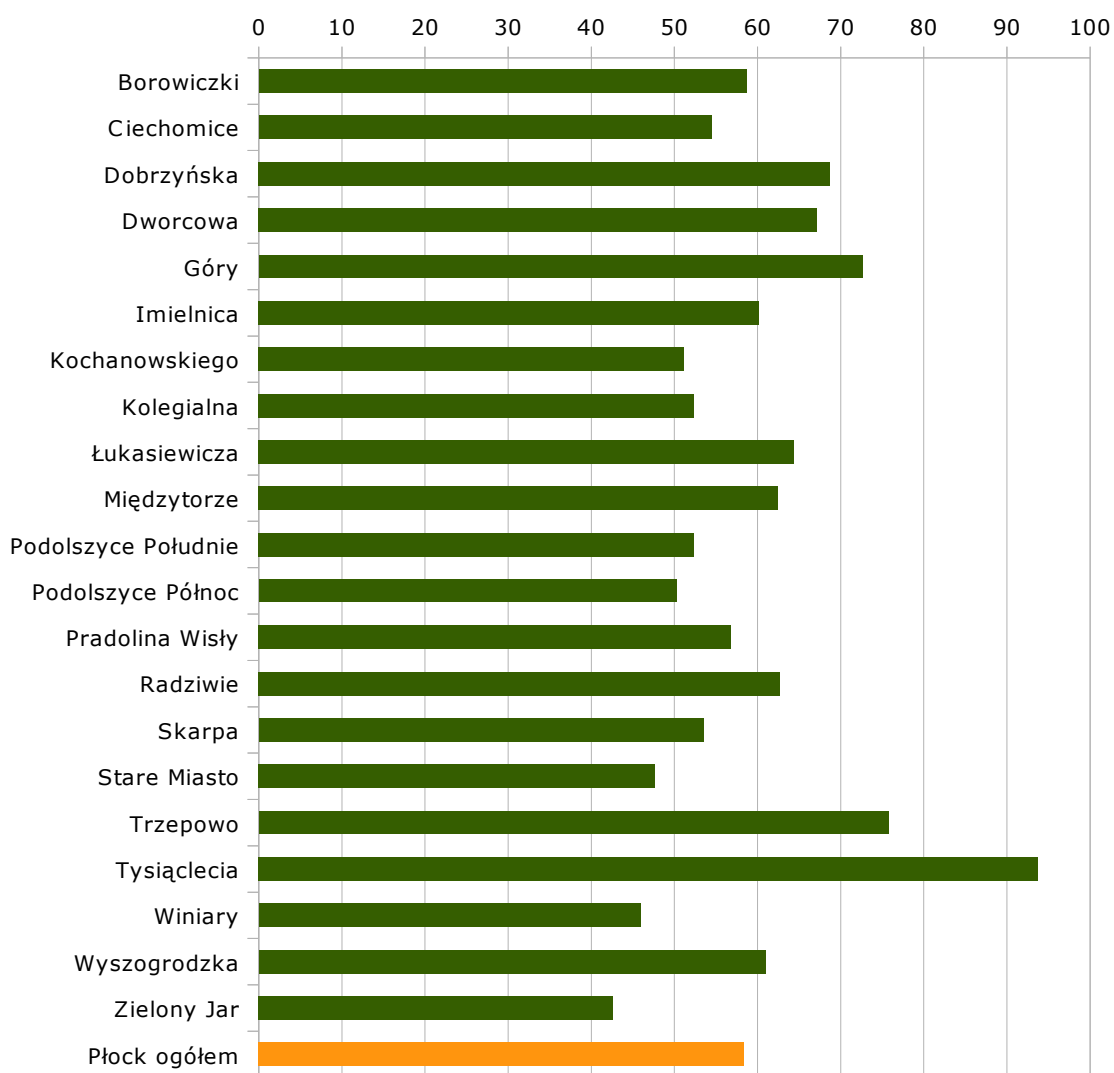
Ludność	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wiek przedprodukcyjny									
Mężczyźni	12 288	12 056	11 815	11 634	11 583	11 237	11 014	10 862	10 760
Kobiety	11 831	11 515	11 339	11 293	11 156	10 737	10 519	10 371	10 291
Ogółem	24 119	23 571	23 154	22 927	22 739	21 974	21 533	21 233	21 051
Wiek produkcyjny									
Mężczyźni	43 185	43 117	42 894	42 634	42 432	41 698	41 231	40 706	40 029
Kobiety	42 673	42 331	41 919	41 401	40 947	39 889	39 309	38 472	37 508
Ogółem	85 858	85 448	84 813	84 035	83 379	81 587	80 540	79 178	77 537
Wiek poprodukcyjny									
Mężczyźni	5 657	5 761	5 899	6 024	6 105	6 251	6 644	6 962	7 309
Kobiety	11 827	12 444	13 102	13 723	14 319	14 879	15 601	16 254	16 918
Ogółem	17 484	18 205	19 001	19 747	20 424	21 130	22 245	23 216	24 227

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niekorzystne zmiany proporcji pomiędzy ludnością w wieku aktywności zawodowej, a ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym doskonale obrazuje wskaźnik obciążenia demograficznego, który na koniec 2013 roku w przypadku 11 osiedli był „gorszy” niż średnia dla miasta. Najwyższą wartość osiągnął na osiedlu Tysiąclecia (93,72), a najniższą na osiedlu Zielony Jar (42,62). Rozstęp, tj. różnica między najwyższą wartością odnotowaną w mieście i najniższą wyniosła 51,1 pkt, co świadczy o bardzo dużym zróżnicowaniu między poszczególnymi osiedlami.

W przypadku osiedla Tysiąclecia o tak wysokim wskaźniku zadecydowała liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Osiedle to zamieszkują głównie starsze osoby, które narażone są m.in. na ubóstwo, ograniczone kontakty społeczne oraz problemy zdrowotne.

Rys. 1: Wskaźnik obciążenia demograficznego⁹ stan na koniec 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Wydziału Ewidencji i Spraw Obywatelskich, Urząd Miasta Płocka

3.4. Rynek pracy

Płock to miasto kontrastów – jest zaliczany do miast o wysokim dochodzie na 1 zatrudnionego, a jednocześnie z relatywnie wysokim bezrobociem i dużą liczbą osób korzystających z pomocy społecznej.

Dochody w gospodarstwach są bardzo zróżnicowane. Zależy to od tego, czy poszczególne osoby posiadają stałą pracę i stałe dochody, od ilości członków rodziny, ilości osób pracujących w rodzinie i miejsca pracy.

⁹ Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (liczba dzieci w wieku 0-17 lat, liczba osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 18-59 lub 64 lata)

W 2013 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4.799,33 zł. W relacji do średniej krajowej przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Płocku było wyższe o 23,8%. Na tle innych powiatów grodzkich województwa mazowieckiego, pod względem wynagrodzenia, zajmujemy drugie miejsce po Warszawie.

Tabela 7: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce i wybranych jednostkach województwa mazowieckiego w latach 2005 – 2013

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	2 514,26	2 636,81	2 866,04	3 158,48	3 315,38	3 435,00	3 625,21	3 744,38	3 877,43
Mazowsze	3 227,04	3 381,13	3 670,84	4 036,26	4 179,63	4 279,55	4 504,66	4 637,58	4 773,41
Warszawa	3 613,44	3 789,94	4 099,73	4 504,85	4 603,26	4 694,47	4 936,36	5 077,53	5 226,05
Radom	2 269,30	2 348,10	2 556,68	2 818,40	2 998,88	3 136,45	3 258,68	3 411,51	3 523,34
Płock	3 014,76	3 181,39	3 541,16	3 816,45	3 980,94	4 133,50	4 428,47	4 618,20	4 799,33
Siedlce	2 310,82	2 442,82	2 618,05	2 864,61	3 056,15	3 190,80	3 364,77	3 470,66	3 533,39
Ostrołęka	2 485,73	2 607,81	2 868,54	3 074,15	3 288,00	3 390,85	3 638,36	3 776,11	3 912,91

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Uwaga: Powyższa statystyka nie obejmuje dochodów osób zatrudnionych w małych firmach (o liczbie pracujących do 9 osób), a także osób zatrudnionych w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządzie gospodarczym i zawodowym oraz zatrudnionych za granicą.

W 2013 roku zawodowo aktywnych było 53.320 (43,4%) mieszkańców Płocka, co stanowi niespełna 1% mniej niż w roku poprzednim. Ponad 42,5% mieszkańców Płocka pozostawała bierna zawodowo. Zgodnie z danymi statystycznymi kobiety w 2013 roku stanowiły 46% ogółu pracujących.

Tabela 8: Aktywność ekonomiczna ludności Płocka w latach 2005-2013

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aktywni zawodowo ¹	56 726	54 116	55 925	56 181	54 514	54 777	54 141	53 697	53 320
a. pracujący ²	43 902	43 901	47 524	49 769	47 436	47 570	46 443	45 439	44 982
b. bezrobotni	12 824	10 215	8 401	6 412	7 078	7 207	7 698	8 258	8 338
Bierni zawodowo ³	51 309	54 923	52 739	52 341	53 919	52 245	52 916	52 464	52 181
Ludność w wieku 15 lat i więcej	108 035	108 739	108 664	108 522	108 433	107 022	106 760	106 161	105 501
Ludność ogółem	127 461	127 224	126 968	126 709	126 542	124 691	124 318	123 627	122 815

¹ aktywni zawodowo – pracujący i bezrobotni w wieku powyżej 15 lat

² pracujący w głównym miejscu pracy, czyli według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności – bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych

³ bierni zawodowo – osoby niezarejestrowane w urzędzie pracy i niepracujące w wieku powyżej 15 lat

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Najwięcej osób pracuje w przetwórstwie przemysłowym – 26,4% pracujących ogółem. Jest to jednocześnie sektor przedsiębiorstw przynoszący najwyższe dochody.

Tabela 9: Pracujący w Płocku w głównym miejscu pracy w latach 2005-2013 w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD

Sekcje	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przetwórstwo przemysłowe	13 611	13 385	14 083	14 144	12 275	12 379	12 206	12 255	11 892
Budownictwo	5 791	5 485	6 125	6 403	-	-	-	-	-
Handel i naprawy	5 310	5 763	6 566	6 853	6 122	6 704	6 242	6 133	6 344
Transport, łączność, gosp. mag.	2 419	2 754	2 826	3 471	-	-	-	-	-
Obsługa nieruchomości	3 396	3 605	3 989	5 100	-	-	-	-	-
Edukacja	3 733	3 985	4 455	4 080	4 191	4 160	4 222	4 365	4 516
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 070	3 103	3 221	3 234	3 122	3 219	3 225	3 300	3 271
Pozostała działalność	6 572	5 821	6 259	6 484	21 726	21 108	20 548	19 386	18 959
Pracujący ogółem	43 902	43 901	47 524	49 769	47 436	47 570	46 443	45 439	44 982

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

3.5. Bezrobocie

Na koniec 2013 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku ukształtowała się na poziomie 8.338 i była wyższa niż przed rokiem o 80 osób.

Tabela 10: Bezrobocie w Płocku w latach 2005 - 2013 według stanu na koniec roku

Lata	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych
2005	12 824
2006	10 215
2007	8 401
2008	6 412
2009	7 078
2010	7 207
2011	7 698
2012	8 258
2013	8 338

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na koniec 2013 roku najwięcej osób bezrobotnych mieszkało na osiedlu Dobrzyńska – 1.001 osób (12% ogółu bezrobotnych Płocczan). Nieco mniej osób bezrobotnych mieszkało na osiedlu Kolegialna (11,1% Płocczan) i osiedlu Skarpa (9,1%).

Tabela 11: Bezrobotni według osiedli (stan na koniec 2013 roku)

Osiedla	Bezrobotni
Borowiczki	259
Ciechomice	85
Dobrzyńska	1 001
Dworcowa	306
Góry	123
Imielnica	145
Kochanowskiego	547
Kolegialna	926
Łukasiewicza	624
Międzytorze	274
Podolszyce Południe	446
Podolszyce Północ	673
Pradolina Wisły	50
Radziwie	314
Skarpa	759
Stare Miasto	510
Trzepowo	84
Tysiąclecia	341
Winiary	79
Wyszogrodzka	652
Zielony Jar	140
Płock ogółem	8 338

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku

Wysoki wskaźnik bezrobocia występuje obecnie we wszystkich grupach wiekowych. Z analiz danych statystycznych wynika, że w Płocku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby młode, w wieku 25 – 34 lata (26,9%). Dynamicznie wzrasta liczba bezrobotnych w wieku powyżej 55 lat. W 2005 roku osoby z tego przedziału wiekowego stanowiły 6,8% ogółu bezrobotnych, w roku 2013 już 14,8%.

Tabela 12: Bezrobotni wg wieku w latach 2005-2013 (stan na koniec roku)

Bezrobotni	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Poniżej 25	2 235	1 750	1 188	792	1 257	1 172	1 278	1 194	1 171
25-34	3 874	2 898	2 388	1 853	2 050	2 030	2 263	2 390	2 246
35-44	2 668	2 124	1 733	1 291	1 451	1 555	1 698	1 832	1 940
45-54	3 172	2 626	2 279	1 761	1 624	1 564	1 537	1 698	1 747
55 i więcej	875	817	813	715	696	886	922	1 144	1 234
Ogółem	12 824	10 215	8 401	6 412	7 078	7 207	7 698	8 258	8 338

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Ze względu na płeć przeważają kobiety. Według stanu na 31 grudnia 2013 roku kobiety stanowiły 52,7% ogółu bezrobotnych. Czynnikiem, który może przyczynić się do obniżenia tego wskaźnika jest rozwój infrastruktury zapewniającej opiekę nad dziećmi w godzinach pracy rodziców.

Bez prawa do zasiłku na koniec 2013 roku pozostawało 7.429 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w stosunku do sytuacji sprzed roku o 2,9 pkt proc. do 89,1%.

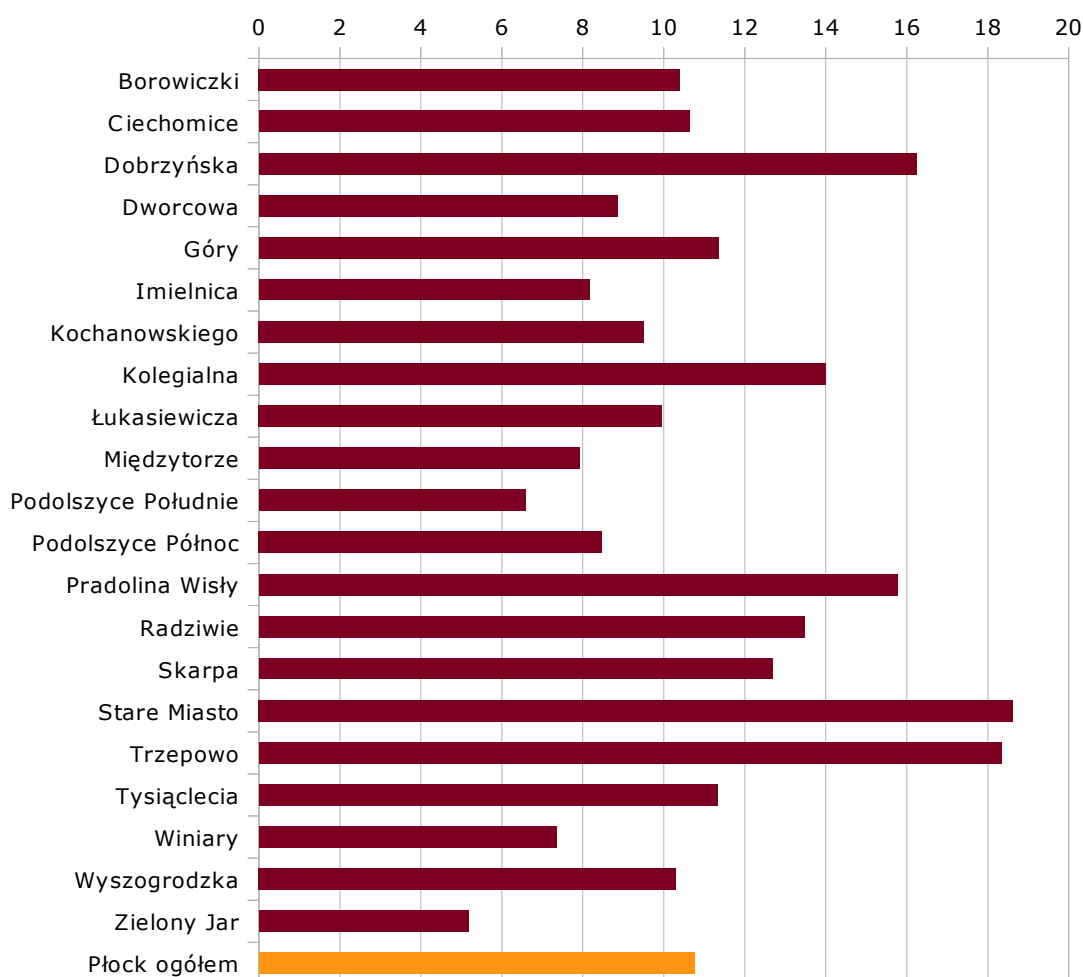
Tabela 13: Bezrobotni zarejestrowani wg płci w latach 2005-2013 (stan na koniec roku)

Bezrobotni	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mężczyźni	5 423	3 924	3 112	2 345	3 161	3 439	3 395	3 819	3 947
Kobiety	7 401	6 291	5 289	4 067	3 917	3 768	4 303	4 439	4 391
Bez prawa do zasiłku	10 823	8 721	7 167	5 745	6 018	6 103	6 748	7 121	7 429
Ogółem	12 824	10 215	8 401	6 412	7 078	7 207	7 698	8 258	8 338

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Biorąc pod uwagę stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 18-59 lub 64 lata) to najgorsza sytuacja przedstawia się na osiedlu Stare Miasto, gdzie wskaźnik ten na koniec 2013 roku wyniósł 18,62%.

Rys. 2: Stopa bezrobocia¹⁰ stan na koniec 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

¹⁰ Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 18-59 lub 64 lata)

Brak pracy odbija się przede wszystkim na sytuacji materialnej rodzin dotkniętych tym problemem. Wymusza ograniczanie wydatków. Powoduje zaleganie z opłatami za czynsz, energię elektryczną, zmusza do zaciągania pożyczek. Szczególnie negatywne skutki wywołuje tzw. bezrobocie długotrwałe. Osoby pozostające bez pracy powyżej 1 roku stanowią najliczniejszą grupę bezrobotnych – 40,6%. Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia przyczynia się do rozwijania kolejnych niepożądanych zjawisk społecznych tj. ubóstwo, alkoholizm, przemoc w rodzinie.

Tabela 14: Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2005-2013 (stan na koniec roku)

Bezrobotni	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
do miesiąca	591	556	582	576	689	683	544	676	667
1-3 miesięcy	1 509	1 419	1 378	1 082	1 503	1 712	1 512	1 553	1 325
3-6 miesięcy	1 602	1 409	1 109	687	1 340	1 420	1 216	1 412	1 268
6-12 miesięcy	2 029	1 460	1 222	940	1 321	1 323	1 679	1 619	1 696
12-24 miesiące	1 914	1 508	1 161	1 000	932	981	1 477	1 380	1 561
powyżej 24 miesięcy	5 179	3 863	2 949	2 127	1 293	1 088	1 270	1 618	1 821
Ogółem	12 824	10 215	8 401	6 412	7 078	7 207	7 698	8 258	8 338

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (27,4%). Od trzech lat wysoki poziom bezrobocia odnotowuje się wśród osób z wykształceniem wyższym. W 2013 roku osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 14,1%.

Tabela 15: Bezrobotni wg wykształcenia w latach 2005-2013 (stan na koniec roku)

Wykształcenie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
wyższe	1 109	862	693	601	861	899	1 132	1 185	1 179
średnie zawodowe	3 284	2 687	2 166	1 711	1 825	1 771	1 780	1 979	1 996
średnie ogólnokształcące	968	886	720	570	714	713	821	829	817
zasadnicze zawodowe	3 631	2 779	2 244	1 588	1 743	1 853	1 843	2 030	2 063
gimnazjalne i poniżej	3 832	3 001	2 578	1 942	1 935	1 971	2 122	2 235	2 283
Ogółem	12 824	10 215	8 401	6 412	7 078	7 207	7 698	8 258	8 338

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Z danych Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku wynika, że na koniec 2013 roku w Płocku zarejestrowane były 524 osoby niepełnosprawne, w tym 289 niepełnosprawnych kobiet. Udział procentowy niepełnosprawnych bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec grudnia 2013 roku wynosił 6,3%.

Wyższy poziom bezrobocia w powiatach ziemskich położonych wokół Płocka powoduje wysoki poziom podaży pracowników, co utrudnia skuteczną walkę z bezrobociem na terenie miasta. Relatywnie duża odległość od Warszawy i innych środków wojewódzkich oraz niska jakość połączeń komunikacyjnych sprawia, że tylko niewielki odsetek Płocczan decyduje się na podjęcie zatrudnienia poza Płockiem. Większość nie jest skłonna na podjęcie zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz, co się z tym wiąże, dojazdy do pracy. Tym samym nie stanowi to skutecznego sposobu na zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród mieszkańców Płocka.

3.6. Wsparcie społeczne

W Płocku mimo, że statystycznie rośnie poziom dobrobytu (na co wskazuje wysoka średnia poziomu płac w Płocku w porównaniu z innymi miastami) duża liczba ludzi pozostaje w trudnej sytuacji życiowej. Od 2008 roku udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się poniżej 10%, a w roku 2013 stanowił 8,9%.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są osobom lub rodzinom, których dochód jest niższy lub równy określone w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc takim osobom udzielana jest w formie bezzwrotnej pomocy finansowej oraz w formie bezpłatnych świadczeń w tym: posiłek, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, praca socjalna lub pobyt w domu pomocy społecznej.

W ramach zadań własnych miasto organizuje osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej: schronienie, posiłki, ubranie, leki, usługi opiekuńcze, zaś w ramach zadań zleconych udziela pomocy w formie zasiłków stałych i zasiłków okresowych.

Zasiłki stałe są udzielane dzieciom niepełnosprawnym i osobom będącym inwalidami od urodzenia, natomiast zasiłki okresowe są udzielane osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej na skutek długotrwałej choroby, bezrobocia lub okresowej niepełnosprawności itp.

Tabela 16: Korzystający z pomocy społecznej w Płocku w latach 2005 – 2013

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób korzystających z pomocy, łącznie z członkami rodzin	Udział % liczby osób korzystających z pomocy (łącznie z członkami rodzin) w ludności ogółem
2005	127 461	7 578	17 602	13,8
2006	127 224	7 383	15 982	13,8
2007	126 968	5 871	12 782	10,1
2008	126 709	6 042	12 445	9,8
2009	126 542	5 326	10 571	8,4
2010	124 691	5 565	11 085	8,8
2011	124 318	5 523	10 721	8,6
2012	123 627	5 611	11 016	8,9
2013	122 815	5 773	10 941	8,9

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Tabela 17: Korzystający z pomocy społecznej w 2013 roku według osiedli

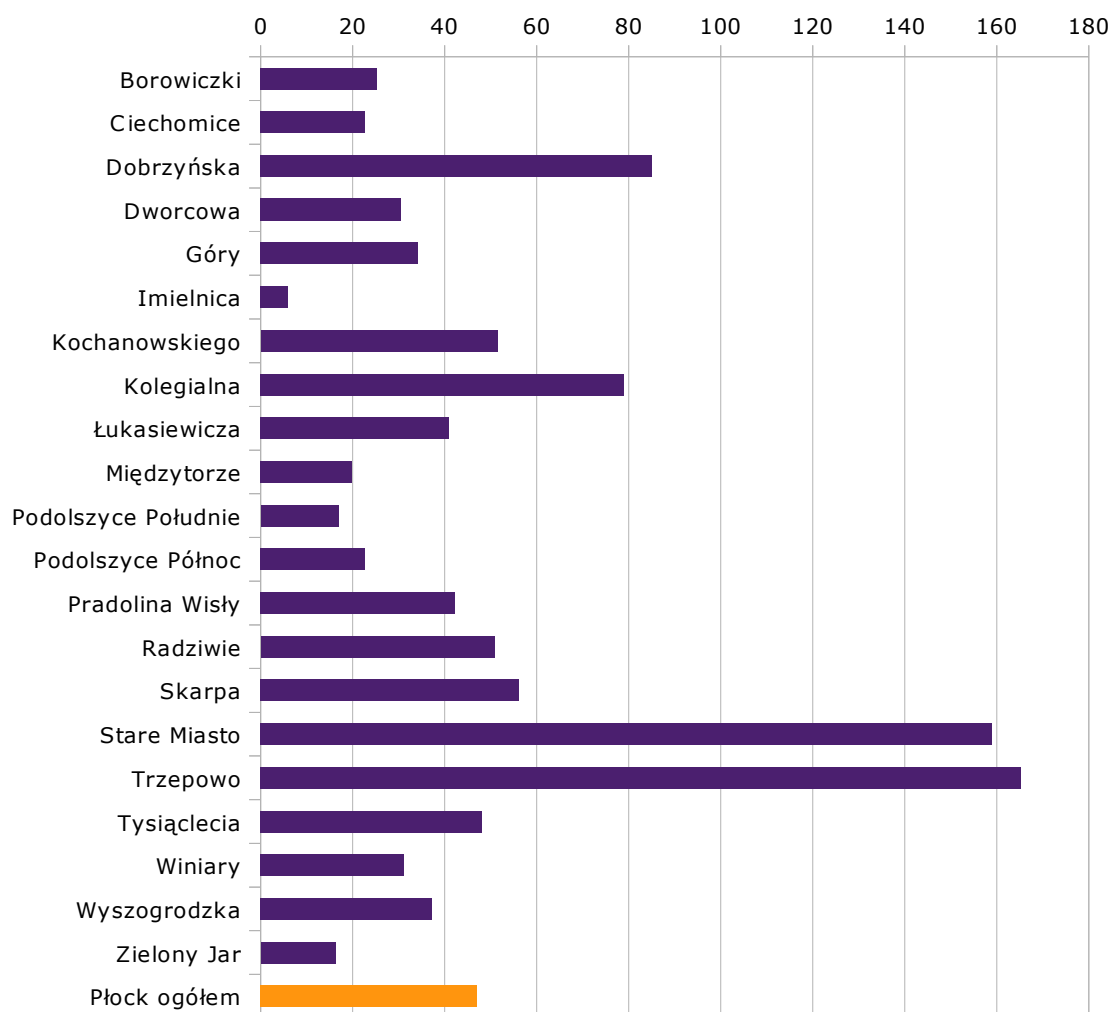
Osiedla	Korzystający z pomocy społecznej
Borowiczki	100
Ciechomice	28
Dobrzyńska	886
Dworcowa	176
Góry	64
Imielnica	17
Kochanowskiego	448
Kolegialna	795
Łukasiewicza	422
Międzytorze	112
Podolszyce Południe	175
Podolszyce Północ	271
Pradolina Wisły	21
Radziwie	193
Skarpa	517
Stare Miasto	643
Trzepowo	133
Tysiąclecia	281
Winiary	49
Wyszogrodzka	379
Zielony Jar	63
Płock ogółem	5 773

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku

Z przeprowadzonej analizy danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku wynika, iż na koniec 2013 roku najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej mieszkało na osiedlu Dobrzyńska - 886 osoby (15,3% ogółu Płocczan korzystających z zasiłków pomocy społecznej) oraz osiedlu Kolegialna – 795 osób (13,8%).

Najczęściej ubóstwo dotyczy ludzi, których sytuacja wskazuje na niezaspokojenie większości podstawowych potrzeb życiowych (tj. jedzenie, ubranie, mieszkanie, zdrowie, bezpieczeństwo), a także potrzeb ponadpodstawowych (tj. kultura, oświata, wypoczynek). Biorąc pod uwagę liczbę osób, które w 2013 roku korzystały z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności obliczono tzw. wskaźnik ubóstwa i wykluczenia. Jego wartość dla 8 osiedli przekroczyła średnią dla miasta. Są to osiedla: Trzepowo, Stare Miasto, Dobrzyńska, Kolegialna, Skarpa, Kochanowskiego, Radziwie, Tysiąclecia.

Rys. 3: Wskaźnik poziomu ubóstwa i wykluczenia¹¹ stan na koniec 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

Najczęściej z pomocy społecznej korzystają gospodarstwa domowe jednoosobowe, tzn. osoby samotne, bądź zamieszkujące z rodziną, ale prowadzące jednoosobowe (samodzielne) gospodarstwo domowe.

¹¹ Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Tabela 18: Charakterystyka gospodarstw domowych (rodzin) objętych pomocą w różnej formie

Gospodarstwa domowe	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1-osobowe	3 188	3 401	2 712	2 955	2 844	2 932	3 054	3 125	3 222
2-osobowe	1 532	1 567	1 207	1 221	995	1 024	1 028	934	1 062
3-osobowe	1 265	1 076	904	985	740	803	702	726	717
4-osobowe	941	829	605	536	442	499	473	489	501
5-osobowe	416	319	265	212	196	178	149	226	167
6-osobowe i więcej	236	191	178	133	109	129	117	111	104
Ogółem	7 578	7 383	5 871	6 042	5 326	5 565	5 523	5 611	5 773

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Najczęstszym powodem przyznania pomocy w 2013 roku było bezrobocie. Z tego powodu wsparciem objętych zostało 3.059 rodzin (6.066 osób). W 2013 roku znacznie wzrosła liczba rodzin wsparta z powodu ubóstwa (z 2.500 na 2.657). Z tego powodu udzielono wsparcia 4.702 osobom.

Tabela 19: Powody przyznania pomocy w Płocku w latach 2005-2013

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w roku								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ubóstwo	2 087	2 945	2 745	2 509	2 619	2 330	2 667	2 500	2 657
Bezdomność	209	231	206	144	167	149	109	140	149
Potrzeba ochrony macierzyństwa	52	46	17	17	26	25	36	46	52
Bezrobocie	4 096	3 989	3 470	2 669	2 746	2 810	3 012	2 973	3 059
Niepełnosprawność	1 567	1 758	1 774	1 485	1 587	1 531	1 548	1 584	1 622
Długotrwała lub ciężka choroba	1 163	1 138	1 037	1 093	998	1 165	1 172	1 373	1 413
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym	700	773	715	694	651	580	568	632	778
a. rodziny niepełne	420	475	373	332	301	398	267	209	252
b. rodziny wielodzietne	128	145	126	117	79	58	75	70	77
Przemoc w rodzinie	22	27	23	21	24	12	14	22	39
Alkoholizm	572	480	422	376	386	297	261	278	305
Narkomania	0	18	26	17	16	11	25	28	34
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	62	0	106	78	54	80	61	78	78
Sytuacja kryzysowa	697	742	786	534	623	716	605	804	458

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

W 2013 roku z pomocy społecznej skorzystało 126 osób bezdomnych. Pomoc dla takich osób realizowana jest przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na świadczenie usług noclegowych w formie:

- Domu dla Bezdomnych Mężczyzn z siedzibą przy ul. Sienkiewicza 54, ilość miejsc 50, prowadzonej przez Caritas Diecezji Płockiej,
- Noclegowni dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi z siedzibą przy ul. Misjonarskiej 22, ilość miejsc 20, prowadzonej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Płocku.

Z analizy sytuacji społecznej w Płocku wynika, że brakuje placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych oraz innych form pracy społecznej, bądź też obecne formy wsparcia nie są adekwatne do potrzeb.

Rodziny z dziećmi stanowiły w 2013 roku 28,8% ogółu gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Zasiłki rodzinne na dzieci otrzymało 2.571 rodzin. Tą formą wsparcia objętych było 4.610 dzieci, w tym 4.158 dzieci w wieku do lat 17. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku stanowi 19,7%.

Niskie dochody przyczyniają się do obniżenia szans edukacyjnych dzieci. Z powodu braku środków nie mogą oni rozwijać swoich zdolności i talentów w ramach oferowanych na rynku płatnych zajęć pozalekcyjnych. Ważnym pozostaje więc podjęcie działań mających na celu wyrównanie tych szans edukacyjnych, co przełoży się w przyszłości na wzrost ich szans na zatrudnienie oraz zatrzymanie zjawiska „dziedziczenia biedy”.

Tabela 20: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Płocku w latach 2005-2013

Zasób	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
gminny	15 456	14 480	13 261	10 984	11 188	11 408	11 346	10 930	10 877
spółdzielczy	23 319	21 750	19 200	15 178	12 956	13 191	14 610	15 149	15 808
wspólnot mieszkaniowych	2 442	2 353	1 992	1 700	1 546	1 689	1 761	1 818	1 967
prywatny	234	254	1 626	1 873	1 237	1 351	1 409	1 455	1 574
towarzystwa budownictwa społecznego	3 015	2 818	2 188	1 393	1 669	1 824	1 902	1 963	2 124
inny	3 411	3 659	2 212	1 892	1 731	1 893	1 972	2 036	2 203
Ogółem	47 877	45 314	40 479	33 020	30 327	31 356	33 000	33 351	34 553

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W 2013 roku udzielono 34.553 dodatki mieszkaniowe, na łączną kwotę 7.425.767 zł. Najczęściej dodatki mieszkaniowe wypłacane były osobom mieszkającym w zasobie spółdzielczym oraz gminnym.

3.7. Podmioty gospodarcze

W 2013 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 12.537 podmiotów gospodarczych, z czego 310 w sektorze publicznym i 12.227 w sektorze prywatnym.

Tabela 21: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Płocku w latach 2005 – 2013

Lata	Ogółem	Podmioty gospodarcze	
		sektor publiczny	sektor prywatny
2005	12 419	324	12 095
2006	12 239	313	11 926
2007	12 136	313	11 823
2008	12 064	303	11 761
2009	12 200	303	11 897
2010	12 394	312	12 082
2011	12 110	314	11 796
2012	12 444	306	12 138
2013	12 537	310	12 227

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Od 2012 roku odnotowuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W 2013 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było o 93 podmioty więcej niż w roku poprzednim.

Do dominujących sektorów gospodarki należy handel, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe. W ramach sekcji C - przetwórstwo przemysłowe, na terenie Płocka funkcjonują przedsiębiorstwa przemysłu:

- paliwowo-energetycznego i chemicznego: największe z nich to PKN Orlen S.A., PERN Przyjaźń S.A., OLPP Sp. z o.o., Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.,
- maszynowego: CNH Industrial Polska Sp. z o.o.;
- odzieżowego: Levi Strauss Poland Sp. z o.o.;
- spożywczego: Dr. Oetker Dekor Sp. z o.o.;
- produkcyjnego: Flexpol Sp. z o.o., Bildau & Bussmann Polska Sp. z o.o., Centromost - Stocznia Rzeczna w Płocku Sp. z o.o., Petro Remont Sp. z o.o.

W ramach sekcji F - budownictwo do największych firm funkcjonujących na terenie Płocka należą: Mostostal Płock S.A., Energa-Operator Eksploatacja i Inwestycje Płock Sp. z o.o., Amabud Nieruchomości Sp. z o.o. spółka komandytowa, Izokor Płock S.A., OPEUS Sp. z o.o. spółka komandytowa-akcyjna.

W zakresie sekcji G - handel hurtowy i detaliczny największymi firmami są: Budmat Materiały Budowlane i Wektra Marek Brzozowski. Swoje obiekty w Płocku posiadają m.in.: Auchan Polska Sp. z o.o., Kaufland, Lidl Polska Sklepy Spożywcze Sp. z o.o., Carrefour Polska, Tesco Polska Sp. z o.o, markety budowlane Obi i Leroy Merlin Polska Sp. z o.o., Społem PSS "Zgoda".

Tabela 22: Podmioty gospodarki narodowej w Płocku w 2013 roku według sekcji PKD 2007

Sekcja	Przypis	2013
Ogółem		12 537
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	93
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	14
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	1 019
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną	35
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	41
Sekcja F	Budownictwo	1 365
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	3 246
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	1 047
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	303
Sekcja J	Informacja i komunikacja	336
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	458
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	523
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 305
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	302
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa	30
Sekcja P	Edukacja	546
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	769
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	237
Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby	868

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących przeważają małe podmioty gospodarcze, które zatrudniają do 9 osób. Takie podmioty gospodarki narodowej w 2013 roku stanowiły prawie 94% ogółu zarejestrowanych podmiotów. Spada liczba podmiotów o liczbie pracujących od 50 do 249. Do największych pracodawców, zatrudniających powyżej 1000 osób, należą: Polski Koncern Naftowy Orlen S.A., CNH Polska Sp. z o.o., Levi Strauss Poland Sp. z o.o. i Wojewódzki Szpital Zespolony.

Tabela 23: Podmioty gospodarki narodowej w latach 2005-2013 według liczby pracujących

Liczba pracujących	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0 - 9	11 682	11 514	11 387	11 296	11 369	11 544	11 284	11 679	11 775
10 - 49	571	560	578	585	645	660	643	586	589
50 - 249	130	129	133	148	155	160	156	152	147
250 - 999	34	33	35	30	27	26	23	23	22
1000 i więcej	2	3	3	5	4	4	4	4	4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem form prawnych największą grupę stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (73,2%). Największym zainteresowaniem wśród osób fizycznych cieszą się firmy związane z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (27,7%), działalnością profesjonalną (11,9%) oraz budownictwem (11%).

Tabela 24: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych form prawnych w Płocku w latach 2005-2013

Podmioty	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przedsiębiorstwa państwowe	4	3	3	2	2	2	2	2	2
Spółdzielnie	62	62	60	59	59	59	59	60	62
Spółki handlowe	865	893	935	954	980	1 017	1 053	1 106	1 170
w tym z kapitałem zagranicznym	100	106	108	111	116	116	119	121	120
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	9 710	9 479	9 330	9 239	9 326	9 445	9 088	9 214	9 175

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla prowadzących działalność gospodarczą duże znaczenie mają uwarunkowania prawne i instytucjonalne nazywane otoczeniem biznesu. Częścią tego otoczenia są działające w Płocku liczne banki, kancelarie prawne, ośrodki szkoleniowe czy instytucje wspierające przedsiębiorczość.

W 2004 roku utworzony został Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny (PPP-T). Jest to wspólne przedsięwzięcie Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. i władz samorządowych Płocka. Obszar inwestycyjny PPP-T obejmuje powierzchnię ponad 200 hektarów, na których znajdują się funkcjonalne obiekty administracyjne z kompletnym zapleczem socjalnym niezbędnym do rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Wybór miejsca prowadzenia działalności gospodarczej jest uzależniony od wielu czynników. Najczęściej o wyborze konkretnego miejsca decyduje sam profil działalności. Pod uwagę brana jest też m.in. cena i możliwość wynajęcia powierzchni, dostępność miejsca, prestiż.

Tabela 25: Liczba podmiotów gospodarki narodowej na koniec 2013 roku według osiedli

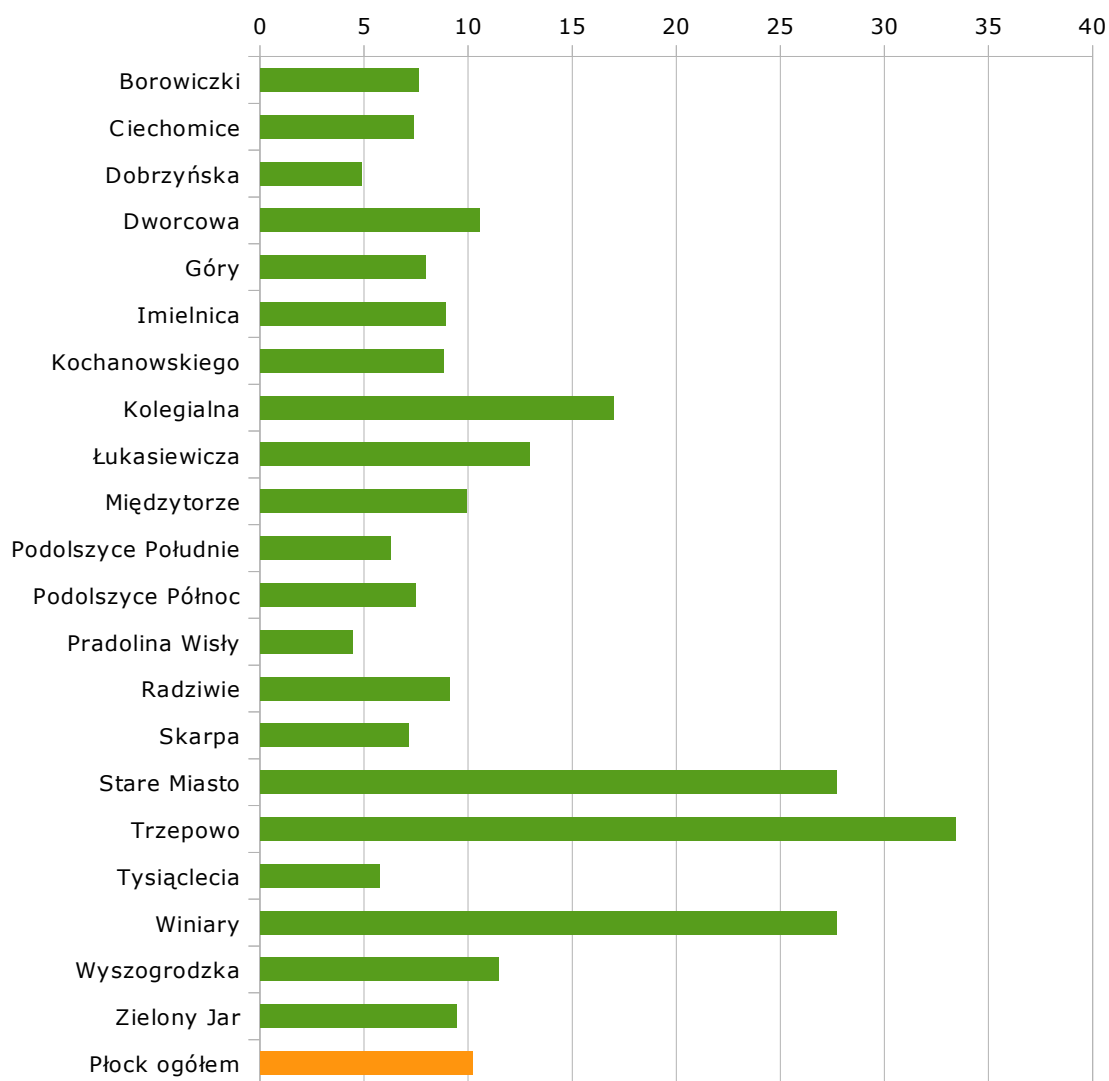
Osiedla	Podmioty gospodarki narodowej
Borowiczki	302
Ciechomice	91
Dobrzyńska	509
Dworcowa	608
Góry	149
Imielnica	254
Kochanowskiego	767
Kolegialna	1 713
Łukasiewicza	1 333
Międzytorze	558
Podolszyce Południe	649
Podolszyce Północ	891
Pradolina Wisły	22
Radziwie	346
Skarpa	655
Stare Miasto	1 121
Trzepowo	269
Tysiąclecia	335
Winiary	435
Wyszogrodzka	1 166
Zielony Jar	364
Płock ogółem	12 537

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Warszawie

Zgodnie z danymi zawartymi w rejestrze REGON na koniec 2013 rok najwięcej podmiotów gospodarki narodowej miało swoje siedziby na osiedlach Kolegialna (1.713 podmiotów), Łukasiewicza (1.333), Wyszogrodzka (1.166) i Stare Miasto (1.121).

Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej na koniec 2013 roku w Płocku ukształtował się na poziomie 10,21. Dla 14 osiedli wskaźnik ten był niższy i wyniósł od 4,43 do 9,43. Niewątpliwie wpływ na wysokość omawianego wskaźnika miała rola jaką dane osiedle pełni w strukturze miasta oraz dominująca funkcja danego obszaru.

Rys. 4: Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej¹² stan na koniec 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

3.8. Organizacje pozarządowe, udział w życiu publicznym

Na przestrzeni lat widoczny jest dynamiczny wzrost liczby organizacji pozarządowych. W 2013 roku stanowiły one ponad 3,1% ogółu podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON.

W Płocku w 2013 roku zarejestrowane były 334 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 56 fundacji. Podkreślić jednak należy, że dane te dotyczą organizacji zarejestrowanych, a nie aktywnie działających. W rzeczywistości część organizacji już nie istnieje lub nie prowadzi żadnych działań, chociaż oficjalnie nie zostały one zlikwidowane.

¹² Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

Tabela 26: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze REGON w Płocku w latach 2005-2013

Podmioty	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fundacje	26	29	32	36	37	39	40	50	56
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	245	258	270	281	293	304	317	324	334
Ogółem	271	287	302	317	330	343	357	374	390

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Najwięcej organizacji zlokalizowało swoje siedziby w centrum miasta – na terenie osiedli Kolegialna (76) oraz Stare Miasto (60). Powyższe wynika przede wszystkim z faktu, że na terenie tych osiedli organizacjom pozarządowym udostępniona została na preferencyjnych warunkach baza lokalowa w ramach zasobu gminnego. Bazę tę stanowią jednak kilkudziesięcioletnie, wyeksploatowane budynki o niskiej estetyce i wymagające kompleksowego remontu. Z uwagi na najem lokali przy zastosowaniu preferencyjnych stawek czynszu brak jest środków na przeprowadzenie kompleksowych remontów.

Tabela 27: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze REGON w Płocku na koniec 2013 roku według osiedli

Osiedla	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne
Borowiczki	4
Ciechomice	0
Dobrzyńska	17
Dworcowa	24
Góry	3
Imielnica	4
Kochanowskiego	24
Kolegialna	76
Łukasiewicza	33
Międzytorze	16
Podolszyce Południe	8
Podolszyce Północ	23
Pradolina Wisły	0
Radziwie	9
Skarpa	17
Stare Miasto	60
Trzepowo	8
Tysiąclecia	10
Winiary	16
Wyszogrodzka	33
Zielony Jar	5
Płock ogółem	390

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Warszawie

Od dnia 1 stycznia 2004 roku organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego mogą uzyskiwać szczególny status organizacji pożytku

publicznego. Ze statusem tym związane jest m.in. prawo do otrzymywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z danymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, z terenu Płocka uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2013 było 28 organizacji pożytku publicznego.

Miasto Płock od wielu lat wspiera działalność płockich organizacji pozarządowych. Corocznie uchwalany jest program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie Płocka. Współpraca ta ma charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca finansowa polega na udzielaniu organizacjom dotacji na realizację zadań własnych głównie w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Płocka. Współpraca pozafinansowa natomiast odbywa się m.in. poprzez wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań, udzielanie pomocy przy organizacji szkoleń, konferencji, udostępnianie pomieszczeń oraz lokali wykorzystywanych w celu prowadzenia przez te organizacje działalności statutowej.

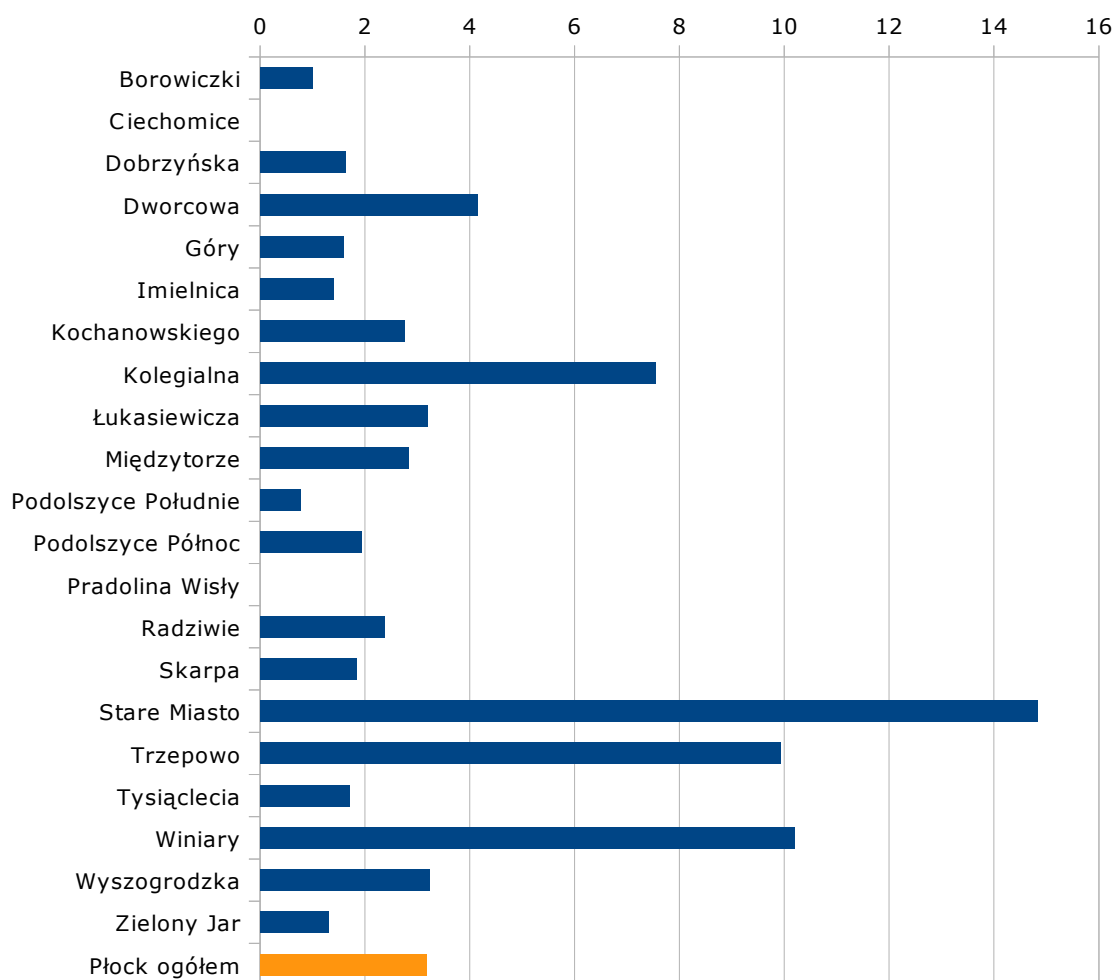
Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Płocka dotychczas w niewielkim stopniu angażowały się w prowadzony proces rewitalizacji. Zjawisko to nie jest korzystne, gdyż to właśnie organizacje pozarządowe winny stać się jednym z głównych partnerów tego procesu, zwłaszcza w kontekście realizacji projektów społecznych.

Doceniając zaangażowanie organizacji pozarządowych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów miasta, powołany został Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych wraz z Centrum ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Płocka Rada Działalności Pożytku Publicznego, do której zadań należy m.in.:

- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe.

Dodatkowo płockie organizacje wspierane są przez Fundację „Fundusz Grantowy dla Płocka”. Jest to pionierska w skali całej Polski inicjatywa podjęta przez samorząd oraz partnerów biznesowych. Dzięki zaangażowaniu Fundatorów (Urząd Miasta Płocka, PKN ORLEN S.A., Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.) poprzez ogłaszane cyklicznie konkursy grantowe wspierane są finansowo płockie stowarzyszenia, kluby i fundacje w pracy na rzecz poprawy życia mieszkańców Płocka w każdej dziedzinie, począwszy od sportu, przez opiekę społeczną i kulturę. W 2013 roku odbyła się VI edycja konkursu grantowego, w ramach którego 25 beneficjentów otrzymało granty na łączną kwotę ponad 400.000 zł.

Rys. 5: Wskaźnik poziomu kapitału społecznego¹³ na koniec 2013 z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

Organizacje pozarządowe prowadzą szeroką działalność, wspierają samorząd w realizacji zadań własnych i zleconych gminy. Ich liczba ma wpływ na poziom kapitału społecznego. Duża liczba organizacji oznacza bowiem, że bardzo wielu ludzi będzie stowarzyszało się w grupach dobrowolnych dla różnorodnych wspólnych i indywidualnych celów.

W Płocku najwyższy poziom kapitału społecznego mierzony liczbą organizacji społecznych przypadającą na 1000 mieszkańców występuje na terenie osiedla Stare Miasto (14,84). Dla dwóch osiedli ten wskaźnik przyjmuje wartość zerową (Ciechomice, Pradolina Wisły).

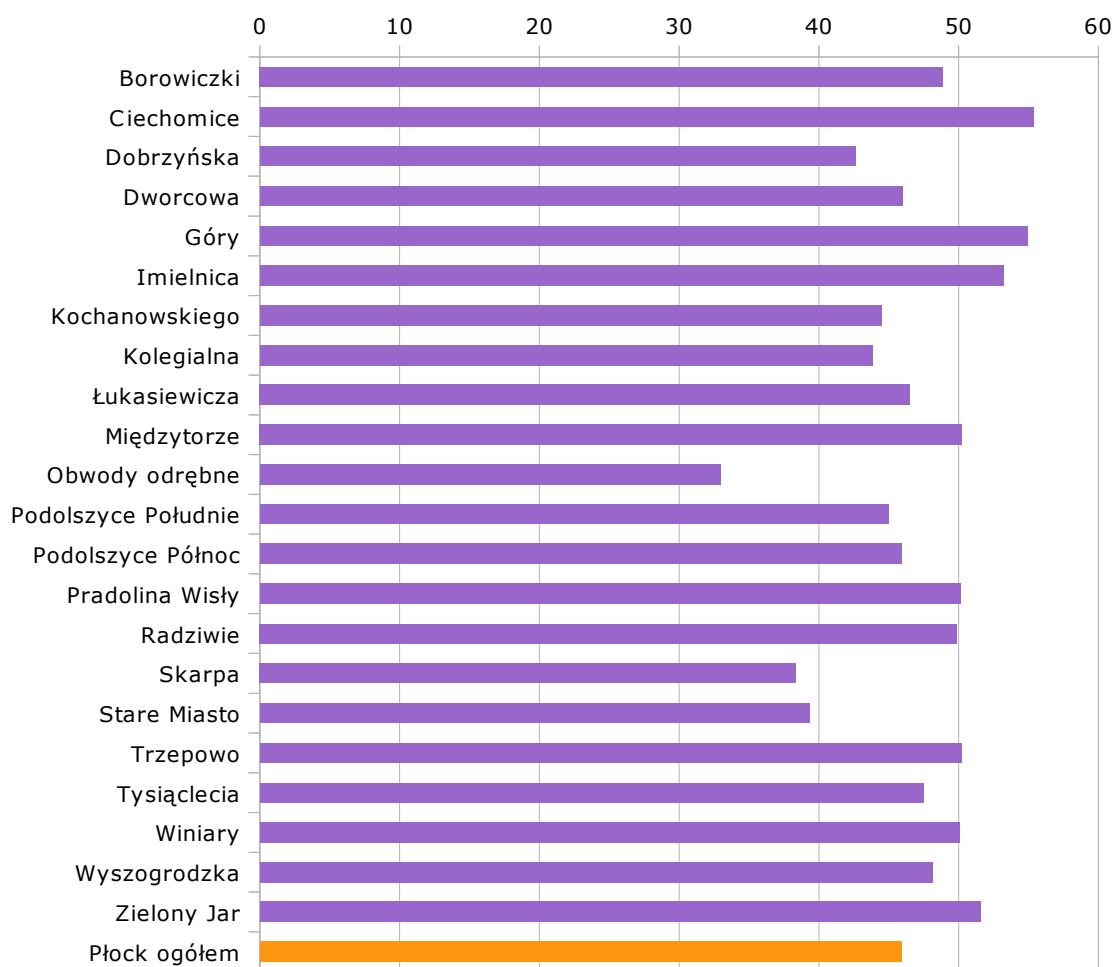
O zasobności w kapitał społeczny świadczą nie tylko oddolne przejawy samoorganizowania się ludzi, ale i zaangażowanie obywatelskie przejawiające się m.in. udziałem w życiu publicznym.

Uczestnictwo obywateli w życiu publicznym stanowi podstawę demokracji i wyraża się m.in. udziałem w wyborach. Zgodnie z danymi Państwowej Komisji Wyborczej w wyborach samorządowych, które odbyły się w 2014 roku największą frekwencję odnotowano wśród mieszkańców osiedli Ciechomice, Góry, Imielnica. Niską frekwencję

¹³ Liczba organizacji społecznych (fundacje, stowarzyszenia) na 1 tys. ludności

odnotowano natomiast wśród mieszkańców osiedli Skarpa, Stare Miasto, Dobrzyńska i Kolegialna. Niski udział mieszkańców tych osiedli w wyborach samorządowych świadczy o deficycie zaufania społecznego, braku poczucia wpływu na sytuację społeczności lokalnej oraz brak wiary w skuteczność działań obywatelskich.

Rys. 6: Wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu publicznym¹⁴ w % stan na koniec 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej (www.pkw.gov.pl), wybory samorządowe 16.11.2014 r. - protokoły Obwodowych Komisji Wyborczych

Niepokojącym zjawiskiem na terenie Płocka pozostaje brak poczucia tożsamości lokalnej oraz odpowiedzialności za swoje najbliższe otoczenie. Zanik więzi społecznych wpływa na poziom aktywności mieszkańców przejawiający się m.in. niskim udziałem w budżecie obywatelskim. Zjawisko to jest potęgowane brakiem atrakcyjnych przestrzeni, które nie sprzyjają integracji mieszkańców.

¹⁴ Frekwencja w wyborach samorządowych - liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”) w stosunku do liczby wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania

3.9. Stan bezpieczeństwa

Na terenie miasta Płocka w 2013 roku liczba popełnianych przestępstw wzrosła w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 3.482. Największy wzrost odnotowano w przypadku przestępstw gospodarczych (wzrost o 187 w stosunku do roku 2012). Spadek przestępczości zanotowano jedynie w przypadku przestępstw o charakterze rozbójniczym.

Tabela 28: Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Płocku w latach 2005-2013

Lata	Liczba przestępstw
2005	4 601
2006	4 307
2007	2 895
2008	2 721
2009	2 887
2010	3 158
2011	3 697
2012	3 279
2013	3 482

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Tabela 29: Kategorie wybranych przestępstw popełnionych na terenie miasta Płocka w latach 2005 – 2013

Przestępstwa	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kradzież z włamaniem	847	468	268	295	287	363	366	328	369
Kradzież rzeczy, w tym kradzież samochodu	1153 157	879 100	557 57	516 35	602 42	646 43	587 39	677 26	755 31
Przestępstwa rozbójnicze	217	198	89	82	66	120	106	108	65
Przestępstwa kryminalne	3 607	2 945	1 986	1 979	2 361	2 298	2 485	2 246	2 246
Przestępstwa gospodarcze	428	751	359	332	202	452	724	542	729

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Zgodnie z analizą stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Płocka obejmującą przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przestępstwa przeciwko mieniu najwięcej przestępstw w 2013 roku odnotowano na osiedlu Stare Miasto (184) oraz na osiedlu Kolegialna (153). Suma przestępstw odnotowanych na tych dwóch śródmiejskich osiedlach stanowi ponad jedną czwartą ogółu przestępstw.

Tabela 30: Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu w 2013 roku według osiedli

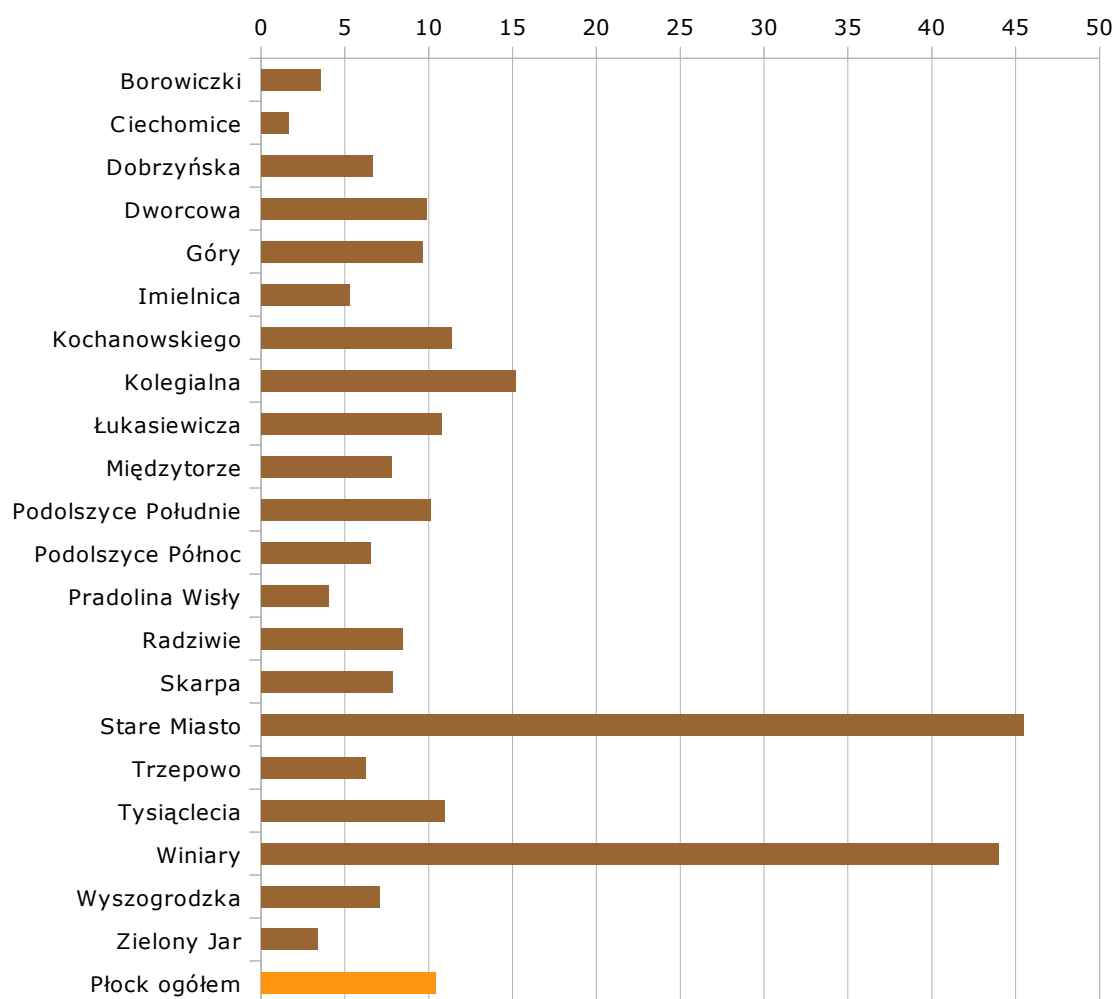
Osiedla	Przestępstwa
Borowiczki	14
Ciechomice	2
Dobrzyńska	69
Dworcowa	57
Góry	18
Imielnica	15
Kochanowskiego	99
Kolegialna	153
Łukasiewicza	111
Międzytorze	44
Podolszyce Południe	104
Podolszyce Północ	78
Pradolina Wisły	2
Radziwie	32
Skarpa	72
Stare Miasto	184
Trzepowo	5
Tysiąclecia	64
Winiary	69
Wyszogrodzka	72
Zielony Jar	13
Płock ogółem	1 277

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku

Poziom przestępczości w mieście jest bardzo z różnicowany. Biorąc pod uwagę liczbę przestępstw na 1 tys. ludności to najlepsza sytuacja występuje na osiedlu Ciechomice (1,62). Dużo gorzej jest na osiedlach Stare Miasto i Winiary, gdzie ten wskaźnik za rok 2013 wyniósł odpowiednio 45,5 i 43,98.

Wpływ na wysokość wskaźnika określającego poziom przestępczości ma wiele czynników. W skali osiedli znaczenie mają nie tylko zjawiska o charakterze społecznym (np. bezrobocie, gęstość zaludnienia, sytuacja materialna), ale także rodzaj prowadzonej działalności przez podmioty funkcjonujące na danym terenie.

Rys. 7: Wskaźnik poziomu przestępczości i wykroczeń¹⁵ w 2013 roku z podziałem na osiedla

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

Analizując problem przestępczości w Płocku należy także wskazać problem przestępstw narkotykowych. Na terenie miasta w 2013 roku stwierdzono 149 przestępstw penalizowanych ustawą o przeciwdziałaniu i zwalczaniu narkomanii (177 w 2012 roku).

W 2013 roku ujawniono 95 czynów karalnych (158 w 2012 roku) popełnionych przez 56 nieletnich (140 w 2012 roku).

Analizując zagadnienie przestępczości wśród nieletnich należy stwierdzić, że największą liczbę czynów karalnych popełnionych przez nieletnich stanowiły:

- kradzieże z włamaniem - 27,
- kradzieże – 35,
- rozboje/wymuszenia rozbójnicze - 22.

W 2013 roku policjanci Komendy Miejskiej Policji w Płocku wykonali na terenie miasta 13.782 służb patrolowych.

¹⁵ Liczba przestępstw (przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu) na 1 tys. ludności

Działania Policji wspiera Straż Miejska, która w 2013 roku przeprowadziła ogółem 45.368 kontroli/interwencji, w wyniku których ujawniono 17.837 wykroczeń.

Tabela 31: Wykroczenia ujawnione przez Straż Miejską w Płocku w latach 2005 – 2013

Lata	Liczba ujawnionych wykroczeń
2005	7 012
2006	4 797
2007	10 366
2008	16 583
2009	15 741
2010	14 436
2011	14 475
2012	17 449
2013	17 837

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Najczęściej ujawniane wykroczenia w 2013 roku:

- przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 11.056,
- przeciwko obyczajowości – 1.769,
- przeciwko ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie – 1.464,
- przeciwko urządzeniom użytku publicznego - 1.360.

W celu poprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Płocka systematycznie prowadzone są działania związane z rozwojem i funkcjonowaniem monitoringu wizyjnego miasta. Działania te w kolejnych latach winny być kontynuowane łącznie z rozwojem i modernizacją oświetlenia ulicznego.

W 2013 roku w skład systemu monitoringu wizyjnego miasta wchodziło 101 punktów kamerowych, to jest o 11 więcej niż w roku 2012. Sygnał odbierany był w dwóch centralach wizyjnych – w Urzędzie Miasta Płocka, pl. Stary Rynek 1 i Komisariacie Policji Podolszyce, al. Armii Krajowej 62. Obsługą systemu monitoringu wizyjnego miasta zajmują się pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Miasta Płocka. Z monitoringu wizyjnego miasta w szerokim stopniu korzystają funkcjonariusze policji i straży miejskiej. Materiały wizyjne służą do identyfikacji zdarzeń i sprawców czynów karalnych oraz do przygotowania materiałów dowodowych.

3.10. Struktura przestrzenna miasta

Pod względem zagospodarowania przestrzennego, w Płocku występuje układ strefowy, przekształcający się w pasmowo – węzłowy. Układ przestrzenny miasta założony został na prawobrzeżnej, wysokiej skarpie rzeki Wisły. Na prawym dolnym tarasie dominują tereny zielone, z których większość nie jest urządzona. Tereny pod skarpą są miejscem organizacji imprez masowych, część pod Wzgórzem Tumskim i wzdłuż umocnionego nabrzeża pełni funkcję miejskiego bulwaru, przy którym zlokalizowane są obiekty Klubu Motorowodnego PTTK „MORKA”, a w rejonie Zalewu „Sobótka” w sezonie letnim funkcjonuje kąpielisko miejskie. Na górnym tarasie dominuje zabudowa mieszkaniowo – usługowa, która rozciąga się około 2 km od skarpy Wisły. Strefa ta obejmuje zwarty układ miejski (śródmieście i otaczające je osiedla mieszkaniowe) oraz osiedla Podolszyce, Imielnica,

Borowiczki, Winiary i Trzepowo. Za strefą mieszkaniowo – usługową znajduje się strefa przemysłowo – techniczna i tereny rolne.

Wraz z lokalizacją w Płocku Zakładu Produkcyjnego PKN ORLEN S.A. istniejący układ strefowy zaczął przekształcać się w układ pasmowy wzdłuż głównego szlaku drogowego w kierunku Warszawy. Dawne obszary podmiejskie, enklawy produkcyjne oraz przedmieścia znalazły się w granicach miejskiego układu urbanistycznego.

Przez Płock przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe nr 60, 62, drogi wojewódzkie nr 562, 559, 564, 567, 575 oraz linia kolejowa nr 33. Obecnie najsilniejsza presja na rozwój zabudowy występuje na terenie osiedli Podolszyce Północ, Podolszyce Południe. Są to obszary o dominacji zabudowy wielorodzinnej.

Wraz z przemianami gospodarczymi, w tym upadkiem niektórych przedsiębiorstw na terenie miasta pojawiły się tzw. tereny poprzemysłowe. W wyniku procesów rynkowych oraz działań podjętych przez nowych właścicieli niektóre z nich zostały częściowo zagospodarowane i są użytkowane. Dotyczy to w szczególności terenów o najlepszej dostępności komunikacyjnej (tereny byłej Fabryki Maszyn Żniwnych przy ul. Otolińskiej, tereny produkcyjno-magazynowe przy ul. Granicznej-Wyszogrodzkiej "Cotex"). Niezagospodarowane pozostają natomiast obszary o mniej atrakcyjnym położeniu, w tym m.in. tereny byłej Cukrowni Borowiczki zlokalizowane przy pl. Wincentego Witosa. Obszar ten wymaga pilnej interwencji. W kontekście rewitalizacji, na terenie tym niezbędna jest realizacja działań, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym zdiagnozowanym na pozostałych obszarach miasta, w tym związanych z generowaniem nowych miejsc pracy, wzrostem poziomu edukacji oraz wzrostem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Całkowita powierzchnia miasta wynosi 8.805 ha, z czego 3.633 ha gruntów znajduje się w posiadaniu osób fizycznych. Grunty gminne stanowią 17,9% ogólnej powierzchni miasta.

Tabela 32: Struktura użytkowania gruntów w Płocku w 2013 roku

Wyszczególnienie gruntów	Powierzchnia ewidencyjna w ha	Udział % w całości powierzchni Płocka
Użytki rolne	3 887	44,1
Grunty leśne, zadrzewione, zakrzewione	537	6,1
Grunty pod wodami	628	7,1
Grunty zabudowane i zurbanizowane	3 515	39,9
a. tereny mieszkaniowe	656	7,5
b. tereny przemysłowe	962	10,9
c. inne tereny zabudowane	415	4,7
d. zurbanizowane tereny niezabudowane	187	2,1
e. tereny rekreacyjne	466	5,3
f. drogi	739	8,4
g. tereny kolejowe	82	0,9
h. pozostałe	8	0,1
Inne	238	2,7

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Gminny zasób nieruchomości zajmuje powierzchnię 1.057 ha. Pozostałe grunty gminne zostały przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym lub w użytkowanie wieczyste.

Tabela 33: Powierzchnia gruntów komunalnych w Płocku wg prawnych form użytkowania w latach 2005-2013

Grunty	Powierzchnia w ha								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
tworzące gminny zasób nieruchomości	968	968	1 010	1 017	930	937	935	1 045	1 057
przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	89	89	89	88	96	99	109	108	115
przekazane w użytkowanie wieczyste	271	271	160	157	154	147	141	136	132
w tym przekazane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	47	47	35	33	33	31	28	30	30
Ogółem	1 685	1 685	1 610	1 627	1 552	1 553	1 554	1 560	1 574

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

3.11. Plany zagospodarowania przestrzennego

Dokumentem planistycznym zawierającym zasady polityki przestrzennej gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka uchwalone Uchwałą Nr 565/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku.

Na koniec 2013 roku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęty był obszar o powierzchni 3.202 ha, co stanowiło ok. 36,4% ogólnej powierzchni miasta. Obowiązywało 12 uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Łączna powierzchnia miasta objęta uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia planu wynosiła 1.712 ha.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią zbiór uporządkowanych norm i zasad kształtowania przestrzeni oraz stanowią podstawę prawną dla wszelkich działań inwestycyjnych. Na pozostałych terenach zasady realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych są ustalane w drodze decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2013 roku wydanych zostało 175 decyzji o warunkach zabudowy, w tym 97 dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Tabela 34: Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Płocku w latach 2009-2013

Plany obowiązujące	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba planów zagospodarowania przestrzennego	49	50	50	51	54
Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami w ha	3 075	3 115	3 115	3 126	3 202
Udział % powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	35	35	35	36	36

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

3.12. Zieleń miejska, przestrzenie publiczne

Niezwykle ważną rolę w kształtowaniu przestrzeni miejskiej zarówno pod względem funkcjonalnym, dekoracyjnym jak i estetycznym odgrywają tereny zieleni. Ich udział w ogólnej powierzchni miasta stanowi 2,7%.

Tabela 35: Tereny zieleni w Płocku w latach 2005-2013

Tereny zieleni	Powierzchnia w ha								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
parki spacerowo - wypoczynkowe	36,2	55,8	84,6	84,6	84,6	84,6	84,6	80,0	80,0
zieleńce	14,6	14,6	14,2	16,3	16,3	16,8	16,8	19,5	19,5
zieleń uliczna	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	34,9	156,0	156,0
tereny zieleni osiedlowej	162,2	162,2	150,4	150,4	158,0	158,0	161,5	137,2	135,03
cmentarze	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	34,4	34,4
lasy gminne	30,5	29,2	29,2	29,2	29,2	30,7	30,7	31,5	30,85

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W Płocku zieleń ogólnomiejska jest rozmieszczona w układzie miasta w sposób нефункциональный (jedynie w rejonie Skarpy Wiślanej skoncentrowana jest pasmowo). Tereny zadrzewione i zalesione są bardzo rozdrobnione i nierównomiernie rozłożone. Są to zazwyczaj niewielkie skupiska drzew, głównie liściastych. Istnieje jednak kilka terenów zieleni, które traktowane są jako parki, mimo że nie posiadają wymaganej powierzchni dla tego typu obiektów. Są to m.in. Park za „Tumem” na Skarpie Wiślanej w rejonie Bazyliki Katedralnej, Park „Jar Abisynia”, teren wokół zalewu „Sobótka”, Park na Zdunach, Park na Górkach, Park Północny, Park 27 Dębów, Park im. mjr Janusza Mościckiego. W roku 2013 w Płocku było 6 parków spacerowo-wypoczynkowych. Obok parków, częstymi miejscami spacerów i wypoczynku mieszkańców są zieleńce, do których zaliczyć można m.in. Pasaż Roguckiego, aleję Spacerową, aleję im. Pawła Nowaka, Pasaż Vuka Karadzica, Skwer Lutyńskiego. Istotną rolę w strukturze przestrzennej miasta zajmuje także zieleń osiedlowa, która towarzyszy zespołom wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Jej powierzchnia wynosi 135,03 ha, w tym 22,6 ha to tereny zieleni osiedlowej będącej w gestii samorządu.

Ważnym elementem miejskiej zieleni pozostają tereny wzdłuż Wisły, które charakteryzują się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Tereny te cechuje niska jakość zagospodarowania oraz zwłaszcza, w przypadku terenów po prawej stronie rzeki, ograniczona dostępność. Od kilku lat samorząd podejmuje działania inwestycyjne zmierzające do uporządkowania terenów nadrzecznych. Ma to korzystny wpływ na krajobraz miejski oraz wizerunek całego miasta. Działania te w najbliższych latach winny być kontynuowane głównie w zakresie przywrócenia tym terenom użyteczności społecznej i gospodarczej.

Obszar nabrzeża wiślanego wraz ze skarpią stanowi jeden z priorytetowych obszarów przestrzeni publicznych, o znaczeniu ogólnomiejskim. Stanowi integralną część płockiej starówki chronionej prawnie na podstawie wpisu do rejestru zabytków jako zespół urbanistyczno-architektoniczny i warstwy kulturowe miasta Płocka. W obrębie skarpy, głównie z powodu jej budowy geologicznej i dużego kąta nachylenia zboczy, występują liczne zjawiska geodynamiczne. W związku z tym wielokrotnie zachodziły obrywy i osuwiska zboczy, zagrażając obiektom na skarpi. Do pozostałych przestrzeni publicznych Płocka zaliczyć można m.in. plac Stary Rynek, plac Narutowicza, plac Obrońców Warszawy, plac Nowy Rynek, plac Dąbrowskiego, ulicę Tumską i ulicę Grodzką. Sposób ich zagospodarowania i użytkowania jest zróżnicowany. Na wielu placach usytuowane są pomniki, elementy małej architektury, kwietniki, miejsca wypoczynkowe i parkingowe.

Niektóre przestrzenie, w tym np. plac Stary Rynek, ulica Tumska, ulica Grodzka zostały w poprzednich latach przebudowane. Zastosowane rozwiązania projektowe, pomimo walorów estetycznych, nie zawsze jednak sprzyjają korzystaniu z tej przestrzeni. Szczególnie widoczne jest to na ul. Tumskiej. W przypadku placu Stary Rynek, pomimo podjętych w latach 90-tych XX w. działań infrastrukturalnych, w wyniku intensywnej eksploatacji, nawierzchnia placu uległa uszkodzeniu i wymaga wymiany. W złym stanie technicznym pozostaje też część budynków przylegających do placu.

Wiele kluczowych przestrzeni w mieście cechuje niski standard techniczny. Brakuje im spójnego i harmonijnego charakteru. Niska jakość infrastruktury, brak estetycznego wyposażenia powoduje, że są użytkowane tylko w niewielkim zakresie. Jest to widoczne m.in. w przypadku placu Obrońców Warszawy, którego obecne zagospodarowanie nie sprzyja interakcji społecznej. Problemem pozostaje też jego powiązanie komunikacyjne z nabrzeżem wiślanym, które stanowi barierę dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, utrudniając dostęp do terenów nad Wisłą. Plac Nowy Rynek zdominowany jest natomiast przez funkcję komunikacyjną i parkingową, co sprawia, że jego potencjał nie jest wykorzystywany.

Widocznym problemem w Płocku pozostaje niska jakość zagospodarowania podwórek oraz terenów przyblokowych. Daleko posunięta dewastacja tych terenów - zniszczone nawierzchnie, zużyte chodniki, zaniedbana zielen, brak ławek, oświetlenia obniżają komfort życia zwłaszcza ludzi starszych, dla których często ze względu na stan zdrowia, są to jedyne dostępne tereny rekreacyjne. Istotnym pozostaje zagospodarowanie tych terenów, aby były funkcjonalne i przyjazne zarówno dla ludzi starszych jak i pozostałych użytkowników. Tereny te winny być przekształcone zgodnie z zasadą projektowania uniwersalnego, dając możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym wszystkim niezależnie od wieku i ograniczeń funkcjonalnych. Część z nich, zwłaszcza w centrum miasta powinna zostać zagospodarowana na cele gospodarcze (kawiarenki, galerie).

Problemem w zakresie kształtowania przestrzeni pozostaje także chaos reklamowy, który znacząco obniża estetykę przestrzeni, a także niewystarczająca jakość i ilość infrastruktury służącej pieszym i rowerzystom.

3.13. Zabytki

Na obszarze miasta występują cztery strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa A – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe, do bezwzględnego zachowania:

- miasto średniowieczne w obrębie murów miejskich łącznie z grodem i podgrodziem, miasto klasycystyczne wraz z przedmieściem Wyszogrodzkiem oraz zespół po reformacki,
- zespół dworsko-parkowy w Ciechomicach przy ul. Browarnej.

Strefa B – strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy:

- Przedmieście Bielskie wraz z zabudową Nowego Rynku,
- zabudowa willowa przy ulicy Zalesie,
- obszar dworu wraz z zabudową gospodarczą i starodrzewiem (Góry).

Strefa W – strefa ochrony archeologicznej obejmująca rozpoznane potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych:

- miasto średniowieczne w obrębie murów miejskich łącznie z grodem i podgrodzem, miasto klasycystyczne wraz z przedmieściem Wyszogrodzkim oraz zespół po reformacki,
- Przedmieście Bielskie wraz z zabudową Nowego Rynku,
- wschodnia część osiedla Radziwie.

Strefa K – strefa ochrony krajobrazu obejmuje historycznie ukształtowane formy pokrycia terenu, w szczególności zieleń o wartościach przyrodniczych wraz z obiektami architektonicznymi,

- teren skarpy nad Wisłą wraz z koroną od rzeki Brzeźnicy do ul. Norbertańskiej schodzącej nad Wisłę,
- cmentarz ewangelicko – augsburski wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Kazimierza Wielkiego),
- cmentarz katolicki stary wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Kobylińskiego),
- cmentarz katolicki nowy wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Kobylińskiego),
- cmentarz wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Krakówka – Radziwie),
- cmentarz żydowski (ul. Mickiewicza),
- cmentarz garnizonowy wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Norbertańska),
- cmentarz prawosławny wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Norbertańska),
- cmentarz mariawicki wraz z zabytkowymi nagrobkami i towarzyszącą zielenią (ul. Norbertańska),
- nieczynny cmentarz ewangelicko – augsburski, zlokalizowany w lesie (ul. Tokary),
- zieleń miejska przy Starym Rynku, pl. Obrońców Warszawy, pl. Narutowicza, pl. Dąbrowskiego oraz zieleń uliczna w mieście klasycystycznym i na przedmieściach.

Do rejestru zabytków wpisane zostały 162 obiekty, wśród których na szczególną uwagę zasługują m.in. Bazylika Katedralna, zespół pobenedyktyński i dwie wieże gotyckie, stanowiące pozostałość po Zamku Kazimierzowskim, dawna kolegiata św. Michała i kolegium jezuickie (obecnie Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego), Zespół Klasztorno-Katedralny Mariawitów, Kościół Farny, Kościół św. Jana Chrzciciela i Zespół Seminarium Duchownego, Kościół i Klasztor Podominikański, Wieża Ciśnień, młyn motorowy elektryczny wraz z wyposażeniem, liczne zabytki przy pl. Narutowicza (dawny Rynek Kanoniczny) i na Starym Rynku.

W rejestrze zabytków ujęte zostały także 3 parki w tym:

- park dworski położony na osiedlu Borowiczki, obejmujący Zespół Cukrowni Borowiczki
- zespół dworsko-parkowy położony na osiedlu Ciechomice
- park podominikański położony przy ul. Kościuszki.

Najstarsze i najbardziej reprezentatywne części Śródmieścia, tj. Stare Miasto, Przedmieście Bielskie i Miasto Klasycystyczne są wpisane do rejestru zabytków jako zespół urbanistyczno – architektoniczny i warstwy kulturowe Miasta Płocka (nr rejestru 51/182/59 W, data wpisania 16.11.1959 r.).

W związku z potrzebą ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego, od 2006 roku Rada Miasta Płocka przyznaje dotacje celowe na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie miasta Płocka.

Skoncentrowanie środków budżetu miasta na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach ma na celu zaktywizowanie obecnych i potencjalnych realizatorów procesu rewitalizacji zwłaszcza w najstarszej części miasta. Część obiektów zabytkowych nie jest obecnie użytkowana. Wymagają one wtórnego zagospodarowania oraz adaptacji, zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem, w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe.

Tabela 36: Wykaz dotacji udzielonych z Budżetu Miasta Płocka w latach 2006 - 2013

Rok	Liczba złożonych wniosków	Dotacje przyznane		Dotacje rozliczone	
		Liczba	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł
2006	23	15	449 960,00	13	361 583,00
2007	19	17	832 328,00	13	659 837,00
2008	26	20	992 666,00	19	834 499,00
2009	28	22	998 700,00	20	885 085,00
2010	23	14	930 000,00	11	588 211,00
2011	36	20	781 580,00	19	641 376,00
2012	32	15	820 000,00	15	771 834,00
2013	25	17	720 000,00	16	673 804,00
Ogółem	212	140	6 525 234,00	126	5 416 229,00

Źródło: Referat Rewitalizacji Miasta, Urząd Miasta Płocka

3.14. Gospodarka mieszkaniowa

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku na terenie miasta Płocka było 8.665 budynków mieszkalnych. Od 2011 roku wzrasta liczba nowych budynków oddawanych do użytkowania. Wzrost ten można zaobserwować zarówno w przypadku budynków mieszkalnych jak i niemieszkalnych. W ostatnich latach mieszkania w budownictwie wielorodzinnym powstawały głównie na osiedlach: Podolszyce Północ, Zielony Jar i Podolszyce Południe, z uwagi na występowanie na tych osiedlach terenów nieurbanizowanych. Rozwój budownictwa mieszkalnego poprzez realizację inwestycji typu *greenfield* nie jest zjawiskiem korzystnym zarówno w kontekście prowadzenia procesu rewitalizacji, jak i kosztów funkcjonowania miasta. O wiele korzystniejszym jest realizacja inwestycji typu *brownfield* zakładających ponowne wykorzystywanie terenów wcześniej zagospodarowanych.

Tabela 37: Budynki nowe oddane do użytkowania w Płocku w latach 2005-2013

Budynki	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mieszkalne	129	111	137	81	119	80	87	99	106
niemieszkalne	59	21	58	37	28	19	22	32	39
Ogółem	188	132	195	118	147	99	109	131	145

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Osoby fizyczne są właścicielami 79,4% budynków mieszkalnych. Właścicielem 1,4% budynków mieszkalnych jest miasto. Rozdrobniona struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych utrudnia prowadzenie kompleksowego procesu rewitalizacji oraz efektywne zarządzanie istniejącym zasobem.

Tabela 38: Budynki mieszkalne i mieszkania zamieszkane wg rodzaju podmiotów w Płocku w 2011 roku

Rodzaj właściciela	Budynki	Mieszkania	Powierzchnia użytkowa
Osoba fizyczna	6 884	8 223	877 511
Gmina	119	1 158	50 068
Pozostałe podmioty (łącznie z nieustaloną własnością)	569	2 427	104 790
Wspólnota	1 093	36 070	1 725 522
Ogółem	8 665	47 878	2 757 891

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Płock to miasto o niskim poziomie wartości zasobu mieszkaniowego. Tylko niewiele ponad 44% budynków w 2011 roku wyposażona była w gaz sieciowy. Najwięcej budynków mieszkalnych wybudowano w Płocku w latach 1945-2002 (72,7% ogółu budynków mieszkalnych). W 2013 roku przeciętna powierzchnia mieszkania wynosiła 59 m², zaś przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 osobę – 23,8 m².

Tabela 39: Budynki mieszkalne zamieszkane wg okresu budowy i wyposażenia w instalację w Płocku w 2011 roku

Okres budowy	Liczba budynków	Budynki wyposażone w instalację			
		Wodociąg	Kanalizacja	Gaz z sieci	Centralne ogrzewanie
przed 1918	216	213	195	2	110
1918 - 1944	397	391	332	72	230
1945 - 1970	2 031	2 026	1 909	744	1 683
1971 - 1978	1 543	1 543	1 543	785	1 451
1979 - 1988	1 257	1 257	1 257	630	1 197
1989 - 2002	1 467	1 467	1 467	971	1 424
2003 - 2007	879	879	879	472	848
2008 - 2011 (łącznie z będącymi w budowie)	334	334	334	128	328
Ogółem	8 665	8 651	8 457	3 844	7 800

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W dyspozycji miasta na koniec 2013 roku były 4.874 lokale mieszkalne. Ponad 54% zasobów stanowiły budynki przedwojenne. Lokale te często zamieszkują osoby o niskich dochodach, co powoduje zaleganie z opłatami. Trudności w egzekwowaniu należności powodują niedobór środków finansowych na wykonanie niezbędnych prac remontowych.

Z dniem 1 kwietnia 2016 roku utworzona została jednostka organizacyjna pod nazwą Zarząd Budynków Komunalnych w Płocku¹⁶. Przedmiotem działania tej jednostki jest

¹⁶ Uchwała Nr 293/XVI/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 23 lutego 2016 roku

zarządzanie lokalami mieszkalnymi, użytkowymi, budynkami oraz nieruchomościami gruntowymi będącymi:

- własnością lub współwłasnością Gminy - Miasto Płock,
- w posiadaniu samoistnym Gminy - Miasto Płock,
- własnością lub współwłasnością osób fizycznych, którymi to lokalami i budynkami Gmina - Miasto Płock zarządza jako prowadzący cudze sprawy bez zlecenia.

Nadal część zasobów mieszkaniowych pozostaje w zarządzenie lub władaniu spółek gminnych: Agencji Rewitalizacji Starówki ARS Sp. z o.o., Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej - TBS Sp. z o.o. oraz Miejskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. W związku z prowadzoną sprzedażą lokali w zasobach gminnych, na koniec 2013 roku ponad 53% lokali pozostawało w zarządzie wspólnot mieszkaniowych.

Tabela 40: Stan zasobów mieszkaniowych Gminy – Miasto Płock oraz lokali niestanowiących zasobu mieszkaniowego, lecz będących w dyspozycji Miasta wg stanu na dzień 31.12.2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba lokali mieszkalnych w szt	Powierzchnia lokali mieszkalnych w m ²
Zasoby lokalowe w budynkach stanowiących własność gminy	1 449	59 595
Zasoby lokalowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych	2 589	104 287
Zasoby lokalowe w budynkach będących w samoistnym lub zależnym posiadaniu gminy	94	3 539
Zasoby lokalowe stanowiące mieszkaniowy zasób gminy, będące własnością spółek prawa handlowego (z wyjątkiem TBS)	233	9 981
Zasoby lokalowe niestanowiące mieszkaniowego zasobu gminy, znajdujące się w dyspozycji miasta, będące własnością innych podmiotów, w tym towarzystw budownictwa społecznego	509	22 594
Ogółem	4 874	199 996

Źródło: Wydział Gospodarki Mieniem, Urząd Miasta Płocka

Tabela 41: Struktura zasobów Gminy – Miasto Płock według wieku i standardu jakościowego budynków (własność Gminy 100%) wg stanu na dzień 31.12.2013 r.

Okres budowy	Liczba budynków	Powierzchnia budynków (m ²)
przedwojenne murowane o drewnianych stropach	78	22 269
przed 1950 r.	17	11 227
1950-1960	11	2 677
po 1960 r.	38	21 863
Ogółem	144	58 036

Źródło: Wydział Gospodarki Mieniem, Urząd Miasta Płocka

Ponad połowa budynków gminnych jest w złym lub niezadowolającym stanie technicznym. Obiekty te charakteryzują się wysokim stopniem wyeksploatowania i niskim poziomem estetyki. Zużyte instalacje stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, a niska efektywność energetyczna budynków generuje wysokie koszty eksploatacji. Wiele budynków nie jest podłączona do sieci ciepłej i ogrzewana jest lokalnymi kotłami i paleniskami.

Tabela 42: Stan techniczny zasobów mieszkaniowych wg stanu na dzień 31.12.2013 r.

Stan techniczny budynków	Liczba budynków	Udział w %
Dobry, niewymagający napraw w obecnym stanie	12	8,3
Dostateczny, wymagający remontów	50	34,7
Niezadowolający, wymagający remontów	52	36,1
Zły, kwalifikujący się do doraźnego zabezpieczenia lub przyszłej rozbiórki	30	20,8
Ogółem	144	100,0

Źródło: Wydział Gospodarki Mieniem, Urząd Miasta Płocka

W 2013 roku zrealizowano łącznie 89 wniosków dotyczących wynajęcia lokali z zasobów gminnych. Prawie 35% zrealizowanych wniosków dotyczyło lokali socjalnych.

Tabela 43: Zestawienie liczby wynajętych mieszkań komunalnych i socjalnych w Płocku w latach 2005-2013

Lokal	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zamienny (wynajęcie innego lokalu ze względu na zły stan techniczny lokalu dotychczasowego lub planowane inwestycje)	25	21	28	38	32	37	46	25	31
Komunalny	84	41	38	30	17	37	11	23	17
Do remontu na koszt własny	26	16	15	15	13	10	8	17	4
Socjalny z tytułu niedostatku	37	36	18	16	11	16	10	8	3
Socjalny z tytułu eksmisji	8	16	23	21	36	42	26	25	28
Zamiana	52	38	30	17	25	20	7	16	6

Źródło: Wydział Gospodarki Mieniem, Urząd Miasta Płocka

Średni czas oczekiwania na wynajęcie lokalu komunalnego dla osób, których wnioski zostały zrealizowane w 2013 roku wyniósł 6,5 roku, a w przypadku lokalu socjalnego - ponad 4 lata.

Tabela 44: Liczba i lokalizacja lokali socjalnych wg stanu na dzień 31.12.2013 r.

Adres	Liczba lokali socjalnych
Miodowa 25	18
Miodowa 25A	17
Kochanowskiego 7a	4
Popłacińska 42B	12
Żyzna 4c	11
Żyzna 4b	4
Otolińska 23	91
w 64 budynkach komunalnych	174
Lokale stanowiące mieszkaniowy zasób gminy w budynkach będących własnością ARS Sp. z o.o.	5
Ogółem	336

Źródło: Wydział Gospodarki Mieniem, Urząd Miasta Płocka

Ilość i jakość zasobów mieszkaniowych jest jednym z ważniejszych czynników kształtujących sytuację demograficzną, społeczną i gospodarczą w mieście. Ma także istotne znaczenie w procesie rewitalizacji.

Zgodnie z danymi Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Płocka najwięcej budynków mieszkalnych na koniec 2013 roku znajdowało się na terenie osiedli o zabudowie jednorodzinnej tj. osiedlu Wyszogrodzka (1.952 budynków mieszkalnych), Radziwie (1.073) oraz Borowiczki (1.066). Średnio na 1 budynek mieszkalny w Płocku przypada 13 osób. Dla osiedli z zabudową wielorodzinną ten wskaźnik jest o wiele wyższy. Na osiedlu Tysiąclecia na 1 budynek mieszkalny przypadają średnio 172 osoby, a na osiedlu Łukasiewicza 163.

Ponad 63% budynków mieszkalnych w Płocku powstało przed rokiem 1989. Największy udział budynków mieszkalnych powstałych przed 1989 rokiem w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych występuje na osiedlach: Łukasiewicza (98,6%), Dobrzyńska (94,8%) i Tysiąclecia (93,9%). Nowa zabudowa mieszkalna dominuje na osiedlu Zielony Jar (2% budynków mieszkalnych powstało po 1989 rokiem) i osiedlu Podolszyce Południe (9,1%).

Tabela 45: Poziom wartości zasobu mieszkaniowego¹⁷ na koniec 2013 roku według osiedli

Osiedla	Wskaźnik poziomu wartości zasobu mieszkaniowego w %*
Borowiczki	59,94
Ciechomice	42,58
Dobrzyńska	94,78
Dworcowa	89,62
Góry	55,99
Imielnica	41,46
Kochanowskiego	87,59
Kolegialna	87,15
Łukasiewicza	98,61
Międzytorze	86,61
Podolszyce Południe	9,15
Podolszyce Północ	35,92
Pradolina Wisły	74,13
Radziwie	80,89
Skarpa	73,83
Stare Miasto	88,17
Trzepowo	77,50
Tysiąclecia	93,94
Winiary	45,69
Wyszogrodzka	76,18
Zielony Jar	2,02
Płock ogółem	63,54

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Wydziału Geodezji, Urząd Miasta Płocka

¹⁷ Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych

Najstarsze budynki w Płocku zlokalizowane są na osiedlu Stare Miasto i Kolegialna. Większość z nich, z uwagi na swoją wartość historyczną, objętych jest ochroną konserwatorską. Zasoby te w dużym stopniu zamieszkują osoby znajdujące się w złej sytuacji materialnej, co często powoduje nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych oraz brak zainteresowania podmiotów prywatnych do prowadzenia na tym terenie działalności gospodarczej.

Z racji wieku i wieloletnich zaniedbań zabudowa w Śródmieściu uległa największej degradacji technicznej. W latach 2005-2013 Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał 45 decyzji nakazujących wyłączenie budynku z użytkowania. 31 decyzji dotyczyło budynków zlokalizowanych na osiedlu Stare Miasto, 12 - na osiedlu Kolegialna oraz po 1 na osiedlu Skarpa i Winiary.

Problemem Śródmieścia mającym duży wpływ na jakość życia jest także zanieczyszczone powietrze, którego emisję wywołują lokalne kotły grzewcze i paleniska domowe. Nieefektywne źródła ciepła powodują nie tylko niską jakość powietrza lecz także generują wysokie koszty eksploatacji budynków.

3.15. Uwarunkowania środowiskowe

Na stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta Płocka mają wpływ zanieczyszczenia pochodzące:

- z procesów technologicznych (przemysł) - emisja punktowa,
- z procesów spalania paliw w celach grzewczych – emisja powierzchniowa,
- ze środków transportu kołowego – emisja liniowa.

Głównym emitentem zanieczyszczeń energetycznych i technologicznych do powietrza na terenie miasta Płocka jest Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. oraz wydzielone z jego struktury spółki między innymi: ORLEN Asphalt, ORLEN Oil, ORLEN KołTrans, ORLEN Laboratorium oraz Stacje Paliw PKN ORLEN S.A.

Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta jest emisja zanieczyszczeń z palenisk domowych, kotłowni indywidualnych i zbiorczych. Występuje ona na terenach o zwartej zabudowie jednorodzinnej, wielorodzinnej z dużą ilością palenisk oraz w zakładach usługowych i przemysłowych małej wielkości.

Rozbudowa sieci ciepłej i gazowej stwarza warunki do likwidacji palenisk domowych i kotłowni opalanych węglem, a następnie do zmniejszania zanieczyszczeń powierzchniowych.

Gospodarką gazową na terenie miasta zajmuje się Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Ciechanów. Sieć gazowa to gazociągi średniego i niskiego ciśnienia, które zasilają głównie odbiorców indywidualnych i niewielki procent odbiorców przemysłowych.

Dystrybucją ciepła zajmuje się natomiast przedsiębiorstwo Fortum Power and Heat Polska Sp. z o.o. Źródłem ciepła systemu dystrybucyjnego jest Elektrociepłownia PKN ORLEN S.A. Ciepło do odbiorców dostarczane jest za pośrednictwem rurociągów magistralnych oraz miejskiej sieci rurociągów ciepłych.

Miejska sieć ciepłownicza zlokalizowana jest wyłącznie po prawobrzeżnej stronie Wisły. Objęte są nim osiedla: Dobrzyńska, Kolegialna, Łukasiewicza, Kochanowskiego, Dworcowa, Międzytorze, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Stare Miasto, Skarpa,

Trzepowo, Tysiąclecia, Winiary i Wyszogrodzka. Na lewym brzegu Wisły brak jest sieci ciepłowniczej, istnieją jedynie pozostałości po ciepłowni budowanej na potrzeby zakładu mleczarskiego.

Fortum Power and Heat Polska Sp. z o.o. dostarcza ciepło do około 1,5 tys. odbiorców. Dominującą grupę odbiorców energii cieplnej w mieście stanowi budownictwo mieszkaniowe indywidualne (62% odbiorców), następnie wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, handel i usługi komercyjne oraz obiekty użyteczności publicznej. Najmniejszą grupę stanowi przemysł (ok. 2%). Miejski system ciepłowniczy zaspokaja około 50% zapotrzebowania na ciepło.

Większość budynków użyteczności publicznej będących własnością gminy (ok. 75% budynków) ogrzewanych jest z sieci cieplnej, a pozostałe budynki zasilane są głównie gazem ziemnym i olejem opałowym. Pomimo dużych nakładów ponoszonych na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budynkach wielorodzinnych administrowanych przez jednostki zależne od gminy, nadal bardzo dużo budynków, zwłaszcza w zabudowie kamienicznej zasilane jest paliwami stałymi, przede wszystkim przy wykorzystaniu do celów grzewczych nieefektywnych pieców węglowych. Stwierdzono bardzo mało działań w grupie budynków mieszkalnictwa indywidualnego, które są najbardziej odpowiedzialne za powstawanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł tzw. emisji niskiej.

Działania przynoszące efekty ekologiczne, w tym zmniejszające emisję zanieczyszczeń, polegają na wymianie urządzeń grzewczych, przede wszystkim nieefektywnych kotłów i pieców węglowych.

Innym ważnym problemem są także zanieczyszczenia komunikacyjne, obejmujące takie substancje jak: tlenki azotu, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki, aldehydy. Emisja ta wraz ze zwiększaniem się ilości pojazdów wykazuje tendencję wzrostową. Emisja komunikacyjna jest najbardziej uciążliwa dla mieszkańców ulic położonych przy ruchliwych trasach komunikacyjnych i w gęstej zabudowie mieszkalnej.

3.16. Kultura

Do głównych podmiotów działających w dziedzinie kultury na terenie Płocka możemy zaliczyć m.in.:

- Biblioteki: Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego, Biblioteka im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego, Biblioteka Diecezjalna przy Wyższym Seminarium Duchownym
- Domy kultury: Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, Spółdzielczy Dom Kultury, Klub Osiedla Dworcowa, Klub Osiedla Kochanowskiego, Klub Osiedla Łukasiewicza
- Galerie sztuki: Płocka Galeria Sztuki
- Kina: Kino Helios Płock, NoveKino Przedwiośnie
- Muzea: Muzeum Mazowieckie, Muzeum Mazowieckie – Spichlerz, Muzeum Diecezjalne, Muzeum św. Faustyny, Muzeum Żydów Mazowieckich
- Orkiestry i instytucje muzyczne: Płocka Orkiestra Symfoniczna
- Placówki wychowania pozaszkolnego: Młodzieżowy Dom Kultury, Harcerski Zespół Pieśni i Tańca Dzieci Płocka im. Druha Wacława Milke
- Teatry: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego.

Potencjał kulturowy Płocka bazuje na modernizowanej i rozbudowywanej infrastrukturze. Muzeum Mazowieckie mieści się w wyremontowanej kamienicy przy ul. Tumskiej 8 (zbiory poświęcone secesji i sztuce Młodej Polski) oraz w dobudowanym obok obiekcie (zbiory działu archeologii, historii Płocka i numizmatyki).

Od 2013 roku w strukturach Muzeum Mazowieckiego działa Muzeum Żydów Mazowieckich. Jest to placówka o charakterze kulturalno-oświatowym, której podstawowym zadaniem jest ukazanie historii osadnictwa żydowskiego. Muzeum Żydów Mazowieckich ma swoją siedzibę w budynku dawnej synagogi, zwanej też "bożnicą" przy ul. Kwiatka 7. Budynek ten został wyremontowany dzięki zaangażowaniu społeczników ze Stowarzyszenia Synagoga Płocka, którzy pozyskali na ten cel dotację unijną.

Opactwo pobenedyktynskie, od 2008 roku, po generalnym remoncie, stanowi siedzibę Muzeum Diecezjalnego z najcenniejszymi zabytkami skarbca katedralnego.

Ofertę muzeów uzupełniają inne instytucje kulturalne, w tym Płocka Galeria Sztuki, która od 2006 roku zaprasza na wystawy do nowej przestronnej siedziby mieszczącej się w zabytkowej mykwie przy ul. Sienkiewicza 36. Nowoczesną siedzibą dysponuje też Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego oraz NoveKino Przedwiośnie. Problemem pozostaje stan techniczny m.in. obecnej siedziby Płockiego Ośrodka Kultury i Sztuki oraz Młodzieżowego Domu Kultury. Instytucje te mieszczą się obecnie w wyeksploatowanym obiekcie przy ul. Tumskiej, którego stan techniczny oraz wyposażenie pomieszczeń uniemożliwia prowadzenie atrakcyjnej działalności edukacyjno-kulturowej. Zbyt mała powierzchnia powoduje, że potencjał tych instytucji nie jest w pełni wykorzystywany. Zauważalnym jest także brak osiedlowych ośrodków aktywności lokalnej. Miejsc, w których lokalna społeczność będzie mogła rozwijać swoje pasje i zainteresowania, spotykać się, a także w przystępny sposób obcować z kulturą.

W Płocku obok stałych, organizowanych od wielu lat imprez kulturalnych (np. Dni Historii Płocka, Letni Festiwal Muzyczny, Rynek Sztuki, Festiwal Muzyki Jednogłosowej) pojawia się szereg nowych inicjatyw. Popularnością cieszą się organizowane przez Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki imprezy plenerowe, wystawy plastyczne i fotograficzne. Według danych GUS w 2013 roku odbyły się 74 imprezy masowe, w których uczestniczyło ponad 347 tys. osób. Wśród nich m.in. Audioriver, Reggaeland.

Większość imprez kulturalno-rozrywkowych organizowanych jest na terenie plaży nad Wisłą oraz na placu Stary Rynek. Intensywność wykorzystywania na cele kulturalne pozostałych przestrzeni jest niska. Tymczasem organizacja koncertów, widowisk plenerowych oraz innych lokalnych inicjatyw w otwartych przestrzeniach sprzyja integracji lokalnej społeczności oraz inkluzji społecznej osób wykluczonych, a tym samym ma ogromny wpływ na osiągnięcie celów rewitalizacji.

3.17. Turystyka, sport i rekreacja

W celu wspierania turystyki w 2009 roku z inicjatywy Urzędu Miasta Płocka, organizacji turystycznych działających na terenie miasta i okolic oraz przedstawicieli płockiej branży turystycznej, powołane zostało Stowarzyszenie Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna.

Do najciekawszych atrakcji turystycznych w Płocku możemy zaliczyć: Stary Rynek z Ratuszem, Bazylikę Katedralną, Muzeum Mazowieckie, Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, Muzeum Diecezjalne, Ogród Zoologiczny, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego oraz Opactwo Pobenedyktynskie z elementami Zamku Książąt Mazowieckich. Część z tych obiektów w ostatnich latach została zmodernizowana. Część, pozostaje jednak w złym stanie technicznym i wymaga pilnych remontów.

W kolejnych latach, rozwój oferty turystycznej opierać się powinien na wykreowaniu atrakcyjnych przestrzeni i miejsc, które wykorzystane zostaną do krzewienia wiedzy o mieście, regionie, środowisku.

Turystów do Płocka przyciągają liczne imprezy (kulturalne, rozrywkowe, sportowe) organizowane m.in. na plaży, w amfiteatrze oraz na Starym Mieście (np. festiwal muzyki elektronicznej, reggae, Jarmark Tumski). Generują one ruch turystyczny, pozytywnie wpływając na lokalną gospodarkę - zwłaszcza branżę gastronomiczną i hotelarską.

Przez Płock i okolice przebiega 10 szlaków turystycznych wyznaczonych przez Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze. Szlaki te, ułatwiają turystom dotarcie do najciekawszych miejsc, w tym zabytków architektury murowanej i drewnianej, pomników przyrody. Część z nich nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej. Problemem pozostaje jednak ilość i jakość wytyczonych ścieżek rowerowych, co powoduje, że potencjał tej formy rekreacji nie jest w pełni wykorzystywany. W przypadku terenu śródmieścia problem ten potęguje zwarta zabudowa śródmiejska oraz istniejący układ komunikacyjny.

W 2013 roku na terenie Płocka funkcjonowało 14 obiektów zbiorowego zakwaterowania, które dysponowały 736 miejscami noclegowymi.

Rozwijaniem i zaspokajaniem społecznych potrzeb w zakresie kultury fizycznej w Płocku zajmuje się Miejski Zespół Obiektów Sportowych, który zarządza m.in. następującymi obiektami: Pływalnia Miejska „Jagiellonka”, Pływalnia Miejska przy Al. Kobylińskiego 28, Pływalnia Miejska „Podolanka”, Sala Sportowa przy Placu Dąbrowskiego 2a, Stadion Miejski, Hala Sportowa w Borowiczkach, zespoły boisk „Orlik”. Letnie zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Płocka i turystów stanowi Zalew Sobótka, przy którym zorganizowane zostało kąpielisko miejskie. Zimą natomiast można korzystać z dwóch lodowisk: na Starym Rynku i przy Pływalni Miejskiej „Podolanka”. Szacuje się, że w 2013 roku z obiektów Miejskiego Zespołu Obiektów Sportowych skorzystało ponad 542 tys. osób. Część z tych obiektów wymaga doinwestowania, w tym podniesienia ich efektywności energetycznej.

Największym obiektem sportowym w Płocku jest administrowana przez Centrum Widowiskowo-Sportowe hala „Orlen Arena”. Na co dzień „Orlen Arena” jest miejscem treningów zespołów Orlen Wisły Płock. Na płycie boiska rozgrywane są także mecze siatkówki i koszykówki, organizowane są imprezy sportowe, kulturalne, widowiska, targi oraz wystawy. Centrum Widowiskowo-Sportowe dysponuje boiskiem sportowym, siłownią, ścianką wspinaczkową, salami konferencyjnymi, siłownią zewnętrzną, skateparkiem ARENA.

Pozytywny wpływ na upowszechnianie uczestnictwa w ruchu rekreacyjnym w Płocku ma rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (budowa ścieżek rowerowych, placów zabaw i zewnętrznych siłowni dla dorosłych). Ich liczba pozostaje jednak niewystarczająca w stosunku do oczekiwań i potrzeb mieszkańców. Brakuje funkcjonalnych i estetycznych miejsc do spędzania wolnego czasu i rekreacji, a także tras rowerowych o charakterze rekreacyjno-turystycznym i wyczynowym. Zauważalnym, zwłaszcza w centrum, jest brak przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnej integrującej mieszkańców, w tym placu zabaw uwzględniającego użytkowników z różnym rodzajem niepełnosprawności.

3.18. Edukacja

System edukacji w Płocku tworzą przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz dwie placówki wychowania pozaszkolnego: Młodzieżowy Dom Kultury oraz Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „Dzieci Płocka”.

Na terenie miasta w 2013 roku funkcjonowało 38 przedszkoli, w tym 26 przedszkoli prowadziło miasto Płock. Ogółem do przedszkoli uczęszczało 4.283 dzieci.

Miasto Płock prowadzi 18 szkół podstawowych oraz 13 gimnazjów. Na szkolnictwo ponadgimnazjalne składają się: zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące i profilowane oraz technika. Miasto Płock ogółem prowadzi 19 szkół ponadgimnazjalnych. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne prowadzone są przez inne osoby prawne.

Tabela 46: Szkolnictwo w Płocku w roku szkolnym 2013/2014

Typ placówki	Ogółem		Publiczne prowadzone przez miasto Płock	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe (razem ze specjalnymi i muzyczną)	22	7 181	18	6 816
Gimnazja (razem ze specjalnymi)	18	3 781	13	3 567
Licea ogólnokształcące i uzupełniające licea ogólnokształcące	13	3 764	6	2 745
Licea profilowane	3	77	3	77
Technika, technika uzupełniające	9	2 897	5	2 066
Zasadnicze szkoły zawodowe (razem ze specjalnymi)	6	1 005	5	985

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny, Urząd Miasta Płocka

Do innych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Płocka zaliczyć można Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2, Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Bursę Płocką.

Płock, jako byłe miasto wojewódzkie obecnie pełni funkcję ponadregionalnego ośrodka równoważenia rozwoju, zwłaszcza w zakresie państwowego szkolnictwa wyższego. Obecnie na terenie miasta funkcjonują następujące szkoły wyższe:

- Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku
- Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku
- Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku.

Pomimo prowadzonych prac remontowych, część placówek oświatowych na terenie Płocka pozostaje w złym stanie technicznym. Obiekty te wymagają działań remontowych związanych z poprawą ich efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, co znacząco ograniczy koszty ich eksploatacji.

Istniejące placówki oświatowe stanowią duży potencjał miasta. Nie jest on jednak w pełni wykorzystywany. Oferta edukacyjna często zamyka się w murach szkoły. Nie jest to zjawisko pożądane. Należy dążyć do rozwoju oferty edukacyjnej m.in. poprzez organizację komplementarnych w stosunku do zajęć szkolnych warsztatów edukacyjnych, zarówno plenerowych, jak i w odnawianych obiektach.

3.19. Problemy miasta w opinii interesariuszy rewitalizacji

Dla uzyskania pełnej diagnozy stanu miasta niezwykle ważne jest poznanie opinii i potrzeb jego mieszkańców. To bowiem oni tworzą miasto, stanowią o jego sile i słabości.

W toku prac nad niniejszym Programem Rewitalizacji, zebrano szereg opinii dotyczących problemów z jakimi borykają się interesariusze rewitalizacji oraz obszarów wymagających

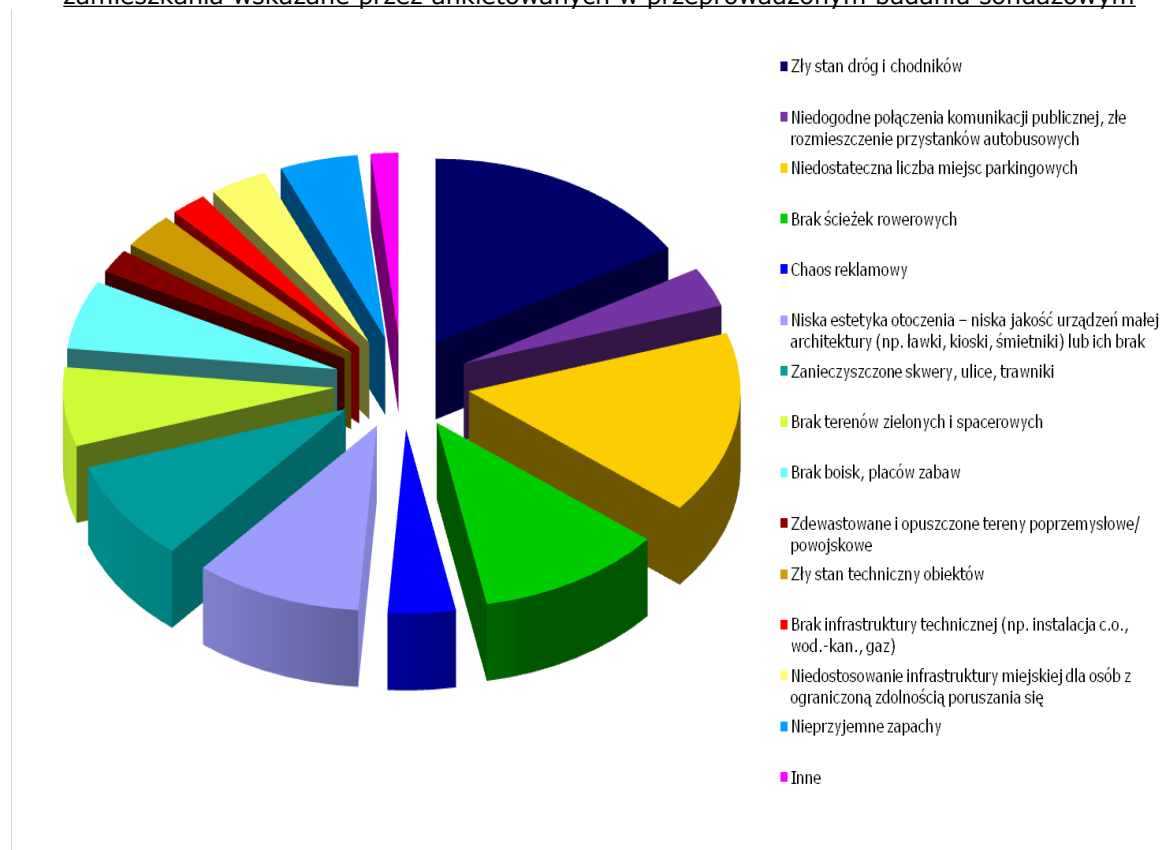
przekształceń. Poniżej przedstawiono najważniejsze wnioski uzyskane z badania sondażowego przeprowadzonego w 2014 roku¹⁸.

Wśród problemów o charakterze technicznym na pierwszy plan wysuwają się problemy związane infrastrukturą transportową oraz estetyką przestrzeni, w tym:

- zły stan dróg i chodników;
- niedostateczna liczba miejsc parkingowych;
- brak ścieżek rowerowych;
- niska estetyka otoczenia – niska jakość urządzeń małej architektury lub ich brak;
- zanieczyszczone skwery, ulice, trawniki.

Problem złego stanu dróg i chodników najbardziej doskwiera mieszkańcom osiedli: Borowiczki, Ciechomice, Dobrzyńska, Góry, Kolegialna, Pradolina Wisły, Radziwie, Skarpa, Trzepowo, Winiary. W przypadku osiedli: Dworcowa, Kochanowskiego, Łukasiewicza, Międzytorze, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Stare Miasto, Tysiąclecia, Zielony Jar największym problemem technicznym pozostaje niedostateczna liczba miejsc parkingowych.

Rys. 8: Problemy techniczne, związane z jakością życia występujące w pobliżu miejsca zamieszkania wskazane przez ankietowanych w przeprowadzonym badaniu sondażowym

Głównymi problemami społecznymi wskazywanymi przez interesariuszy są:

- chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością;
- słaba integracja lokalnej społeczności.

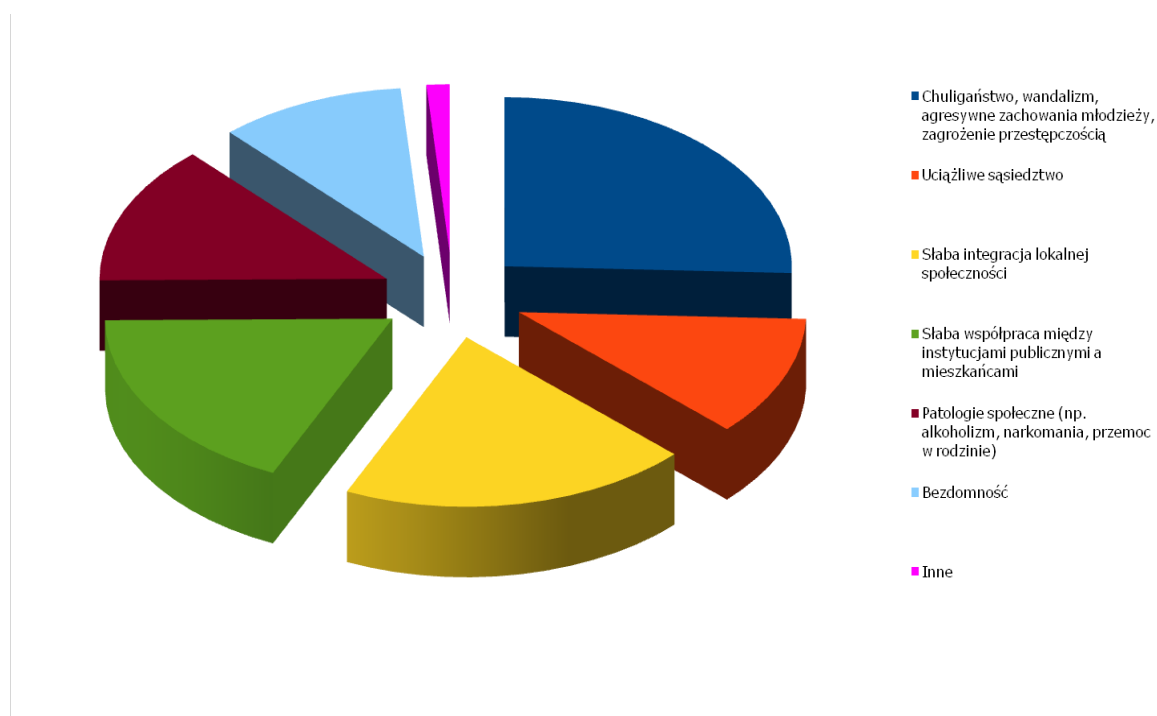
Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością to problem wskazywany najczęściej przez mieszkańców osiedli: Borowiczki, Dobrzyńska, Dworcowa, Kochanowskiego, Kolegialna, Łukasiewicza, Międzytorze, Skarpa, Stare

18 Pełny raport dostępny jest na stronie internetowej http://rozwojmiasta.plock.eu/?page_id=679# - „Rewitalizacja w Płocku – raport z badania sondażowego”

Miasto, Tysiąclecia, Wyszogrodzka. Obserwowany wśród nich brak poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania nie pozwala w pełni korzystać ze wspólnej przestrzeni publicznej. Pośrednio wpływa także na godziny funkcjonowania usług oraz trwałość urządzeń małej architektury.

Dla mieszkańców osiedli Ciechomice, Imielnica, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Radziwie, Zielony Jar największym problemem społecznym pozostaje słaba integracja lokalnej społeczności.

Rys. 9: Problemy społeczne, związane z jakością życia występujące w pobliżu miejsca zamieszkania wskazane przez ankietowanych w przeprowadzonym badaniu sondażowym

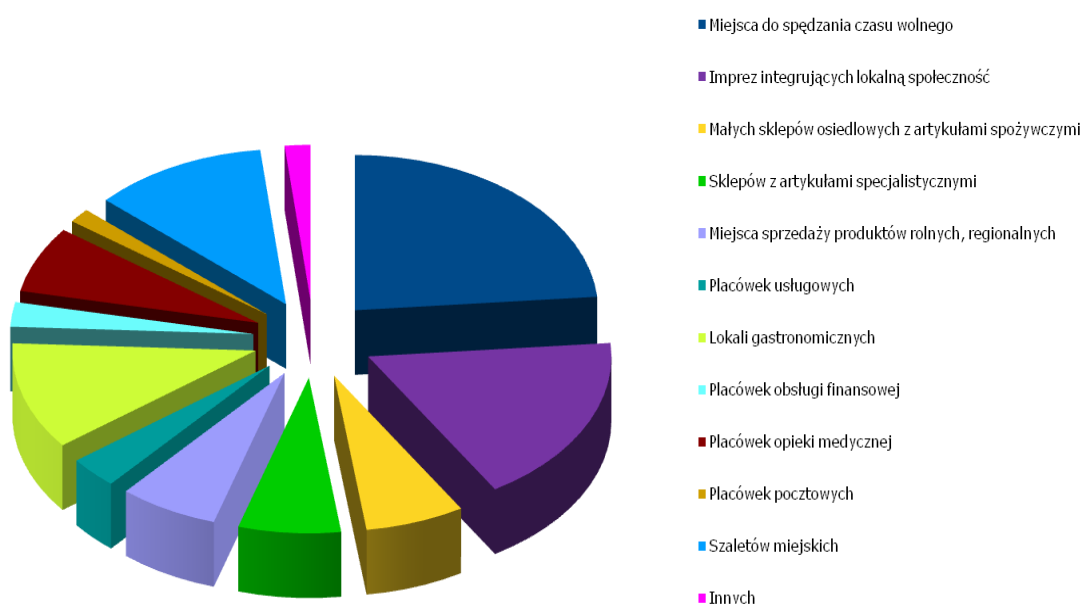

Wśród problemów dotyczących braku niektórych miejsc i form aktywności w pobliżu miejsca zamieszkania dominuje:

- brak miejsc do spędzania czasu wolnego;
- brak imprez integrujących lokalną społeczność.

Wskazania te świadczą o dużej potrzebie wzmacniania więzi sąsiedzkich oraz chęci rozwijania swoich zainteresowań. Problem braku miejsca do spędzania czasu wolnego doskwiera głównie mieszkańcom osiedli: Borowiczki, Ciechomice, Dobrzyńska, Dworcowa, Góry, Imielnica, Kochanowskiego, Kolegialna, Międzytorze, Pradolina Wisły, Radziwie, Skarpa, Stare Miasto, Tysiąclecia, Winiary, Wyszogrodzka. Mieszkańcom brakuje m.in. placów zabaw, siłowni na powietrzu, parków, boisk, ścieżek rowerowych.

Rys. 10: Zestawienie miejsc i form aktywności brakujących w pobliżu miejsca zamieszkania, wskazane przez ankietowanych w przeprowadzonym badaniu sondażowym

Według mieszkańców rewitalizacji przede wszystkim wymagają tereny położone w centrum miasta m.in. z uwagi na:

- zaniedbaną przestrzeń publiczną;
- zły stan techniczny budynków;
- puste lokale usługowe;
- zaniedbaną zielen;
- nasilenie się patologii społecznych.

W opinii mieszkańców najbardziej atrakcyjnym osiedlem jest Podolszyce Południe, najmniej natomiast osiedla Skarpa i Dobrzyńska. Najbardziej zadowoleni z miejsca zamieszkania są mieszkańcy osiedla Zielony Jar. Najwięcej osób niezadowolonych z miejsca zamieszkania mieszka natomiast na osiedlu Stare Miasto. Wysokie niezadowolenie z miejsca zamieszkania można zaobserwować także wśród mieszkańców osiedli: Skarpa, Dobrzyńska, Kolegiarna i Radziwie.

Rys. 11: Porównanie zadowolenia z własnego miejsca zamieszkania wg osiedli, zgodnie z wynikami przeprowadzonego badania sondażowego

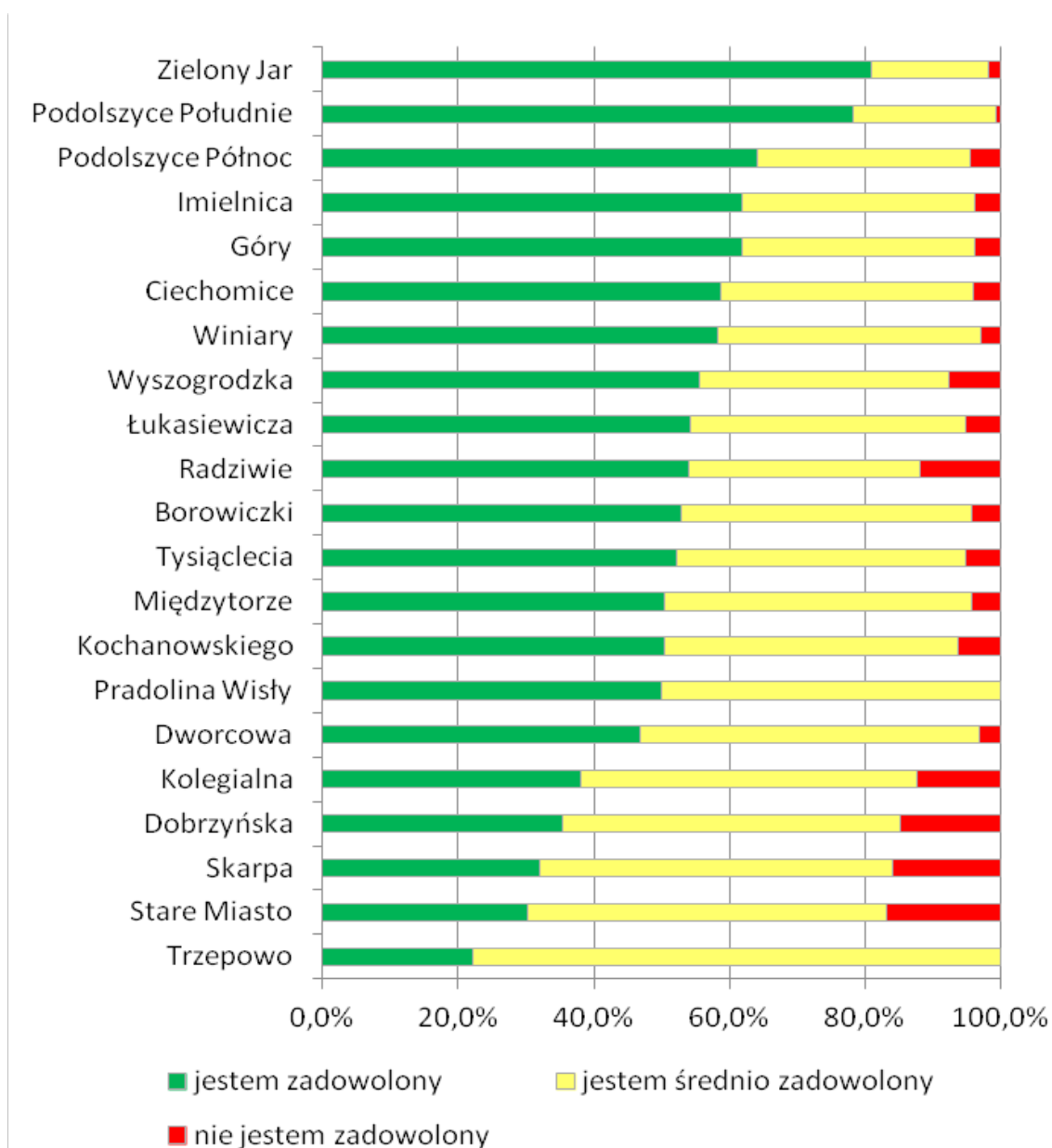

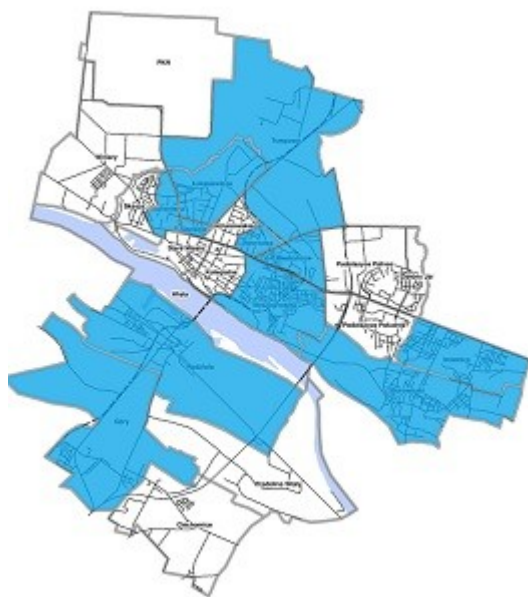
Tabela 47: Kryteria, wskaźniki i ich wartości referencyjne zastosowane przy identyfikacji potencjalnych obszarów problemowych z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Kryterium	Obciążenie demograficzne	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Wysoka stopa bezrobocia	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Wysoki poziom kapitału społecznego	Wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym
Wskaźnik	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw (przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu) 1 tys. ludności	Liczba organizacji społecznych na 1 tys. ludności	Frekwencja w wyborach samorządowych
Borowiczki	58,69	25,30	10,40	3,54	1,01	48,87
Ciechomice	54,44	22,69	10,64	1,62	0,00	55,34
Dobrzyńska	68,74	85,13	16,23	6,63	1,63	42,62
Dworcowa	67,17	30,48	8,86	9,87	4,16	45,99
Góry	72,60	34,21	11,35	9,62	1,60	54,93
Imielnica	60,18	5,97	8,16	5,27	1,40	53,22
Kochanowskiego	51,17	51,51	9,51	11,38	2,76	44,47
Kolegialna	52,33	78,93	14,00	15,19	7,55	43,83
Łukasiewicza	64,37	40,95	9,95	10,77	3,20	46,51
Międzytorze	62,48	19,89	7,91	7,82	2,84	50,26
Podolszyce Południe	52,34	16,97	6,59	10,09	0,78	45,01
Podolszyce Północ	50,28	22,71	8,47	6,54	1,93	45,92
Pradolina Wisły	56,78	42,25	15,77	4,02	0,00	50,13
Radziwie	62,72	50,88	13,47	8,44	2,37	49,89
Skarpa	53,48	56,26	12,68	7,84	1,85	38,36
Stare Miasto	47,65	159,00	18,62	45,50	14,84	39,34
Trzepowo	75,76	165,22	18,34	6,21	9,94	50,20
Tysiąclecia	93,72	48,17	11,33	10,97	1,71	47,49
Winiary	45,95	31,23	7,35	43,98	10,20	50,04
Wyszogrodzka	60,96	37,20	10,30	7,07	3,24	48,13
Zielony Jar	42,62	16,33	5,18	3,37	1,30	51,56
Płock	58,40	47,01	10,75	10,40	3,18	45,92

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych: Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku, Komendy Miejskiej Policji w Płocku oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urzędu Miasta Płocka – dane za rok 2013 (frekwencja w wyborach samorządowych 2014 rok)

Analiza wartości referencyjnych poszczególnych wskaźników pozwala na identyfikację rejonów miasta, w których sytuacja jest „gorsza” w odniesieniu do średniej wartości obliczonej dla miasta.

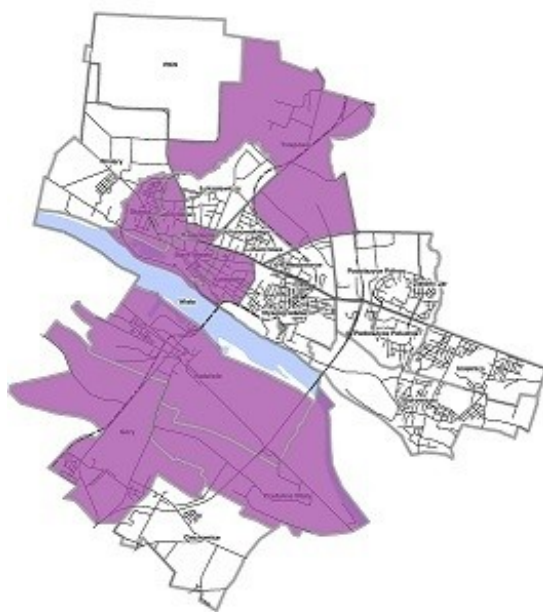
Rys. 13: Obszary miasta z wysokim obciążeniem demograficznym

Rys. 14: Obszary miasta z wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia

Rys. 15: Obszary miasta z wysoką stopą bezrobocia

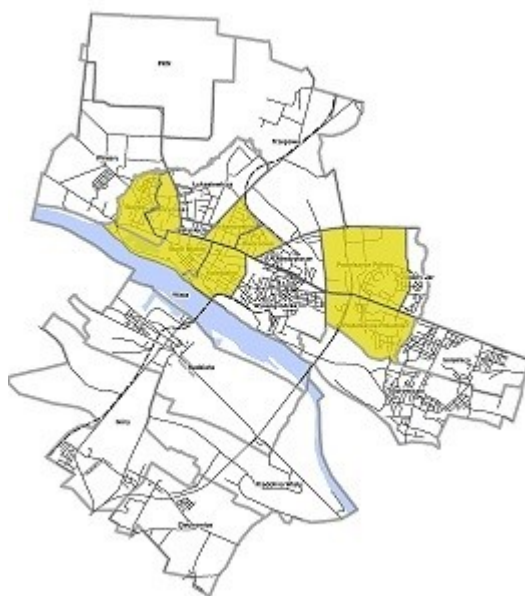
Rys. 16: Obszary miasta z wysokim poziomem przestępczości

Rys. 17: Obszary miasta o niskim poziomie kapitału społecznego

Rys. 18: Obszary miasta o niskim poziomie uczestnictwa w życiu publicznym

Dokonana analiza rozkładu terytorialnego poszczególnych zjawisk, z uwagi na duże zróżnicowanie wartości wskaźników, nie pozwala na realną identyfikację obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W celu umożliwienia porównywania analizowanych zjawisk wartości wskaźników obliczone dla każdej jednostki zostały wystandaryzowane. Standaryzacja wskaźników polegała na

odjęciu od rzeczywistej wartości wskaźnika średniej wartości obliczonej dla miasta oraz podzielenia tak otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe.

Wartości wystandaryzowanych wskaźników pozwalają na pokazanie odchyleń od normy, którą stanowi średnia dla miasta. Przyjmują one wartości ujemne oraz dodatnie, przy czym wartości ujemne oznaczają sytuację lepszą niż średnia dla Płocka.

Po zsumowaniu wartości wystandaryzowanych wskaźników dla każdego obszaru obliczony został wskaźnik sumaryczny. W celu prawidłowego zsumowania, w przypadku wskaźników o charakterze pozytywnym (symulanta – ich wysoka wartość jest korzystna z punktu widzenia ocenianego zjawiska) - nadano im wartość ujemną (przemnożono przez - 1).

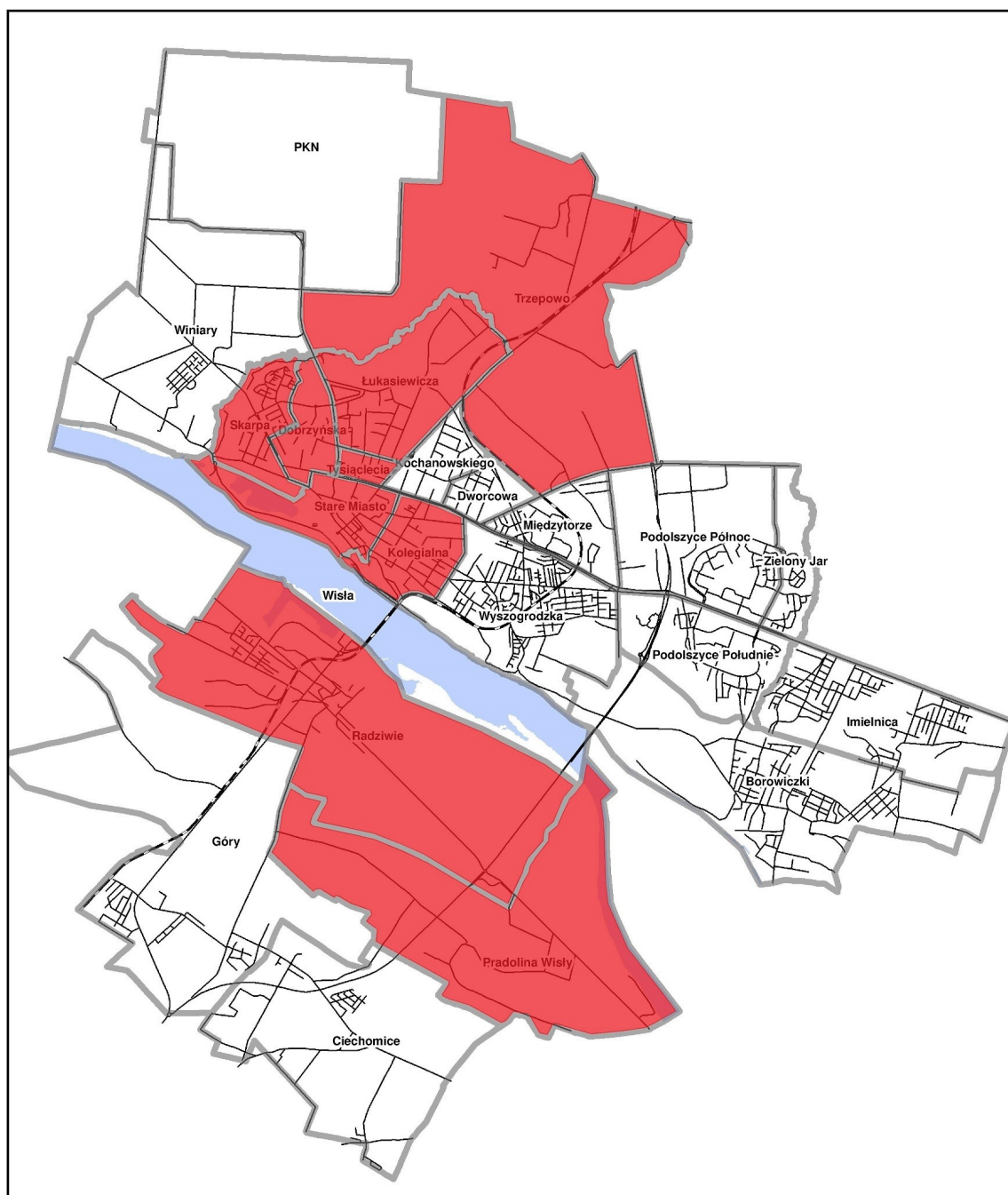
Na podstawie wartości wyliczonego wskaźnika sumarycznego wyselekcjonowano obszary, gdzie sytuacja jest gorsza niż średnia dla Płocka (obszary, dla których wartość wskaźnika sumarycznego jest większa od zera).

Tabela 48: Wartości wskaźników wystandaryzowanych oraz wskaźnika sumarycznego zastosowane przy identyfikacji potencjalnych obszarów problemowych z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Obszar	Wartość wskaźnika wystandaryzowanego						Wskaźnik sumaryczny
	Obciążenie demograficzne	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Wysoka stopa bezrobocia	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Wysoki poziom kapitału społecznego	Wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym	
Borowiczki	0,03	-0,53	-0,10	-0,61	-0,58	0,56	-1,18
Ciechomice	-0,35	-0,59	-0,03	-0,78	-0,84	1,78	-2,67
Dobrzyńska	0,91	0,92	1,50	-0,33	-0,41	-0,62	4,03
Dworcowa	0,77	-0,40	-0,52	-0,05	0,26	0,01	-0,47
Góry	1,25	-0,31	0,16	-0,07	-0,42	1,70	-0,25
Imielnica	0,16	-0,99	-0,71	-0,45	-0,47	1,38	-2,91
Kochanowskiego	-0,63	0,11	-0,34	0,09	-0,11	-0,28	-0,39
Kolegialna	-0,53	0,77	0,89	0,42	1,16	-0,40	0,79
Łukasiewicza	0,52	-0,15	-0,22	0,03	0,01	0,11	0,07
Międzytorze	0,36	-0,66	-0,78	-0,23	-0,09	0,82	-2,04
Podolszyce Południe	-0,53	-0,73	-1,14	-0,03	-0,64	-0,17	-1,62
Podolszyce Północ	-0,71	-0,59	-0,63	-0,34	-0,33	0,00	-1,94
Pradolina Wisły	-0,14	-0,12	1,38	-0,59	-0,84	0,79	0,61
Radziwie	0,38	0,09	0,75	-0,17	-0,21	0,75	0,51
Skarpa	-0,43	0,22	0,53	-0,23	-0,35	-1,43	1,87
Stare Miasto	-0,94	2,72	2,16	3,10	3,10	-1,24	5,17
Trzepowo	1,52	2,87	2,08	-0,37	1,80	0,81	3,49
Tysiąclecia	3,10	0,03	0,16	0,05	-0,39	0,30	3,43
Winiary	-1,09	-0,38	-0,93	2,97	1,87	0,78	-2,08
Wyszogrodzka	0,22	-0,24	-0,12	-0,29	0,02	0,42	-0,87
Zielony Jar	-1,38	-0,74	-1,53	-0,62	-0,50	1,06	-4,84

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta, Urząd Miasta Płocka

Rys. 19: Obszary problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Obszary zidentyfikowane jako problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych: Stare Miasto, Dobrzyńska, Trzepowo, Tysiąclecia, Skarpa, Kolegiarna, Pradolina Wisły, Radziwie, Łukasiewicz poddano analizie dotyczącej problemów gospodarczych i technicznych.

Zgodnie z obliczonym dla w/w obszarów wskaźnikiem prowadzenia działalności gospodarczej obszarami, na których występują problemy gospodarcze są osiedla: Dobrzyńska, Pradolina Wisły, Radziwie, Skarpa, Tysiąclecia. Wartość wskaźnika na tych obszarach jest „gorsza” niż średnia dla miasta.

Tabela 49: Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej na koniec 2013 roku dla obszarów zidentyfikowanych jako problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Kryterium	Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
Wskaźnik	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców
Dobrzyńska	4,89
Kolegialna	17,01
Łukasiewicza	12,93
Pradolina Wisły	4,43
Radziwie	9,12
Skarpa	7,13
Stare Miasto	27,72
Trzepowo	33,42
Tysiąclecia	5,74
Płock	10,21

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz Miejskiego Zeszytu Statystycznego, Urząd Miasta Płocka

Problemy o charakterze technicznym występują natomiast na osiedlach Stare Miasto i Kolegialna. Obszary te charakteryzują się szczególną degradacją stanu technicznego obiektów budowlanych. Na osiedlu Stare Miasto na koniec 2013 roku zgodnie z decyzjami Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego wyłączonych z użytkowania było 29 budynków, a na osiedlu Kolegialna - 9.

Tabela 50: Wskaźnik degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych na koniec 2013 roku dla obszarów zidentyfikowanych jako problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Kryterium	Wskaźnik degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych
Wskaźnik	Liczba budynków wyłączonych z użytkowania do ogólnej liczby budynków (w %)
Dobrzyńska	0,00
Kolegialna	0,70
Łukasiewicza	0,00
Pradolina Wisły	0,00
Radziwie	0,00
Skarpa	0,00
Stare Miasto	3,81
Trzepowo	0,00
Tysiąclecia	0,00
Płock	0,18

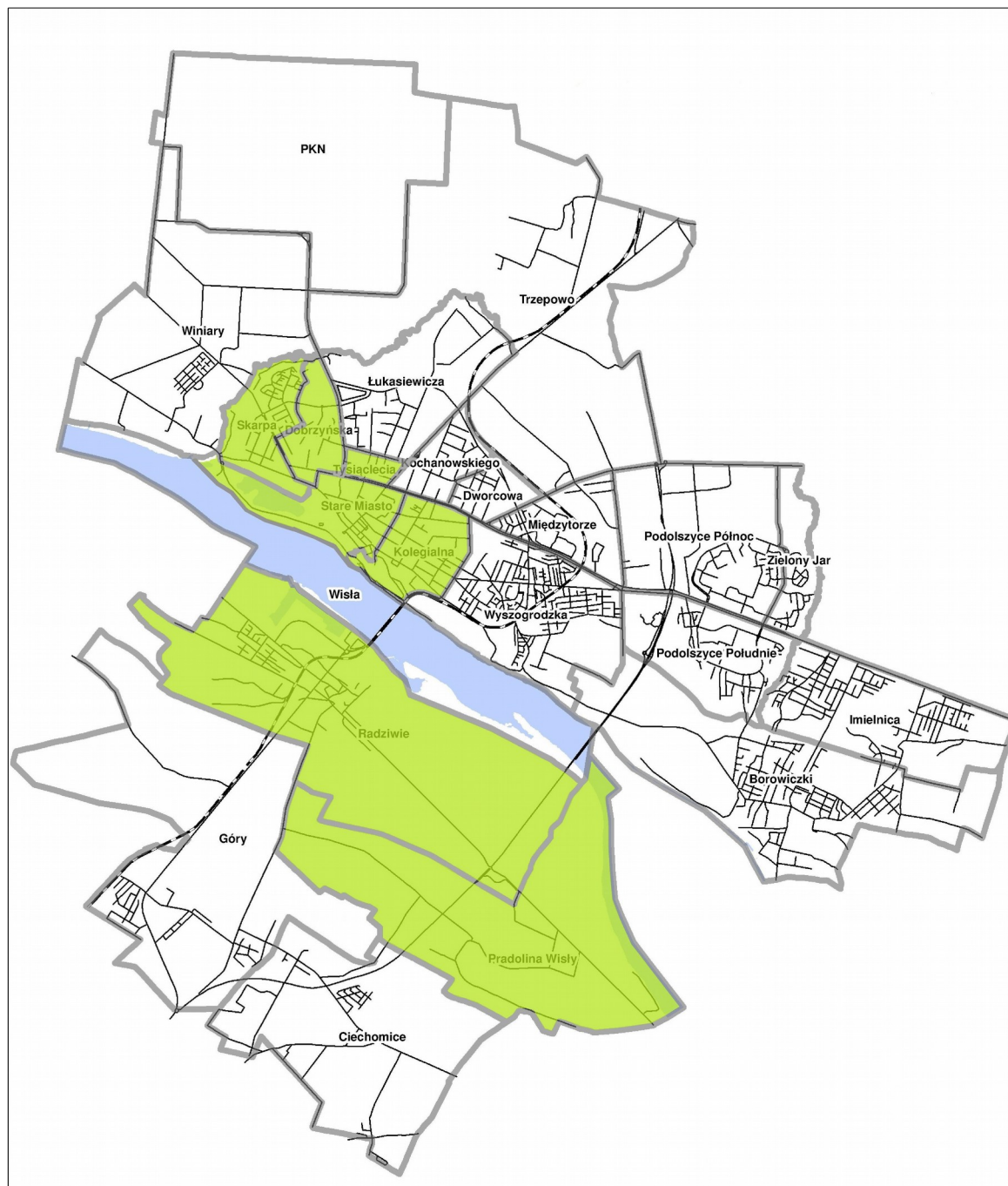
Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego i Wydziału Geodezji, Urząd Miasta Płocka

Na podstawie dokonanej delimitacji, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji obszar zdegradowany na terenie Płocka obejmuje powierzchnię 2.122,43 ha i podzielony został na 7 podobszarów, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic:

- Dobrzyńska;
- Kolegialna;
- Pradolina Wisły;
- Radziwie;
- Skarpa;
- Stare Miasto;
- Tysiąclecia.

Na każdym z w/w podobszarów występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych i technicznych, co wykazano w przeprowadzonej analizie.

Rys.20: Obszar zdegradowany na terenie miasta Płocka

4.2. Obszar rewitalizacji

Skuteczne wyprowadzenie zdegradowanych rejonów miasta z kryzysu wymaga skoncentrowania interwencji na tych podobszarach, gdzie sytuacja jest relatywnie najgorsza. W związku z powyższym proces rewitalizacji w Płocku nie będzie prowadzony na całym obszarze zdegradowanym lecz na jego części tj. obszarze rewitalizacji.

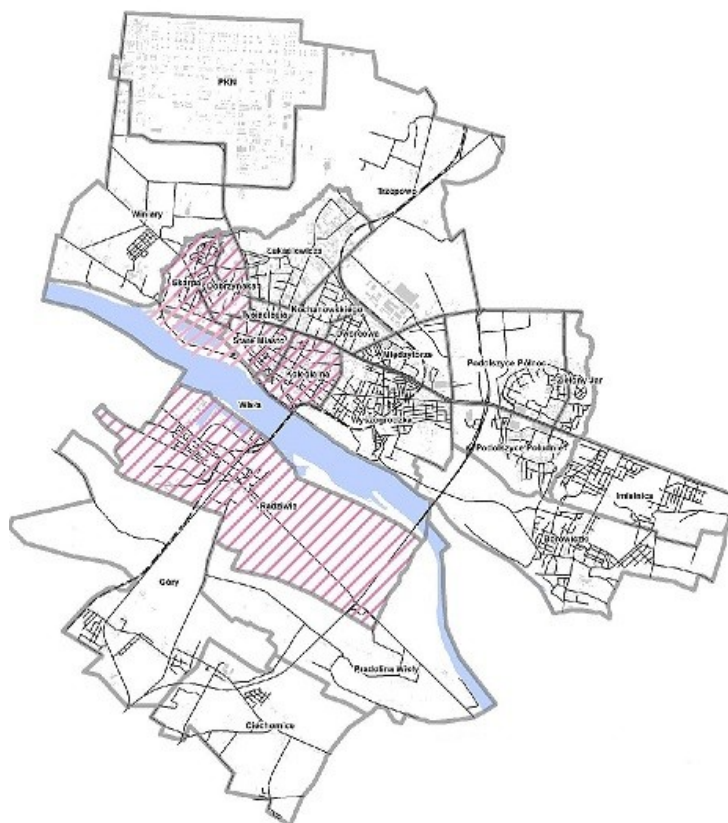
Dla właściwej delimitacji obszaru rewitalizacji oprócz analizy mierników społecznych, gospodarczych i przestrzennych niezwykle ważna była partycypacja społeczna, która pozwoliła na identyfikację obszarów o istotnym znaczeniu dla rozwoju miasta.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 4197/2014 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 19 lutego 2014 roku, przeprowadzone zostało badanie dotyczące procesu rewitalizacji w Płocku. Badanie sondażowe polegało na udzieleniu odpowiedzi na pytania postawione w ankiecie przygotowanej przez Referat Rewitalizacji Miasta wspólnie z Towarzystwem Naukowym Płockim. Ankieta miała charakter anonimowy i skierowana została do pełnoletnich mieszkańców Płocka.

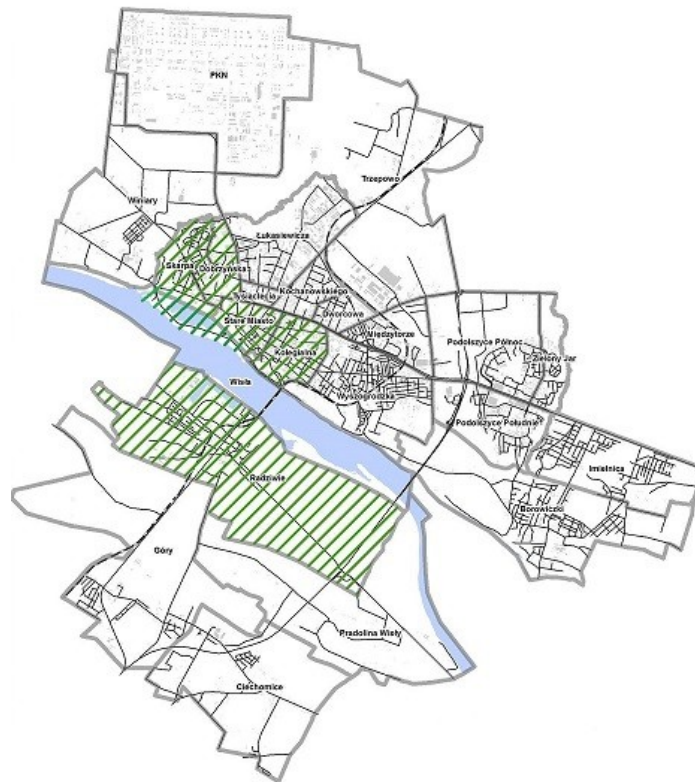
Badanie sondażowe przeprowadzone zostało w dniach 3-21 marca 2014 roku i wzięły w nim udział 1904 osoby. Za jego pośrednictwem zebrano opinię o poszczególnych podobszarach. W szczególności pozyskano informacje na temat:

- zadowolenia z zamieszkania na danym podobszarze;
- atrakcyjności podobszaru pod względem jakości życia;
- obiektów/terenów, które wymagają ożywienia.

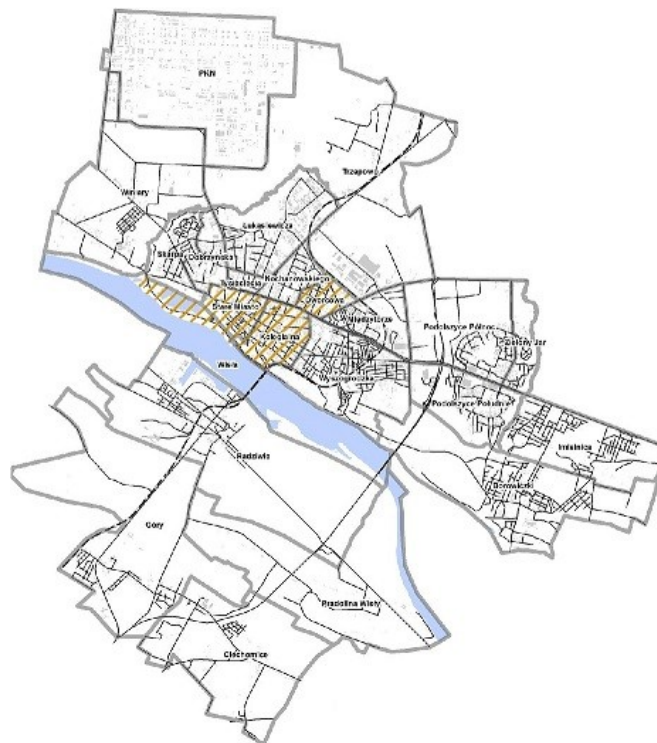
Rys. 21: Obszary, gdzie mieszkańcy są najbardziej niezadowoleni z miejsca zamieszkania

Rys. 22: Obszary, które w opinii mieszkańców są najmniej atrakcyjne

Rys. 23: Najczęściej wskazywane przez mieszkańców obszary wymagające ożywienia

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło na zidentyfikowanie, jaką renomą cieszą się poszczególne podobszary zdegradowane. Zła opinia jest czynnikiem realnie wpływającym na szanse rozwojowe podobszaru, odstraszać potencjalnych użytkowników.

Mieszkańcy Płocka w badaniu ankietowym w sposób intuicyjny i naturalny dokonali scalenia podobszaru Dobrzyńska z podobszarem Skarpa oraz podobszaru Kolegialna z podobszarem Stare Miasto. W związku z powyższym dalszą analizę dokonano przy uwzględnieniu utrwalonego w świadomości mieszkańców podziału miasta.

W zależności od zajmowanej pozycji wg przeprowadzonej analizy zjawisk społecznych oraz badania ankietowego poszczególnym podobszaram przyznano od 1 do 5 punktów, plus po 1 punkcie za spełnienie wskaźnika dotyczącego zjawiska gospodarczego lub technicznego.

Tabela 51: Punktacja podobszarów zdegradowanych na podstawie analizy wskaźnikowej oraz badania ankietowego

Podobszar zdegradowany	Liczba punktów					Suma punktów
	Wskaźnik sumaryczny (zjawiska społeczne)	Liczba kryzysowych wskaźników uzupełniających	Niezadowolenie z miejsca zamieszkania na danym podobszarze	Najmniej atrakcyjny podobszar	Liczba obiektów/terenów wskazanych jako wymagające ożywienie z danego podobszaru	
Stare Miasto, Kolegialna	5	1	5	4	5	20
Dobrzyńska, Skarpa	4	1	4	5	4	18
Radziwie	1	1	3	3	3	11
Tysiąclecia	3	1	2	2	2	10
Pradolina Wisły	2	1	1	1	1	6

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta, Urząd Miasta Płocka

Zgodnie z sumą uzyskanych punktów oraz art. 10 ustawy o rewitalizacji do objęcia kompleksowym wsparciem w zakresie rewitalizacji wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący powierzchnię 700,9 ha, co stanowi 7,96 % powierzchni miasta oraz zamieszkiwany przez 34.105 osób, co stanowi 27,90% mieszkańców Płocka¹⁹.

¹⁹ Liczbę ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji ustalono na podstawie danych z Wydziału Ewidencji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka, natomiast liczbę mieszkańców Płocka na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – stan na 31.12.2014 r.

Rys. 24: Obszar rewitalizacji na terenie miasta Płocka

Wyznaczony obszar rewitalizacji cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Obejmuje tereny zamieszkane oraz teren przemysłowy.

Włączenie do obszaru rewitalizacji terenu przemysłowego – terenu byłej Cukrowni Borowiczki dokonano po analizie informacji zawartych w rozdziale 3. Na w/w terenie występują negatywne zjawiska: gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe. Działania możliwe do przeprowadzenia na tym terenie przyczynią się do przeciwdziałania zdiagnozowanym negatywnym zjawiskom społecznym. W szczególności służyć będą ograniczeniu zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców zamieszkałych

podobszarów rewitalizacji (zastosowanie określonych kryteriów naboru pracowników) oraz w związku z tym również zjawiska ubóstwa, a także wzrost poziomu edukacji poprzez organizację praktyk zawodowych, zajęć edukacyjnych dla dzieci zamieszkujących na pozostałych podobszarach rewitalizacji oraz dorosłych związanych ze wzrostem poziomu kapitału społecznego i kształtowania podstaw obywatelskich. Na niniejszym terenie przewiduje się również realizację działań, które przyczynią się do wzrostu poziomu uczestnictwa mieszkańców pozostałych podobszarów rewitalizacji w życiu publicznym i kulturalnym.

Aby planowane działania były adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb oraz ukierunkowane na wykorzystanie lokalnych potencjałów niezbędny jest podział obszaru rewitalizacji na 4 podobszary:

- Stare Miasto, Kolegialna – pierwszy podobszar rewitalizacji;
- Dobrzyńska, Skarpa – drugi podobszar rewitalizacji;
- Radziwie – trzeci podobszar rewitalizacji;
- teren byłej Cukrowni Borowiczki – czwarty podobszar rewitalizacji.

W procesie wyznaczania granic poszczególnych podobszarów rewitalizacji uwzględniono funkcję terenu, fizjonomię, strukturę tkanki miejskiej, historyczne uwarunkowania oraz utrwalony w świadomości mieszkańców podział miasta.

5. Pogłębiona analiza obszaru rewitalizacji

5.1. Pierwszy podobszar rewitalizacji – Stare Miasto, Kolegialna

Tabela 52: Wybrane dane statystyczne za lata 2014-2015

Wyszczególnienie	2014		2015	
	Pierwszy podobszar rewitalizacji	Płock	Pierwszy podobszar rewitalizacji	Płock
Powierzchnia (km ²)	263,62	8 805,00	263,62	8 805,00
Liczba osób zameldowanych na pobyt stały	12 635	114 335	13 136	118 103
Liczba osób w wieku produkcyjnym zameldowana na pobyt stały	8 111	71 288	8 300	72 333
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	994	7 541	1 012	6 237
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	781	4 610	672	2 685
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	1 803	5 582	1 829	4 936
Liczba stwierdzonych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz mieniu	291	1 326	273	1 219
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON	2 894	12 497	2 852	12 320
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje)	147	415	153	430

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych: Referat Polityki Przestrzennej Miasta Urzędu Miasta Płocka, Oddział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Miejski Urząd Pracy w Płocku, Komenda Miejska Policji w Płocku, Urząd Statystyczny w Warszawie Oddział w Płocku

Pierwszy podobszar rewitalizacji, zwany dalej POR, obejmuje śródmieście z historycznym centrum miasta, Skarpą Wiślaną i nabrzeżem, stanowiącymi integralną część podobszaru. Administracyjnie podobszar tworzą dwie jednostki pomocnicze miasta – osiedle Stare Miasto i Kolegialna. Północną granicę podobszaru wyznacza al. Jachowicza i al. Kobylińskiego, które stanowią główną oś komunikacyjną i tranzytową miasta.

Najstarsza i najbardziej reprezentatywna część podobszaru, tj. Stare Miasto, Przedmieście Bielskie i Miasto Klasycystyczne wpisana jest do rejestru zabytków jako zespół urbanistyczno – architektoniczny i warstwy kulturowe Miasta Płocka (nr rejestru 51/182/59 W, data wpisania 16.11.1959 r.).

Głównym problemem podobszaru jest jego fizyczna i społeczna degradacja. Spośród terenów wskazanych przez Płocczan do rewitalizacji, ok. 38% dotyczy terenów położonych w centrum miasta²⁰. Pomimo podjętych wcześniej działań, z uwagi na ich rozproszony charakter, nie uzyskano wymiernego efektu - żaden z fragmentów Starówki nie został w sposób trwały zabezpieczony przed degradacją. Na podobszarze POR panuje najtrudniejsza sytuacja przestrzenna i społeczno-gospodarcza. Jest to teren zaniedbany i trudny do życia, co przekłada się na spadek liczby jego mieszkańców (od 2005 do 2013 roku liczba mieszkańców podobszaru POR zmniejszyła się o ponad 16%). Niewątpliwym wpływ na liczbę ludności na podobszarze POR mają relatywnie tanie i łatwo dostępne działki pod budownictwo mieszkaniowe zlokalizowane poza centrum miasta (suburbanizacja) oraz koncentracja działań inwestycyjnych na terenach przyłączonych do miasta w 1997 roku.

20 „Rewitalizacja w Płocku - raport z badania sondażowego” - Płock 2014

Na koniec 2015 roku na podobszarze POR zameldowanych na pobyt stały było 13.136 osób, w tym najwięcej w budynkach zlokalizowanych przy ul. Kolegialnej (1.452), ul. Sienkiewicza (1.274) i ul. 3 Maja (1.073). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 63,2% mieszkańców POR.

Z analiz danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku wynika, że w 2015 roku z zasiłków pomocy społecznej korzystało 1.829 osób, co stanowi 13,9% mieszkańców POR. Byli to głównie mieszkańcy budynków położonych przy ul. Sienkiewicza (398 osób), ul. Kwiatka (182), ul. Kolegialnej (171), ul. Kazimierza Wielkiego (111) i ul. Tumskiej (101).

Główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej pozostaje bezrobocie. Na koniec 2015 roku w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku zarejestrowanych było 1.012 mieszkańców POR, w tym najwięcej mieszkańców budynków położonych przy ul. Sienkiewicza (15,1% ogółu bezrobotnych z POR) i ul. Kolegialnej (10,7%). Na podobszarze POR ponad 66,4% bezrobotnych pozostawała bez pracy przez dłużej niż jeden rok.

Wśród mieszkańców POR występuje niski poziom poczucia bezpieczeństwa. Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością stanowią w opinii mieszkańców największy problem społeczny występujący w pobliżu miejsca ich zamieszkania²¹. Zgodnie z analizą stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Płocka obejmującą przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przestępstwa przeciwko mieniu w 2015 roku na terenie podobszaru POR odnotowano 273 przestępstwa, co stanowi 22,4% ogółu przestępstw w mieście. Najwięcej przestępstw stwierdzono w rejonie ul. Kolegialnej (20), ul. Sienkiewicza (20), ul. Królewieckiej (17), ul. Rybaki (17) i ul. Grodzkiej (16).

Podobszar POR z uwagi swoje położenie i śródmiejski charakter stanowi miejsce koncentracji usług publicznych, działalności komercyjnej oraz społecznej. Na terenie POR w 2015 roku zarejestrowanych było w rejestrze REGON 2.847 podmiotów. Były to głównie firmy prowadzone przez osoby fizyczne (63,7% ogółu podmiotów zarejestrowanych na terenie POR). Najwięcej podmiotów miało swoje siedziby przy ul. Królewieckiej (369), na której oprócz licznych lokali usługowych w zabudowie wielorodzinnej i kamienicznej, znajduje się także targowisko miejskie oraz centrum handlowe. Ulicami pełniącymi znaczącą rolę handlowo-usługową na terenie POR oprócz ul. Królewieckiej są także ul. Kolegialna, ul. Tumska, ul. Grodzka oraz ul. Sienkiewicza.

Na podobszarze POR zarejestrowane w 2015 roku były przede wszystkim podmioty związane z handlem detalicznym, działalnością prawniczą, rachunkowo-księgową i doradztwem podatkowym oraz obsługą rynku nieruchomości. Firmy te nie wychodzą ze swoją ofertą poza lokal, działają zwykle do godziny 16.00-18.00. Powoduje to wyludnianie się podobszaru w godzinach wieczornych. Zjawisko to potęgują także liczne obiekty administracji i oświaty, których lokalizacja na podobszarze ogranicza jego funkcjonowanie do godzin pracy tych usług.

Z prowadzonych obserwacji wynika, że na podobszarze POR występuje duża rotacja podmiotów. W rejestrze REGON zarejestrowano 188 podmiotów utworzonych w 2015 roku. Największymi pracodawcami mającymi swoje siedziby na podobszarze są: Urząd Miasta Płocka, Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. i „Wodociągi Płockie” Sp. z o.o.

W wyniku zmian preferencji zakupowych (mieszkańcy POR coraz częściej wybierają zakupy w galeriach handlowych i dyskontach) nastąpiło wycofanie z centrum tradycyjnego handlu i usług.

21 „Rewitalizacja w Płocku - raport z badania sondażowego” - Płock 2014

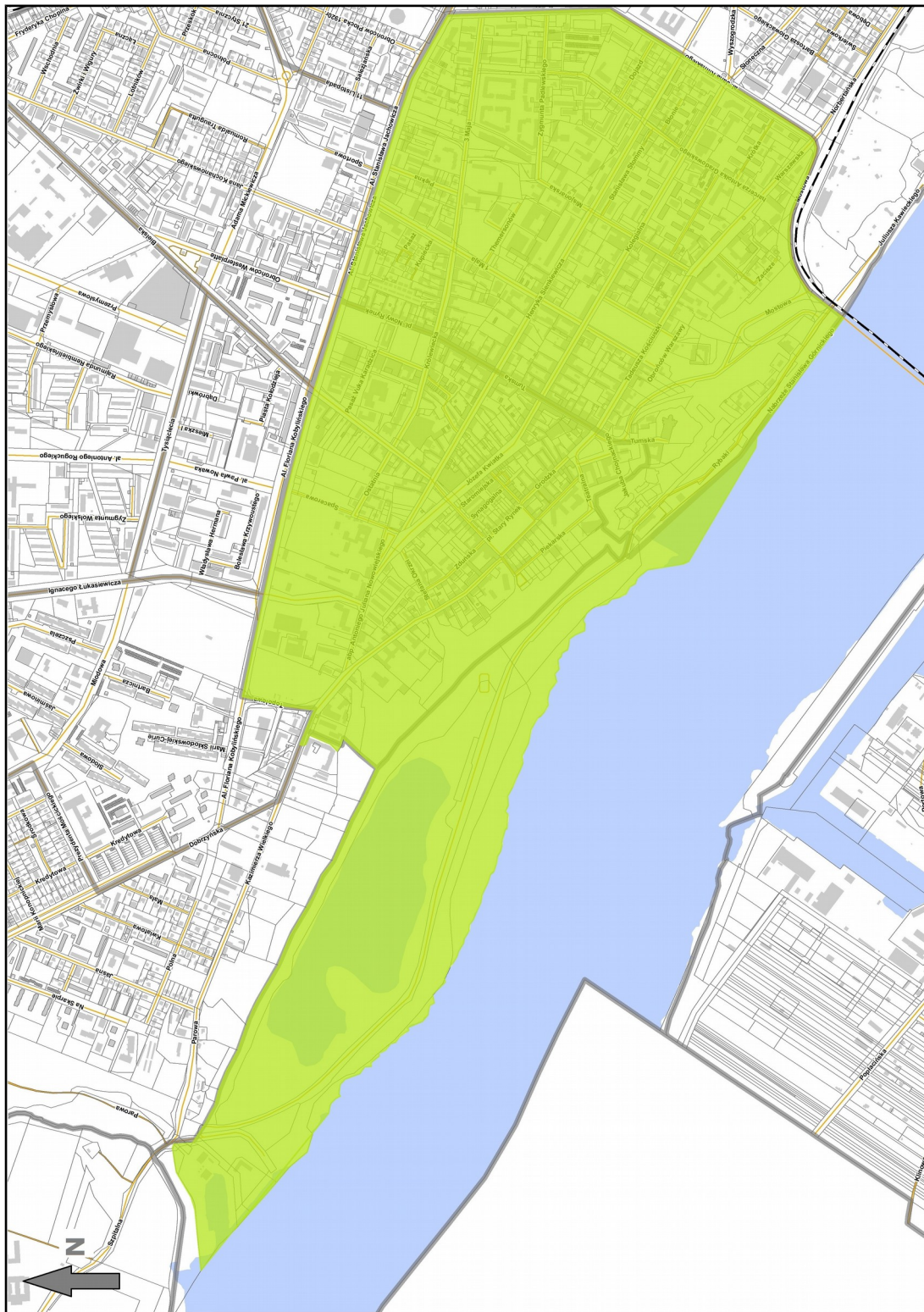
Niewątpliwym potencjałem podobszaru pozostają instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe działające na POR. To właśnie one winny w procesie rewitalizacji stać się naturalnym partnerem przy realizacji działań skierowanych do różnych grup społecznych (dzieci, młodzież, osoby starsze, bezdomni, osoby ubogie).

Z racji wieku i wieloletnich zaniedbań podobszar POR uległ największej degradacji technicznej. W 2014 roku wydano 3 decyzje nakazujące wyłączenie budynków z użytkowania. Zdekaptalizowana zabudowa, często zabytkowa wymaga kompleksowych remontów wraz z przyległym terenem. Z uwagi na ograniczone środki finansowe, niedostatek lokali zamiennych oraz wymogi związane z ochroną konserwatorską w ostatnich latach prace remontowe skoncentrowane były głównie na zabudowie frontowej. Oficyny zwykle pozostają w dużo gorszym stanie technicznym. Nie wszystkie budynki są wyposażone w infrastrukturę techniczną – c.o., gaz. Lokalne kotły grzewcze i paleniska domowe powodują zanieczyszczenie powietrza oraz determinują występowanie w przestrzeni pomieszczeń gospodarczych (komórek) obniżających jej jakość. Większość podwórek nie jest zagospodarowana. Na terenie POR występuje duże zróżnicowanie struktury własnościowej, co może powodować trudności w realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Występują zespoły zabudowy o ograniczonej dostępności komunikacyjnej. Brakuje planów miejscowych, co potencjalnie utrudnia uporządkowanie przestrzeni publicznych.

Jak wykazało przeprowadzone badanie sondażowe 14,4 % mieszkańców podobszaru nie jest zadowolona z miejsca zamieszkania. Mieszkańcom brakuje miejsc do spędzania czasu wolnego oraz imprez integrujących lokalną społeczność. Zauważalnym problemem pozostaje zły stan części dróg i chodników oraz deficyt miejsc parkingowych. Samochody zawłaszczają przestrzeń publiczną - parkowane są na chodnikach uniemożliwiając ruch pieszy. Główne przestrzenie publiczne zlokalizowane na podobszarze (nabrzeże wiślane, pl. Stary Rynek, pl. Narutowicza, pl. Nowy Rynek, pl. Obrońców Warszawy) oraz ciągi piesze (ul. Tumska, ul. Grodzka) są mało atrakcyjne, zaniedbane i nie sprzyjają aktywizacji i integracji mieszkańców, w tym grup zagrożonych wykluczeniem. Przestrzenie miejskie nie są ze sobą dobrze skomunikowane. Brakuje im użyteczności społecznej i gospodarczej. Występuje chaos reklamowy oraz niska jakość urządzeń małej architektury. Na podobszarze brakuje placów zabaw, miejsc do rekreacji i wypoczynku oraz terenów zielonych. Tereny położone nad brzegiem Wisły posiadają wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz stanowią naturalne podłoże do kreowania przestrzeni publicznej umożliwiającej aktywne formy wypoczynku, obcowanie z naturą. Są one jednak trudno dostępne zwłaszcza dla osób starszych, niepełnosprawnych i o ograniczonej możliwości poruszania się (brakuje dogodnych połączeń nabrzeża ze wzgórzem). Nieuporządkowane tereny zieleni zarówno w rejonie Skarpy Wiślanej, jak i na pozostałych terenach podobszaru wpływają niekorzystnie na wizerunek podobszaru oraz krajobraz miejski, a także zmniejszają szanse podobszaru na pozyskanie nowych mieszkańców.

Niewątpliwym potencjałem podobszaru pozostaje jego historyczne dziedzictwo, wokół którego winno być budowane poczucie tożsamości lokalnej. Na dziedzictwo to składają się liczne obiekty zabytkowe świadczące o bogatej historii i latach świetności Płocka, a także przestrzenie publiczne, wokół których koncentrować winna się działalność gospodarcza i społeczna. Szczególnie, w celu rozwoju podobszaru i przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym wykorzystany powinien zostać potencjał nabrzeża wiślanego, który w historii miasta stanowił ważny element życia gospodarczego miasta związany z rozwiniętym transportem pasażerskim i towarowym na Wiśle. Uwarunkowania przestrzenne podobszaru sprawiają, że to właśnie nabrzeże jest jedynym miejscem, które wykorzystane może zostać jako miejsce do aktywnego wypoczynku, rekreacji oraz generować może nowe miejsca pracy związane z obsługą tego terenu.

Rys. 25: Obszar rewitalizacji - podobszar Stare Miasto, Kolegialna

5.2. Drugi podobszar rewitalizacji – Dobrzyńska, Skarpa

Tabela 53: Wybrane dane statystyczne za lata 2014-2015

Wyszczególnienie	2014		2015	
	Drugi podobszar rewitalizacji	Płock	Drugi podobszar rewitalizacji	Płock
Powierzchnia (km ²)	194,64	8 805,00	194,64	8 805,00
Liczba osób zameldowanych na pobyt stały	17 514	114 335	18 114	118 103
Liczba osób w wieku produkcyjnym zameldowana na pobyt stały	10 861	71 288	11 083	72 333
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	1 253	7 541	1 357	6 237
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	970	4 610	818	2 685
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	1 902	5 582	1 938	4 936
Liczba stwierdzonych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz mieniu	128	1 326	119	1 219
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON	1 144	12 497	1 143	12 320
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje)	34	415	33	430

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych: Referat Polityki Przestrzennej Miasta Urzędu Miasta Płocka, Oddział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Miejski Urząd Pracy w Płocku, Komenda Miejska Policji w Płocku, Urząd Statystyczny w Warszawie Oddział w Płocku

Drugi podobszar rewitalizacji, zwany dalej DOR, administracyjnie obejmuje dwie jednostki pomocnicze miasta – osiedle Dobrzyńska i Skarpa. Realizacja tych osiedli przypada na lata 60-te XX wieku i związana była z budową kombinatu rafineryjno-petrochemicznego.

Na podobszarze DOR dominuje funkcja mieszkaniowa. Pierwsze budynki realizowane były metodą wieloblokową w oparciu o wyłonioną w drodze konkursu nowatorską koncepcję urbanistyczną przygotowaną przez architektów Tadeusza Kobylańskiego i Jadwigę Grębecką. Trudności związane z realizacją eksperymentalnego projektu, rezygnacja z wielu elementów wyposażenia wnętrz, konieczność utrzymania wysokiego tempa budowy, brak doświadczenia przedsiębiorstw wykonawczych sprawiły, że uzyskane efekty nie były w pełni zadowalające. Na pozostałej części podobszaru obok budynków wielorodzinnych występują tereny zabudowy jednorodzinnej osiedla Skarpa A i Skarpa B, a także obiekty usługowo-handlowe.

Północną i zachodnią granicę podobszaru DOR wyznacza jar rzeki Brzeźnicy. Jest to teren o nieuregulowanym, dzikim charakterze, trudno dostępny ze względu na stromy zbocze oraz gęstą roślinność. W XIX w. i do połowy XX w. teren był wykorzystywany gospodarczo. Znajdował się tam młyn, browar przekształcony w spółdzielnię spożywczą. Jeszcze do lat 80-tych XX w. teren był zamieszkiwany i użytkowany rolniczo.

Na koniec 2015 roku na podobszarze DOR zameldowanych na pobyt stały było 18.114 osób, w tym najwięcej w budynkach zlokalizowanych przy ul. Gałczyńskiego (1.724), ul. Na Skarpie (1.576), ul. Dobrzyńskiej (1.547), ul. Pszczulej (1.516) i ul. Słowackiego (1.502). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 61,2% mieszkańców DOR.

Mieszkańcy DOR borykają się z wieloma problemami głównie o charakterze społecznym i technicznym. Wśród problemów społecznych szczególnie istotny pozostaje problem braku pracy. Na koniec 2015 roku w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku zarejestrowanych było 1.357 mieszkańców DOR, w tym najwięcej mieszkańców bloków położonych przy ul. Słowackiego (10,2% ogółu bezrobotnych z DOR), ul. Pszczelej (9,9%) oraz ul. Jaśminowej (9,4%). Ponad 60% bezrobotnych pozostawała bez pracy przez dłużej niż 1 rok. Jest to zjawisko bardzo niekorzystne. Przedłużający się czas pozostawania bez pracy wywołuje uczucie społecznej bezużyteczności, a także odbija się na sytuacji materialnej rodzin dotkniętych tym problemem. Z analiz danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku wynika, że w 2015 roku z zasiłków pomocy społecznej korzystało 1.938 osób. Byli to głównie mieszkańcy bloków położonych przy ul. Słowackiego, ul. Miodowej, ul. Bartniczej i ul. Jaśminowej.

W opinii mieszkańców DOR²² szczególnie zauważalnymi problemami społecznymi są chuligaństwo, wandalizm, poczucie zagrożenia przestępczością, a także występowanie patologii społecznych oraz słaba integracja lokalnej społeczności. Odczucia te nie zawsze pokrywają się z danymi statystycznymi. Mają jednak wpływ na stopień zadowolenia z miejsca zamieszkania, a także na postrzeganie podobszaru DOR przez pozostałych mieszkańców Płocka. Z analizy danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku wynika, że w 2015 roku na terenie podobszaru DOR odnotowano 119 przestępstw, co stanowi 9,7% ogółu przestępstw w mieście. Najwięcej przestępstw stwierdzono w rejonie ul. Dobrzyńskiej (18) i ul. Na Skarpie (17).

Na terenie DOR w 2015 roku zarejestrowanych było w rejestrze REGON 1.143 podmiotów. Najwięcej podmiotów miało swoje siedziby przy ul. Dobrzyńskiej (141) oraz ul. Polnej (139). W 2015 roku utworzonych zostało 99 podmiotów. Przeważają firmy prowadzone przez osoby fizyczne (72,8% ogółu podmiotów zarejestrowanych na terenie DOR), związane z handlem detalicznym i hurtowym, świadczeniem usług budowlanych oraz obsługą rynku nieruchomości.

Na obrzeżach podobszaru DOR swoje sklepy zlokalizowały sieci handlowe: LIDL, NETTO, KAUFAND. Opiekę zdrowotną zapewnia przychodnia Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. (ul. Miodowa 2), Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki Medycznej (ul. Dobrzyńska 17) oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne OMEGA Sp. z o.o. (ul. Jasna 13).

Podobszar DOR jest dobrze skomunikowany z pozostałymi częściami miasta. Jest jednak urządzony w sposób chaotyczny i niespójny. Występuje deficyt atrakcyjnych terenów publicznych, w tym miejsc do rekreacji i wypoczynku, zły stan dróg i chodników oraz niedostateczna liczba miejsc parkingowych, co przekłada się na jakość życia mieszkańców.

Na terenie DOR występuje duże zróżnicowanie struktury własnościowej oraz niekorzystne podziały nieruchomości, co może powodować trudności w realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z danymi z rejestru REGON na koniec 2015 roku na terenie podobszaru DOR zarejestrowane były 143 wspólnoty mieszkaniowe oraz 4 spółdzielnie.

Ponad 77,9% budynków mieszkalnych zostało wybudowanych przed 1989 rokiem. W ostatnich latach w celu podniesienia ich efektywności energetycznej oraz obniżenia kosztów eksploatacyjnych wspólnoty mieszkaniowe prowadziły prace termomodernizacyjne. Prace te miały pozytywny wpływ na estetykę przestrzeni. Pozostaje ona jednak wciąż na niskim poziomie. Chaos reklamowy, niska jakość urządzeń małej architektury, zanieczyszczone skwery, ulice, trawniki, brak altan śmietnikowych oraz zdekapitalizowane zespoły garażowe mają duży wpływ na jakość przestrzeni podobszaru i jej odbiór wizualny.

22 „Rewitalizacja w Płocku - raport z badania sondażowego” - Płock 2014

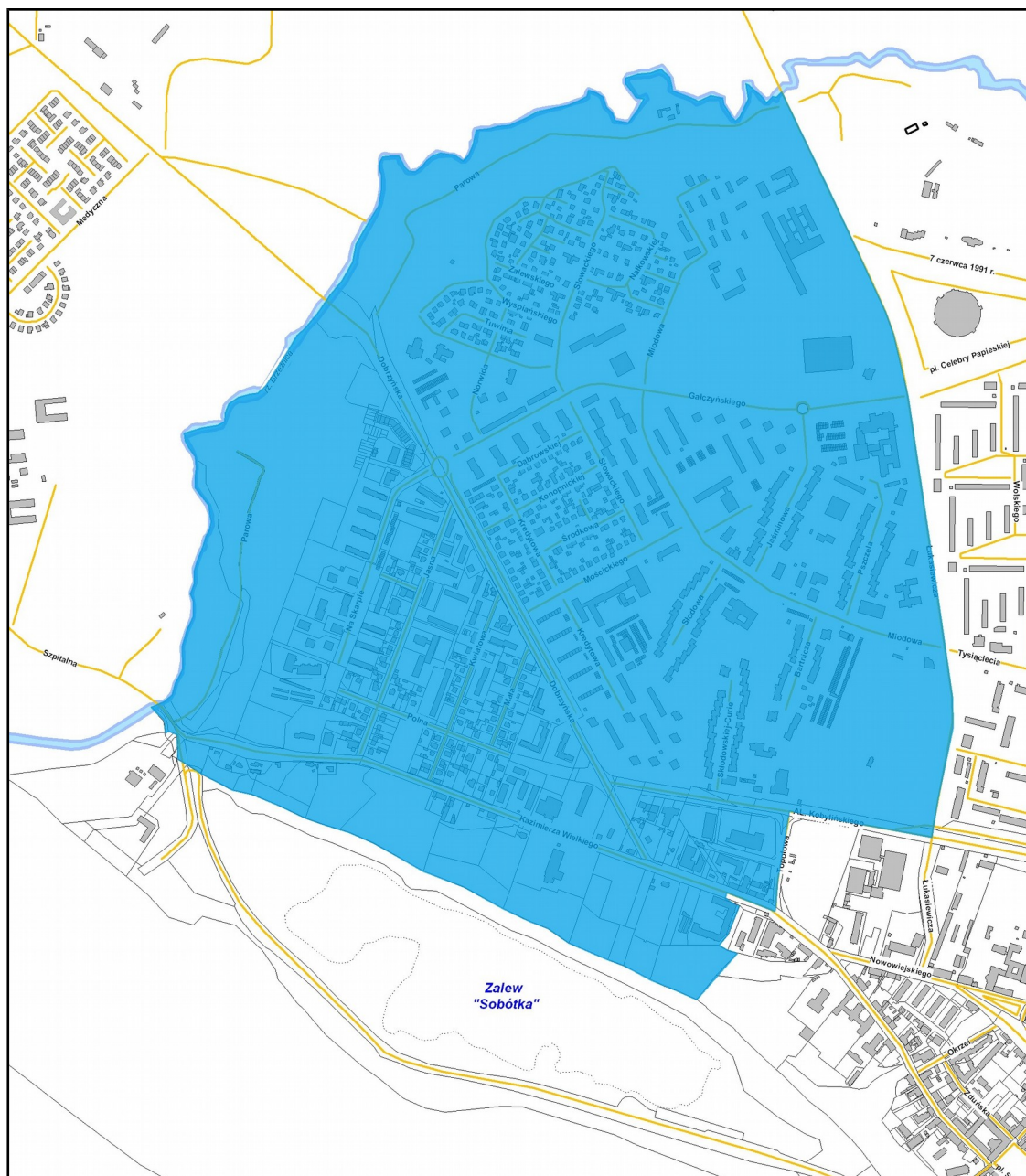
Niewątpliwym atutem podobszaru pozostaje dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna, na którą składają się:

- przedszkola miejskie: MP Nr 3, MP Nr 10, MP Nr 14, MP Nr 19;
- szkoły podstawowe: SP Nr 17, SP Nr 18;
- Gimnazjum nr 4
- zespoły szkół ponadpodstawowych: Zespół Szkół Nr 3 (Gimnazjum Nr 13 i III LO), Zespół Szkół Budowlanych Nr 1;
- uczelnie wyższe: Politechnika Warszawska Filia w Płocku oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku.

Ich potencjał z przyszkolną bazą sportowo-rekreacyjną nie jest jednak w pełni wykorzystywany.

Mało atrakcyjna przestrzeń publiczna oraz brak identyfikacji z miejscem zamieszkania powodują niską aktywność mieszkańców. Przekłada się to zarówno na ich poziom udziału w życiu publicznym (udział w wyborach) jak i społecznym (liczba stowarzyszeń).

Rys. 26: Obszar rewitalizacji - podobszar Dobrzyńska, Skarpa

5.3. Trzeci podobszar rewitalizacji – Radziwie

Tabela 54: Wybrane dane statystyczne za lata 2014 - 2015

Wyszczególnienie	2014		2015	
	Trzeci podobszar rewitalizacji	Płock	Trzeci podobszar rewitalizacji	Płock
Powierzchnia (km ²)	216,62	8 805,00	216,62	8 805,00
Liczba osób zameldowanych na pobyt stały	2 566	114 335	2 622	118 103
Liczba osób w wieku produkcyjnym zameldowana na pobyt stały	1 653	71 288	1 659	72 333
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	197	7 541	186	6 237
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	144	4 610	117	2 685
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	216	5 582	247	4 936
Liczba stwierdzonych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz mieniu	17	1 326	25	1 219
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON	268	12 497	271	12 320
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje)	9	415	10	430

Źródło: Referat Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta na podstawie danych: Referat Polityki Przestrzennej Miasta Urzędu Miasta Płocka, Oddział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Miejski Urząd Pracy w Płocku, Komenda Miejska Policji w Płocku, Urząd Statystyczny w Warszawie Oddział w Płocku

Trzeci podobszar rewitalizacji, zwany dalej TOR, administracyjnie obejmuje część osiedla Radziwie - jednego z lewobrzeżnych osiedli miasta, które przyłączone zostało do Płocka w 1923 roku. Na podobszarze TOR dominuje zabudowa jednorodzinna. Zdecydowana większość budynków mieszkalnych wybudowana została przez 1989 rokiem i ogrzewana jest tradycyjnymi źródłami ciepła, które są nieefektywne oraz powodują zanieczyszczenie środowiska.

Podobszar TOR położony jest nad rzeką Wisłą. Położenie to z jednej strony stanowi o potencjale tego podobszaru (walory krajobrazowe, przemysł stoczniowy), a z drugiej strony sprawia, że TOR jest obszarem wysokiego ryzyka wystąpienia powodzi.

Trzeci podobszar rewitalizacji skomunikowany jest z prawobrzeżną częścią miasta mostem drogowo-kolejowym, który zrealizowany został w 1938 roku. Przez podobszar TOR przebiega droga krajowa nr 62 oraz linia kolejowa nr 33 relacji Kutno – Płock – Sierpc – Brodnica.

Na koniec 2015 roku na podobszarze TOR zameldowane na pobyt stały były 2.622 osoby, w tym najwięcej w budynkach zlokalizowanych przy ul. Popłacińskiej (481) i ul. Zielonej (445). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 63,3% mieszkańców TOR.

Z analiz danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku wynika, że w 2015 roku z zasiłków pomocy społecznej korzystało 247 mieszkańców TOR. Były to głównie osoby mieszkające przy ul. Popłacińskiej (27,1% mieszkańców TOR korzystających z pomocy społecznej) i ul. Zielonej (19,8%). Jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej pozostaje bezrobocie. Na koniec 2015 roku w Miejskim Urzędzie Pracy

w Płocku zarejestrowanych było 186 mieszkańców TOR, w tym ponad 62,9% bezrobotnych pozostawała bez pracy przez dłużej niż 1 rok.

Na terenie podobszaru TOR odnotowano w 2015 roku 25 przestępstw. Stanowi to 2% ogółu przestępstw stwierdzonych w mieście. Mieszkańcy odczuwają jednak potrzebę zwiększenia patroli policji i straży miejskiej, a także budowę monitoringu miejskiego.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom podobszaru TOR zapewnia przychodnia Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. przy ul. Zielonej 40, która wymaga modernizacji wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu. Na infrastrukturę edukacyjną składają się placówki publiczne: Miejskie Przedszkole nr 13, Szkoła Podstawowa Nr 5, Gimnazjum nr 3 oraz niepubliczne: Prywatne Studium Techniki Dentystycznej Eugeniusza Nagadowskiego oraz Policealna Szkoła Detektywów i Agentów Ochrony. Na podobszarze TOR zlokalizowana jest Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 Państwowej Straży Pożarnej, której nowa siedziba jest w trakcie budowy.

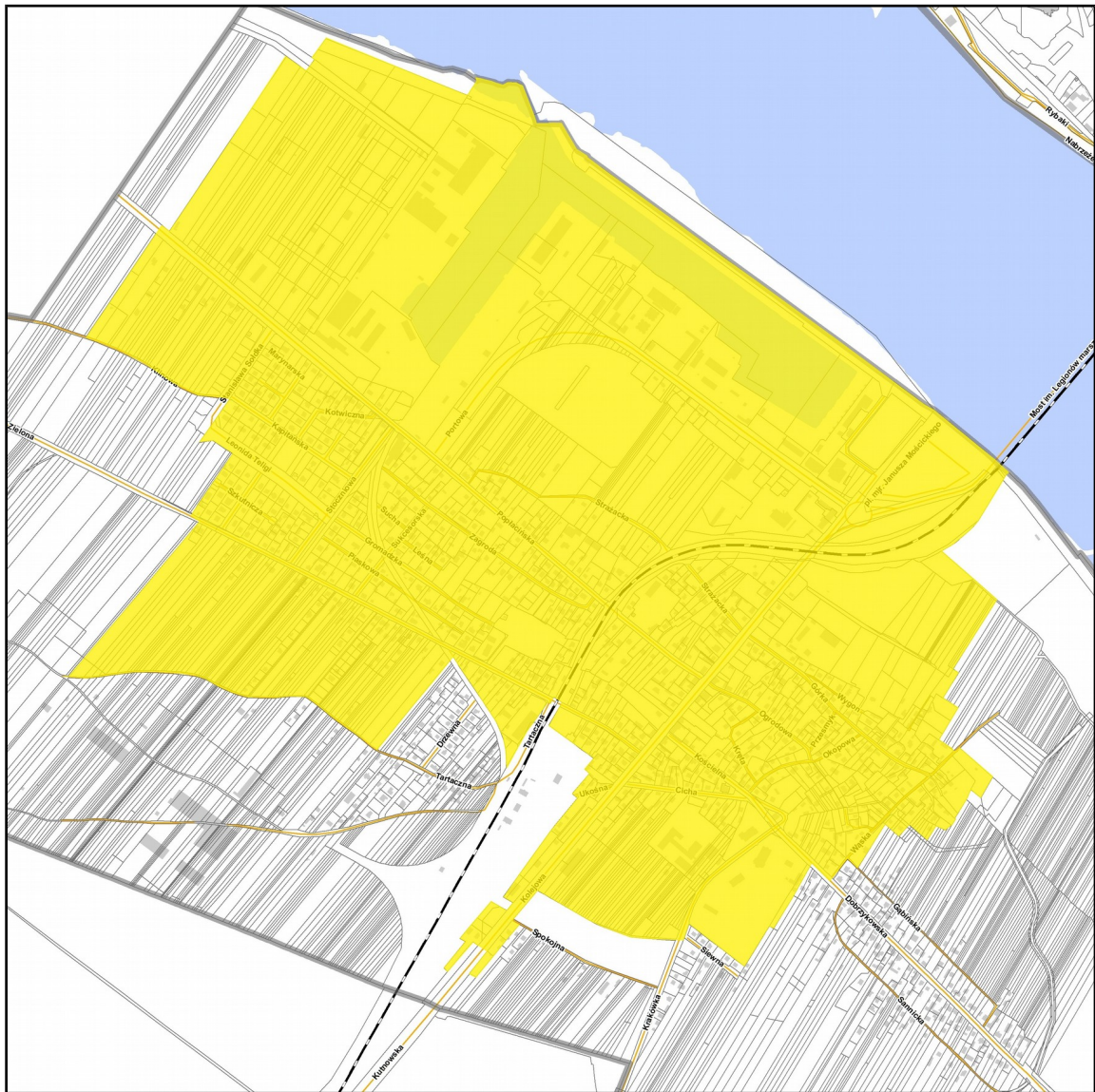
Na terenie TOR w 2015 roku zarejestrowanych było w rejestrze REGON 271 podmiotów. Najwięcej podmiotów miało swoje siedziby przy ul. Kolejowej (62), ul. Popłacińskiej (54), ul. Zielonej (41) i ul. Portowej (21). W 2015 roku utworzone zostały 23 podmioty. Przeważają firmy prowadzone przez osoby fizyczne (72,3% ogółu pomiotów zarejestrowanych na terenie TOR), związane z handlem detalicznym i hurtowym oraz świadczeniem usług budowlanych. Największym pracodawcą (zatrudniającym powyżej 50 pracowników) pozostaje "Centromost - Stocznia Rzeczna w Płocku" Sp. z o.o. Spółka ta powstała na bazie części produkcyjnej upadłej w 1996 roku Płockiej Stoczni Rzecznej, która przez wiele lat była jednym z prężniejszych zakładów Płocka. Pozostała część terenów dawnej stoczni rzecznej pełni obecnie funkcje produkcyjno-magazynowo-usługowe.

Według mieszkańców Płocka²³ osiedle Radziwie jest jednym z najmniej atrakcyjnych osiedli. Prawie 12% mieszkańców Radziwia nie jest zadowolona ze swojego miejsca zamieszkania. Najbardziej doskwiera im zły stan dróg i chodników, brak ścieżek rowerowych, brak instytucji kulturalnych, punktów gastronomicznych, niska estetyka przestrzeni, chaos reklamowy, brak infrastruktury gazowej i kanalizacji deszczowej. Mieszkańcom brakuje także atrakcyjnych terenów publicznych, w tym miejsc do rekreacji i uprawiania sportów. Istniejący park mjr Janusza Mościckiego, plac przy ul. Teligi, stadion "Stoczniowiec" wymagają dalszych przekształceń, w celu przywrócenia im pełnej użyteczności. Do użytkowania przywrócone winny być także charakterystyczne obiekty zlokalizowane na podobszarze w tym młyn motorowo-elektryczny z zachowaną oryginalną linią technologiczną oraz budynek elektrowni miejskiej.

Barierą w prowadzeniu kompleksowych działań rewitalizacyjnych w przypadku podobszaru TOR może stać się drobna struktura podziałowa gruntów oraz ich nieuregulowany stan prawny.

23 „Rewitalizacja w Płocku - raport z badania sondażowego” - Płock 2014

Rys. 27: Obszar rewitalizacji – podobszar Radziwie

5.4. Czwarty podobszar rewitalizacji - teren byłej Cukrowni Borowiczki

Teren byłej Cukrowni Borowiczki zlokalizowanej przy pl. Wincentego Witosa zajmuje powierzchnię 26,02 ha. Położony jest nad rzeką Słupianką, która o kilkaset metrów dalej wpada do Wisły. Dojazd do całej nieruchomości możliwy jest od strony Słupna drogą gminną przez Liszyno, od strony Płocka - ul. Harcerską. Degradacja tego terenu wynika z zaniechania działalności przez poprzedniego użytkownika. Działalność cukrowni trwała od początku XX wieku do 2003 roku kiedy to podjęto decyzję o jej likwidacji. Przełom 2003/2004 roku był ostatnim sezonem produkcyjnym.

Zabudowa cukrowni, zlokalizowanej przy pl. Wincentego Witosa w Borowiczkach, pochodzi z początku XX wieku. Projektantem cukrowni był inżynier Ludwik Rossman. Większość obiektów nie była gruntownie modernizowana i wymaga podjęcia pilnych działań umożliwiających zachowanie walorów architektonicznych i wykorzystanie ich potencjału, a tym samym powstrzymanie ich dalszej degradacji.

Tabela 55: Wykaz budynków położonych na terenie byłej Cukrowni Borowiczki

Lp.	Nazwa budynku	Data budowy	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Data modernizacji
1	Portiernia, biura, stołówka	1929	590	1985
2	Budynek administracji	1900	534	-
3	Budynek główny cukrowni, wapniarnia	1900	5.400	1970
4	Warsztat mechaniczny i elektryczny	1900	500	-
5	Budynek dyfuzji	1968	450	-
6	Budynek kotłowni i turbinowni	1953	2.334	1961
7	Biura, magazyn techniczny, garaże	1904	1.208	-
8	Warsztat rymarski	1900	100	-
9	Zajezdnia kolejki wąskotorowej	1922	657	1970
10	Biuro kolejki	1922	72	-
11	Gisernia (odlewnia)	1922	60	-
12	Magazyn cukru	1920	3.043	1970
łącznie:			14.948	

Źródło: Krajowa Spółka Cukrowa S.A.

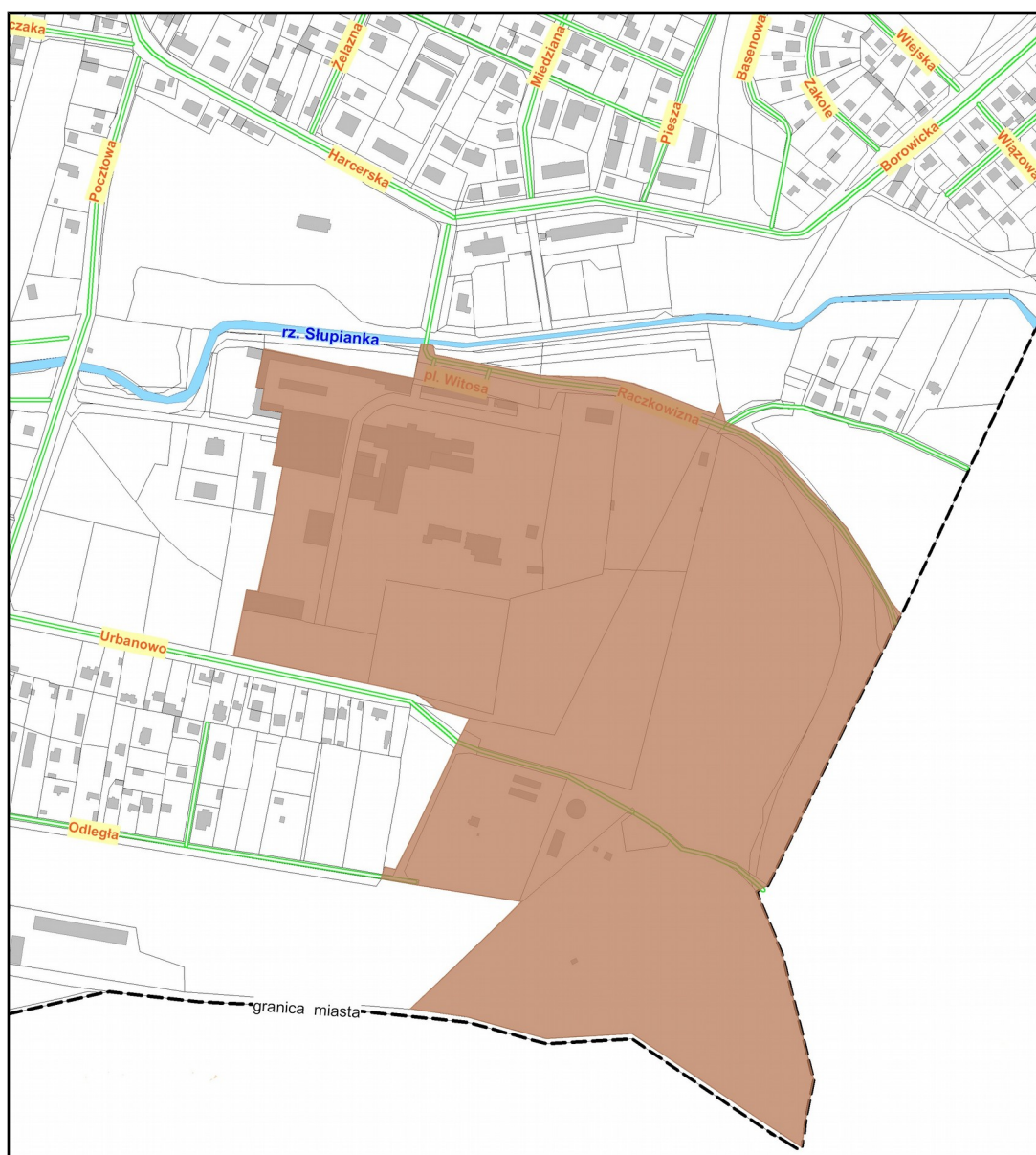
Układ przestrzenny zabudowy tworzy półotwarte i otwarte wnętrza. Dominantę przestrzenną pod względem kubatury stanowią: główny budynek produkcyjny, budynek kotłowni wraz z kominem jako dominantą wysokościową. Po przekątnej znajduje się druga dominanta – piec wapienny, występujący jedynie w cukrowniach, dzięki czemu oddaje industrialny, wyjątkowy charakter obiektu.

Na terenie cukrowni nie występują żadne prawne formy ochrony przyrody, jednak jest to obszar Doliny Wisły, która posiada cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Pełni ona funkcję „rynny” przewietrzającej miasto i jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym.

Zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, uchwalonego w 2013 r., przewiduje się przekształcenie terenu cukrowni na obszar usługowy, w tym o charakterze ponadlokalnych usług publicznych, co pozwoli ponownie uaktywnić obecnie nieużytkowane tereny.

Ochronie konserwatorskiej podlegają budynek główny oraz zespół dworsko – parkowy cukrowni z wymogiem zachowania ich wartości kulturowo – przyrodniczych. Uchwałą Nr 163/IX/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 30 czerwca 2015 roku przystąpiono do zmiany istniejącego planu.

Rys. 28: Obszar rewitalizacji – podobszar teren byłej Cukrowni Borowiczki

Cukrownia Borowiczki stanowiła ważny element sfery gospodarczej i społecznej Płocka. Przez lata dawała stałą pracę setkom ludzi i stanowiła istotny z punktu widzenia gospodarki regionu zakład przetwórstwa. Kluczowym w przypadku tego terenu jest znalezienie nowego, odpowiedniego przeznaczenia, jego wtórne zagospodarowanie, aby podobszar ten był zdolny do generowania nowych aktywności. Teren ten wymaga zintegrowania z przestrzenią całego miasta zarówno w sensie funkcjonalnym jak i społecznym. Z uwagi na zajmowaną powierzchnię stwarza możliwość realizacji projektów prestiżowych, tzw. inwestycji flagowych, zarówno publicznych jak i prywatnych. Nadaje się także do wykorzystania przez małe firmy oraz różnego typu organizacje i stowarzyszenia poszukujące tanich lokalizacji. Architektura byłej cukrowni, jej przestrzeń i kubatura stwarzają duże możliwości aranżacji, aktywizacji i wprowadzenia różnych funkcji. Rewitalizacja tego terenu służyć będzie rozwojowi gospodarczemu (spadek bezrobocia, stworzenie nowych miejsc pracy), kształtowaniu tożsamości lokalnej,

aktywizacji i integracji osób borykających się z problemami społecznymi, poprawie ładu przestrzennego.

Proces rewitalizacji tego podobszaru może natrafić na szereg trudności. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje:

- nierynkowy wybór nowej funkcji obiektu;
- brak akceptacji koncepcji przez lokalną społeczność;
- duże koszty rewitalizacji, m.in. związane z ochroną konserwatorską obiektów.

W/w trudności zidentyfikowane zostały przez interesariuszy rewitalizacji podczas spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 6 października 2015 roku w siedzibie Szkoły Podstawowej Nr 20 przy ul. Korczaka 10. Proces rewitalizacji tego terenu winien być kontynuowany przy dalszym zaangażowaniu interesariuszy rewitalizacji.

6. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W wyniku analiz, dyskusji i zdobytych doświadczeń sformułowano następującą koncepcję wyprowadzenia wyznaczonych podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego:

Generalna koncepcja rewitalizacji w Płocku - odejście od nieskoordynowanych, punktowych działań na rzecz kompleksowej interwencji, stanowiącej odpowiedź na zdiagnozowane problemy powodujące degradację i marginalizację wskazanych podobszarów miasta, z wykorzystaniem endogenicznych uwarunkowań i lokalnych potencjałów oraz przy zaangażowaniu partnerów rewitalizacji.

W ramach procesu rewitalizacji planuje się realizację na wskazanych podobszarach miasta kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz innych działań zmierzających do trwałej odnowy zdegradowanych rejonów miasta, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy. Planowanym efektem prowadzonej rewitalizacji będzie ograniczenie zjawiska eksurbanizacji poprzez podniesienie atrakcyjności wskazanych podobszarów, zmianę ich wizerunku, a co się z tym wiąże zwiększenie zainteresowania inwestorów tymi podobszarami.

6.1. Planowany efekt rewitalizacji pierwszego podobszaru - Stare Miasto, Kolegialna

W wyniku realizacji procesu rewitalizacji zakłada się, że nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców pierwszego podobszaru rewitalizacji. Uporządkowana zostanie "stara tkanka" urbanistyczna - puste przestrzenie zagospodarowane zostaną w harmonii z zabytkowym otoczeniem. Powstaną nowe obiekty mieszkalno-usługowe, które przyciągną nowych mieszkańców oraz lokalnych przedsiębiorców. Rozwinięta zostanie sieć handlowo-usługowa. Na podobszarze POR ulokują się firmy, które przyciągać będą mieszkańców w godzinach wieczornych, wychodzące z ofertą na zewnątrz. Istniejące budynki mieszkalne zostaną odnowione, zmodernizowane, dzięki czemu zapewnione zostaną godziwe warunki zamieszkania. Odnowione zostaną także budynki użyteczności publicznej. Infrastruktura społeczna, edukacyjna, kulturalna będzie bardziej dostępna, ich potencjał zostanie w pełni wykorzystany. Obiekty zabytkowe, stanowiące podstawowy element tożsamości, zostaną wyremontowane i zaadaptowane do pełnienia nowych funkcji. Przywrócone zostaną pełnowartościowe tereny zielone, miejsca rekreacji i wypoczynku. Przestrzenie publiczne będą zadbane, przyjazne, atrakcyjne i dobrze skomunikowane. Przestrzeń będzie estetyczna, niezawłaszczona przez reklamy. Ruch kołowy i pieszy zostanie uporządkowany. Nastąpi wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz poprawa jakości środowiska (ograniczona zostanie emisja niska). Odbudowane i wzmocnione zostaną więzi sąsiedzkie. Mieszkańcy będą angażowali się w życie społeczne, dbali o swoje miejsce zamieszkania. Wzmocniona zostanie ich tożsamość lokalna. Ograniczona zostanie skala problemów społecznych. Grupy problemowe zostaną zaktywizowane społecznie i zawodowo. Podniesione zostaną ich kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje w zakresie poruszania się po rynku pracy.

6.2. Planowany efekt rewitalizacji drugiego podobszaru - Dobrzyńska, Skarpa

W wyniku realizacji procesu rewitalizacji zakłada się, że nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców drugiego podobszaru rewitalizacji. Odbudowane i wzmocnione zostaną więzi sąsiedzkie. Mieszkańcy będą identyfikowali się z miejscem zamieszkania oraz dbali o nie.

Ograniczona zostanie skala problemów społecznych. Grupy problemowe zostaną zaktywizowane społecznie i zawodowo. Podniesione zostaną ich kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje w zakresie poruszania się po rynku pracy. Nastąpi dalszy rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Wzrośnie poczucie bezpieczeństwa. Mieszkańcy będą angażowali się w życie społeczne i publiczne. Istniejące budynki mieszkalne zostaną odnowione, zostanie podniesiona ich efektywność energetyczna. Zmodernizowane zostaną obiekty infrastruktury edukacyjnej oraz wykorzystany zostanie ich potencjał. Przestrzeń zostanie uporządkowana, będzie zadbana, przyjazna i dobrze skomunikowana. Nastąpi poprawa estetyki oraz ograniczony zostanie chaos reklamowy. Przestrzeń wzbogacona zostanie w dobrze urządzoną zielen i infrastrukturę umożliwiającą rekreację i wypoczynek. Wykorzystany zostanie potencjał jaru rzeki Brzeźnicy.

6.3. Planowany efekt rewitalizacji trzeciego podobszaru - Radziwie

W wyniku realizacji procesu rewitalizacji zakłada się, że nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców trzeciego podobszaru rewitalizacji. Wzmocnione zostaną więzi sąsiedzkie, społeczność lokalna będzie zintegrowana. Mieszkańcy będą angażowali się w życie społeczne i publiczne. Będą dbali o swoje miejsce zamieszkania. Ograniczona zostanie skala problemów społecznych. Grupy problemowe zostaną zaktywizowane społecznie i zawodowo. Podniesione zostaną ich kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje w zakresie poruszania się po rynku pracy. Nastąpi rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Ograniczona zostanie niska emisja. Rozwinięta zostanie infrastruktura rekreacyjno-sportowa. Nastąpi poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej. Wzrośnie estetyka przestrzeni, ograniczony zostanie chaos reklamowy. Tereny publiczne zostaną uporządkowane i będą w pełni użyteczne. Nastąpi wzrost poczucia bezpieczeństwa. Zagospodarowane zostaną charakterystyczne obiekty, w tym zabytkowe, zlokalizowane na podobszarze.

6.4. Planowany efekt rewitalizacji czwartego podobszaru - teren byłej Cukrowni Borowiczki

Przewiduje się, że w wyniku rewitalizacji teren byłej Cukrowni Borowiczki zostanie wtórnie zagospodarowany, a podjęte działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym występującym na zamieszkałych podobszarach rewitalizacji. Istniejące budynki zabytkowe zostaną zmodernizowane i zaadaptowane do pełnienia nowych funkcji. W oparciu o innowacyjne technologie rozwinięta zostanie działalność związana z przechowywaniem i archiwizowaniem dokumentacji. Powstaną nowe miejsca pracy. Na terenie dawnej cukrowni zorganizowana zostanie przestrzeń publiczna, nowe ciągi komunikacyjne oraz miejsce do rekreacji i wypoczynku. Czwarty podobszar rewitalizacji stanie się terenem wielofunkcyjnym, przyjaznym do prowadzenia działalności gospodarczej, realizacji działań edukacyjnych i kulturalnych. Będzie miejscem spotkań i wypoczynku mieszkańców obszarów rewitalizowanych, ośrodkiem integracji społecznej, galerią plenerową, bezpieczną przestrzenią w dzień i w nocy.

7. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Na bazie przeprowadzonej diagnozy oraz analizy zidentyfikowanych potrzeb sformułowano cele oraz kierunki działań, które służyć będą ograniczeniu negatywnych zjawisk występujących na wskazanych podobszarach miasta. Sformułowane cele dotyczą sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wzajemnie się one uzupełniają, a ich osiągnięcie będzie wymagało wielowątkowych działań. Cel główny oraz cele strategiczne przyświecać będą całemu procesowi rewitalizacji prowadzonemu na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Cele szczegółowe zdefiniowane zostały z podziałem na poszczególne podobszary. Są dopasowane do lokalnych uwarunkowań i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane zjawiska kryzysowe. Ich realizacja przyczyni się do stworzenia miasta zwartej, przyjaznego dla mieszkańców i przedsiębiorców.

Cel główny - kompleksowe wyprowadzenie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów miasta poprzez realizację zintegrowanych przedsięwzięć.

Cele strategiczne:

- I. pobudzenie aktywności środowisk lokalnych
- II. stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego
- III. podniesienie jakości życia mieszkańców
- IV. poprawa ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy
- V. wspieranie mieszkańców znajdujących się w najtrudniejszym położeniu.

Pierwszy podobszar rewitalizacji – Stare Miasto, Kolegialna

Cele szczegółowe:

1. zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa
2. integracja społeczności lokalnej i wzrost zaangażowania w życie społeczne
3. podnoszenie konkurencyjności i wzmocnienie rozwoju przedsiębiorstw funkcjonujących na podobszarze
4. powstrzymanie depopulacji podobszaru
5. poprawa jakości przestrzeni podobszaru
6. przywrócenie mieszkańcom pełnowartościowych terenów zielonych, miejsc rekreacji, placów zabaw
7. poprawa jakości zasobu mieszkaniowego
8. ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym
9. poprawa jakości i dostępności do infrastruktury o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym
10. poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego
11. poprawa jakości środowiska
12. poprawa poziomu bezpieczeństwa
13. przywrócenie terenom nadwiślańskim walorów użyteczności gospodarczej, społecznej, rekreacyjnej

W ramach realizacji w/w celów podejmowane będą działania ukierunkowane na:

- aktywizację mieszkańców sprzyjającą inkluzji społecznej osób wykluczonych oraz ograniczaniu patologii;
- budowanie tożsamości i poczucia przynależności do miejsca zamieszkania;
- włączanie mieszkańców w nurt życia społecznego i publicznego oraz ich integrację;
- aktywizację zawodową osób wykluczonych z rynku pracy - zwiększanie ich umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;

- aktywizację przedsiębiorców z podobszaru rewitalizacji;
- zrównoważone zagospodarowanie nabrzeża wiślanego;
- komunikacyjne włączenie terenów nadrzecznych w przestrzeń miasta oraz ich udostępnienie odbiorcom o różnym poziomie sprawności;
- budowę, modernizację miejsc rekreacji, placów zabaw, poprawę jakości małej architektury;
- zagospodarowanie i modernizację przestrzeni publicznych;
- porządkowanie "starej tkanki" urbanistycznej – odnowę podwórek, zagospodarowanie pustych przestrzeni;
- ograniczanie chaosu reklamowego;
- odnowę zdekapitalizowanych zasobów mieszkaniowych wraz z częściową zmianą sposobu użytkowania budynków;
- ograniczanie niskiej emisji poprzez rozwój infrastruktury technicznej;
- konserwację, renowację i adaptację na cele kulturalne i społeczne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem;
- modernizację budynków, w tym budynków użyteczności publicznej dla celów społecznych, kulturalnych, edukacyjnych;
- remonty i modernizację dróg, ciągów pieszych, budowę ścieżek rowerowych;
- wprowadzanie rozwiązań promujących transport pieszy, rowerowy i publiczny, zmiany w organizacji ruchu;
- realizację polityki parkingowej;
- organizację patroli policji i straży miejskiej szczególnie w okresie wiosenno-letnim z uwzględnieniem odbywających się imprez;
- uzupełnianie systemu monitoringu miejskiego;
- modernizację i uzupełnianie oświetlenia miejskiego.

Drugi podobszar rewitalizacji – Dobrzyńska, Skarpa

Cele szczegółowe:

1. zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa
2. integracja społeczności lokalnej i wzrost zaangażowania w życie społeczne
3. tworzenie warunków dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości
4. poprawa poziomu bezpieczeństwa
5. rozwój infrastruktury o charakterze społecznym i rekreacyjnym, poprawa jakości i dostępności
6. poprawa jakości przestrzeni podobszaru
7. poprawa jakości zasobu mieszkaniowego i stanu środowiska
8. poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego
9. przywrócenie Jarowi Brzeźnicy walorów użyteczności gospodarczej, społecznej, rekreacyjnej

W ramach realizacji w/w celów podejmowane będą działania ukierunkowane na:

- aktywizację mieszkańców sprzyjającą inkluzji społecznej osób wykluczonych oraz ograniczaniu patologii;
- zwiększanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób wykluczonych z rynku pracy;
- włączanie mieszkańców w nurt życia społecznego i publicznego oraz ich integrację;
- kształtowanie wśród mieszkańców odpowiedzialności za swoje otoczenie;
- wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych;
- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- uzupełnianie systemu monitoringu miejskiego;
- modernizację i uzupełnianie oświetlenia miejskiego;
- modernizację budynków, w tym budynków użyteczności publicznej dla celów społecznych;

- budowę, modernizację miejsc rekreacji, placów zabaw, poprawę jakości małej architektury;
- zrównoważone zagospodarowanie Jaru rzeki Brzeźnicy;
- zagospodarowanie i modernizację przestrzeni międzyblokowej;
- porządkowanie istniejącej tkanki urbanistycznej;
- ograniczanie chaosu reklamowego;
- poprawę estetyki, utrzymanie porządku i czystości;
- kompleksowe remonty wraz z termomodernizacją infrastruktury mieszkaniowej;
- remonty i modernizację dróg, ciągów pieszych, budowę ścieżek rowerowych;
- realizację polityki parkingowej.

Trzeci podobszar rewitalizacji – Radziwie

Cele szczegółowe:

1. zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa
2. włączanie mieszkańców w nurt życia społecznego
3. aktywizacja gospodarcza podobszaru
4. rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
5. poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej
6. poprawa jakości i dostępności do infrastruktury o charakterze społeczno-edukacyjnym
7. poprawa poziomu bezpieczeństwa, jakości środowiska i estetyki
8. przywrócenie użyteczności terenom publicznym

W ramach realizacji w/w celów podejmowane będą działania ukierunkowane na:

- aktywizację zawodową osób wykluczonych z rynku pracy - zwiększanie ich umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- aktywizację osób z grup biernych i zmarginalizowanych;
- integrację społeczności lokalnej i ich wzrost zaangażowania w życie społeczne i publiczne;
- wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych;
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości;
- budowę, modernizację infrastruktury sportowej, miejsc rekreacji, placów zabaw;
- remonty i modernizację dróg, ciągów pieszych, budowę ścieżek rowerowych;
- remonty budynków wraz z wymianą źródeł ciepła;
- zagospodarowanie obiektów, w tym zabytkowych na cele społeczno-edukacyjne;
- ograniczanie chaosu reklamowego;
- uzupełnianie systemu monitoringu miejskiego;
- modernizację i uzupełnianie oświetlenia miejskiego;
- porządkowanie terenów publicznych oraz ich funkcjonalne zagospodarowanie.

Czwarty podobszar rewitalizacji – teren byłej Cukrowni Borowiczki

Priorytetem w przypadku rewitalizacji terenu przemysłowego jest jego wtórne zagospodarowanie i przywrócenie użyteczności gospodarczej, społecznej i rekreacyjnej. Realizacji tego priorytetu przyświecać będą następujące cele szczegółowe.

Cele szczegółowe:

1. aktywizacja gospodarcza podobszaru
2. ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym
3. uporządkowanie przestrzeni i jej funkcjonalne zagospodarowanie
4. aktywizacja społeczna i gospodarcza osób z grup biernych i zmarginalizowanych

W ramach realizacji w/w celów podejmowane będą działania ukierunkowane na:

- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju przedsiębiorczości;
- zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni;
- włączenie terenu przemysłowego w przestrzeń miasta oraz jego udostępnienie odbiorcom w różnym wieku;
- konserwację, renowację i adaptację na cele kulturalne, społeczne, gospodarcze historycznych obiektów;
- zwiększanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób wykluczonych z rynku pracy
- integrację społeczności lokalnej i wzrost zaangażowania w życie społeczne.

8. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Programu Rewitalizacji realizowane będą główne projekty rewitalizacyjne, bez których realizacja celów Programu Rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji oraz inne, uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Programu Rewitalizacji.

Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Programu. Składa się on z listy A obejmującej podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne wraz z ich opisem oraz listy B zawierającej charakterystykę pozostałych przedsięwzięć realizujących kierunki działań wskazane w rozdziale 7.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składać się będzie projekt lub grupa projektów i innych działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów Programu Rewitalizacji albo logicznie powiązanych z treścią i celami Programu Rewitalizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy i wyzwania. Zapewniają kompleksową interwencję na rzecz przestrzeni, ludzi, środowiska i gospodarki. Ich realizacja będzie miała szczególne znaczenie nie tylko ze względu na poprawę warunków życia na rewitalizowanym obszarze i jakości przestrzeni, ale także warunkuje zrównoważony rozwój miasta i wzrost jego konkurencyjności w skali ponadlokalnej, a nawet krajowej.

Rewitalizacja w Płocku koncentruje się wokół człowieka stąd też zaplanowane działania infrastrukturalne służyć będą realizacji działań związanych z aktywizacją i odrodzeniem wspólnot lokalnych, poprawą jakości ich życia, odbudową więzi społecznych oraz zwiększeniu ich umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Tylko takie wielokierunkowe podejście daje gwarancję osiągnięcia celów rewitalizacji i trwałej odnowy obszarów zdegradowanych.

Zaplanowane przedsięwzięcia stanowią spójną i zintegrowaną całość, należy je rozpatrywać łącznie w odniesieniu do planowanych do osiągnięcia celów. Efektywnie oddziaływać będą na cały dotknięty kryzysem obszar oraz będą dopełniały się przestrzennie i tematycznie.

Ocena efektów realizacji przedsięwzięć odbywać się będzie na podstawie prowadzonego monitoringu za pomocą przyjętych wskaźników. W celu oceny osiągnięcia celów Programu prowadzona będzie także analiza wartości wskaźników, które zostały wykorzystane do wyznaczenia podobszarów rewitalizacji.

Opisy poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych sformułowano w oparciu o bieżący stan przygotowania ich do realizacji. W przypadku przedsięwzięć, które nie posiadają np. dokumentacji technicznej, opisy sformułowano zostały w sposób ogólny. Zostaną one uszczegółowione na dalszym etapie wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach niniejszego Programu stanowią kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Płocka²⁴. Są z nimi powiązane i zapewniają ciągłość procesu rewitalizacji.

24 Stan realizacji projektów ujętych w dokumencie pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Płocka – Aktualizacja na lata 2007 – 2013 i lata następne” opublikowany został na stronie internetowej www.rozwojmiasta.plock.eu – Rewitalizacja i Estetyzacja

Przewiduje się, że terminy realizacji poszczególnych przedsięwzięć będą mogły ulec zmianie. Wpływ na to będą miały czynniki zarówno o charakterze zewnętrznym jak i wewnętrznym, w tym m.in. zmiana przepisów prawnych, dostępność środków zewnętrznych, kondycja finansowa samorządu, stopień zaangażowania partnerów zewnętrznych.

Przewiduje się, że zakres rzeczowy części przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie uszczegółowiony w uspołecznionym procesie wdrażania Programu, a także w wyniku planowanych do przeprowadzenia konkursów architektonicznych i urbanistycznych. Pozwoli to na świadome kreowanie przestrzeni przez jej użytkowników i zwiększy stopień trwałości projektów.

9. Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji

Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji ustalone zostały w oparciu o wartości zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które możliwe były do oszacowania na koniec III kwartału 2016 roku.

Z uwagi na długoterminową perspektywę realizacji procesu rewitalizacji dokładność oszacowania dla poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo zróżnicowana. W przypadku części projektów wartości przedsięwzięć są znane m.in. na podstawie sporządzonych kosztorysów, zawartych umów z wykonawcami. W przypadku części przedsięwzięć w chwili obecnej brak jest możliwości dokonania takich szacunków. Niniejsze dane zostaną uzupełnione w toku wdrażania Programu Rewitalizacji. Rzeczywista wartość przedsięwzięć ustalana będzie na podstawie prowadzonego monitoringu finansowego w oparciu o karty projektów, do których przedkładania zobowiązani będą wszyscy realizatorzy projektów.

Szacowana całkowita wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych – 250.000.000 PLN, w tym
ze źródeł publicznych – 190.000.000 PLN
ze źródeł prywatnych – 60.000.000 PLN

Przewiduje się, że nie wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą w ramach Programu Rewitalizacji. W szczególności sytuacja taka dotyczy będzie prywatnych podmiotów, które realizowały będą działania inwestycyjne na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji z własnych środków. Tym samym wartość wydatków poniesionych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie Rewitalizacji nie będzie odzwierciedlać pełnego strumienia środków zainwestowanych na poszczególnych podobszarach rewitalizacji. W celu zminimalizowania tego zjawiska zakłada się realizację działań informacyjnych i promujących Program Rewitalizacji oraz uruchomienie lokalnych systemów motywacyjnych, które pozwolą na zwiększenie liczby partnerów zaangażowanych w realizację Programu Rewitalizacji.

Proces rewitalizacji prowadzony będzie na obszarach zagospodarowanych, które uległy degradacji. Podjęcie interwencji na tych terenach zwykle wiąże się z koniecznością wydatkowania większych środków finansowych niż w przypadku realizacji inwestycji na terenach nieurbanizowanych. W związku z powyższym samorząd gminny jak i inne podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmować będą działania zmierzające do pozyskania wsparcia zewnętrznego. W perspektywie finansowej 2014-2020 planuje się aplikowanie o środki unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, a także z krajowych programów operacyjnych np. Infrastruktura i Środowisko; Wiedza Edukacja Rozwój. Pozyskane ewentualne środki stanowiąc będą uzupełniające źródło finansowania przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji oraz przyczynią się do sprawniejszego wyprowadzenia wyznaczonych podobszarów z kryzysu.

W świetle obecnych uwarunkowań prawnych i finansowych przewiduje się realizację projektów przez poszczególne podmioty także m.in. z następujących źródeł:

- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczące np. dziedzictwa kulturowego, rozwoju infrastruktury kultury;
- „programy środowiskowe” Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy wojewódzkich dotyczące m.in. realizacji przedsięwzięć powodujących ograniczenie niskiej emisji, prac remontowych prowadzących do kompleksowej termomodernizacji budynku oraz oszczędność energii, dzięki wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych i odnawialnych źródeł energii;
- fundusze i programy realizowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego np. premia termomodernizacyjna, premia kompensacyjna, program społecznego budownictwa

czynszowego, program finansowego wsparcia mieszkań socjalnych i komunalnych
Fundusz Dopłat;

- produkty komercyjne Banku Gospodarstwa Krajowego na społeczne budownictwo czynszowe;
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej - dofinansowanie zadań dotyczących budowy, przebudowy obiektów sportowych;
- konkursy organizowane przez różne fundacje/firmy.

10. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich komplementarności

Projekty rewitalizacyjne wskazane w Programie Rewitalizacji oraz inne działania podejmowane na podobszarach rewitalizacji będą się wzajemnie uzupełniały. Zapewniona zostanie ich komplementarność w aspekcie: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Zakłada się, że dzięki temu proces rewitalizacji będzie skuteczniejszy, a środki finansowe przeznaczone na rewitalizację zostaną lepiej i efektywniej wykorzystane.

Komplementarność przestrzenna zapewniona zostanie poprzez:

- wzajemne dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych zarówno na podobszarach rewitalizacji jak i poza nimi, ale oddziałujących na podobszary;
- zapobieganie przenoszeniu problemów na inne tereny;
- ciągłą analizę (tj. bieżący monitoring) następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej miasta.

Komplementarność problemowa zapewniona zostanie poprzez:

- wzajemne dopełnianie się tematycznie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, dzięki czemu Program Rewitalizacji będzie oddziałował na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym);
- parametryzację pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzić będzie realizacja Programu;
- powiązanie Programu Rewitalizacji z innymi politykami i działaniami rozwojowymi miasta;
- analizę zjawisk kryzysowych obserwowanych na obszarze województwa w kontekście ich wpływu na prowadzony proces rewitalizacji w Płocku.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona zostanie poprzez:

- zaprojektowany system zarządzania rewitalizacją dający możliwość efektywnego współdziałania różnych interesariuszy;
- spójność działań i procedur oraz zapewnienie ich skuteczności;

Komplementarność międzyokresowa zapewniona zostanie poprzez:

- analizę dotychczasowych działań miasta, ocenę ich skuteczności i efektywności;
- wykorzystanie wniosków z dotychczasowych działań w dalszej realizacji rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania zapewniona zostanie poprzez:

- uzupełnianie i łączenie form wsparcia (środki publiczne i prywatne, środki budżetu miasta, fundusze europejskie i programy krajowe);
- tworzenie warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie rewitalizacji.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, co do zasady realizowane będą na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Służyc będą rozwiązywaniu problemów, które zidentyfikowane zostały na tych terenach, a nie ich przenoszeniu na inne części miasta. Zostaną one zintegrowane poprzez niniejszy Program Rewitalizacji, który gwarantować będzie prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. W Programie Rewitalizacji ujmowane będą projekty dopełniające się tematycznie, ukierunkowane na osiągnięcie wspólnego celu. Zakłada się, że nie wszystkie projekty będą realizowane w tym samym czasie. Niemniej

jednak będzie musiała wystąpić synchronizacja efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową występującą na podobszarze. Projekty gminne ujęte zostaną w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

W ramach Programu Rewitalizacji realizowane będą przedsięwzięcia inwestycyjne, społeczno-aktywizacyjne i społeczno-gospodarcze oraz związane z poprawą estetyki i funkcjonalności przestrzeni. Projekty infrastrukturalne (np. remonty budynków) przede wszystkim będą stanowiły narzędzie do zmian społeczno-gospodarczych podobszaru znajdującego się w kryzysie. Aby poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii zakłada się sporządzenie opracowań planistycznych, które służyć będą jako wytyczne programowe dla realizacji konkretnych zadań budowlano-inwestycyjnych. Osiągnięcie zakładanych efektów zostanie zweryfikowane poprzez przyjęte wskaźniki. Analiza osiągniętych efektów oraz wnioski z przebiegu procesu rewitalizacji wykorzystywane będą w dalszym prowadzeniu rewitalizacji. Realizowane przedsięwzięcia stanowić będą kontynuację projektów i działań zrealizowanych na wyznaczonych podobszarach w latach poprzednich, a tym samym zapewniona zostanie ciągłość procesu rewitalizacji. Zapewniona zostanie także integracja przedsięwzięć pod względem źródeł ich finansowania. Przewiduje się, że projekty rewitalizacyjne będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, a także ze środków budżetu miasta Płocka, innych podmiotów publicznych oraz środków prywatnych.

11. System wdrażania Programu Rewitalizacji

Za proces wdrażania i aktualizacji Programu odpowiada Prezydent Miasta Płocka przy pomocy Urzędu Miasta Płocka, miejskich jednostek organizacyjnych i spółek miejskich. Koszty związane z zarządzaniem Programu Rewitalizacji ponoszone będą z budżetu miasta Płocka w ramach bieżącej działalności.

W strukturze Urzędu Miasta Płocka powołana została komórka organizacyjna właściwa ds. rewitalizacji. Do jej zadań, jako komórki wdrażającej Program Rewitalizacji należy w szczególności:

- przygotowywanie aktualizacji Programu Rewitalizacji;
- promocja Programu oraz prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych o prowadzonym procesie rewitalizacji;
- pozyskiwanie i analiza danych o zdegradowanych obszarach miejskich;
- prowadzenie analiz związanych z oceną aktualności i stopniem realizacji Programu Rewitalizacji;
- prowadzenie naboru projektów zgłaszanych do ujęcia w Programie Rewitalizacji oraz ich ocena;
- pełnienie roli sekretariatu Płockiego Komitetu Rewitalizacji;
- częściowa realizacja projektów rewitalizacyjnych;
- wdrażanie lokalnych systemów motywacyjnych uruchomionych w ramach realizacji procesu rewitalizacji.

Pozostałe komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, miejskie jednostki organizacyjne oraz spółki miejskie odpowiedzialne będą za realizację konkretnych projektów, jak również ich monitorowanie. Jednocześnie będą one zobowiązane do:

- przygotowywania projektów nowych aktów prawnych bądź zmiany obowiązujących uregulowań niezbędnych do wdrożenia Programu Rewitalizacji;
- współpracy z partnerami współrealizującymi projekty rewitalizacyjne;
- zapewnienia promocji projektów oraz partycypacji społecznej;
- uzgadniania z komórką wdrażającą Program Rewitalizacji projektów planowanych do realizacji na wyznaczonych podobzszarach rewitalizacji, pod względem ich zgodności z celami Programu Rewitalizacji.

W celu zapewnienia komplementarności i spójności działań, komórka wdrażająca Program Rewitalizacji prowadziła będzie stałą współpracę z partnerami i realizatorami projektów przewidywanych do realizacji na podobzszarach rewitalizacji, a także inicjowała będzie realizację działań wynikających z Programu Rewitalizacji. W przypadku przedsięwzięć, które będą wymagały jednoczesnego zaangażowania kilku komórek organizacyjnych oraz strony społecznej przewiduje się powołanie zespołów zadaniowych.

Gmina – Miasto Płock oraz jej jednostki organizacyjne nie będą jedynymi realizatorami Programu Rewitalizacji. We wdrażanie Programu zaangażowani będą także m.in.:

- organizacje pozarządowe;
- rady mieszkańców osiedli wchodzących w skład wyznaczonych podobzszarów rewitalizacji;
- przedsiębiorcy;
- wspólnoty mieszkaniowe;
- kościoły i związki wyznaniowe;
- właściciele nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji;
- mieszkańcy Płocka, w tym obszaru rewitalizacji.

Podmioty wskazane w Programie Rewitalizacji jako realizujące projekt rewitalizacyjny zobowiązane będą do przekazywania rocznych kart projektu niezbędnych w procesie monitorowania Programu.

Program Rewitalizacji aktualizowany będzie uchwałą Rady Miasta Płocka przy uwzględnieniu narzędzi partycypacyjnych oraz zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmiany Prezydent Miasta Płocka przedłoży stosowny projekt uchwały Radzie Miasta Płocka. Podstawą do aktualizacji Programu będzie identyfikacja nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, monitoring realizacji przedsięwzięć ujętych w Programie, analiza danych obrazujących aktualną sytuację na wskazanych podobszarach rewitalizacji.

Niniejszy Program Rewitalizacji nie ma wyznaczonego horyzontu czasowego. Będzie to dokument "żywy", elastycznie reagujący na zmieniające się uwarunkowania mające bezpośredni i pośredni wpływ na prowadzenie procesu rewitalizacji. Przewiduje się, że w wyniku analiz prowadzonych przez Prezydenta Miasta Płocka, na podstawie art. 4 ustawy o rewitalizacji, zachodzić może konieczność ponownego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzenia nowego Programu Rewitalizacji lub zmiany niniejszego.

Nabór projektów do ujęcia w Programie Rewitalizacji będzie miał charakter ciągły. Szczegółową procedurę dotyczącą zgłaszania projektów do ujęcia w Programie Rewitalizacji opracuje komórka wdrażająca Program Rewitalizacji. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie Rewitalizacji aktualizowana będzie na podstawie zgłoszeń podmiotów je realizujących/inicjujących.

Rada Miasta Płocka poprzez odpowiednie sprawozdania oraz informacje bieżące przedkładane przez Prezydenta Miasta pełnić będzie funkcje nadzorcze wobec procesu wdrażania Programu Rewitalizacji. Corocznie, po upływie 6 miesięcy od zakończenia roku budżetowego, Prezydent Miasta przedstawi Radzie Miasta Płocka sprawozdanie z realizacji Programu Rewitalizacji.

Wdrażanie Programu Rewitalizacji odbywać się będzie na zasadzie partnerstwa (współdziałanie sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego), w sposób jawny i przejrzysty. Proces informowania odbywać się będzie głównie z wykorzystaniem strony internetowej www.rozwojmiasta.plock.eu – Rewitalizacja i Estetyzacja. Na stronie tej zamieszczane będą informacje na temat sposobu angażowania grup interesariuszy w proces rewitalizacji podobnie jak i raporty, sprawozdania powstałe w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji. Pozwoli to na weryfikację i ocenę stopnia osiągniętego społecznienia, a także zapewni transparentność procesu konsultacji społecznych. W ramach wdrażania Programu organizowane będą spotkania z radami mieszkańców osiedli, które wchodzi w skład zamieszkałych podobszarów rewitalizacji, a także z mieszkańcami podobszarów, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami prowadzącymi działalność na obszarze rewitalizacji. Prowadzone będzie również doradztwo w zakresie możliwości przystąpienia do Programu Rewitalizacji oraz możliwych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych. Stałym ciałem opiniodawczym i doradczym będzie Płocki Komitet Rewitalizacji.

12. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Proces rewitalizacji w Płocku opierał się będzie na szerokiej partycypacji społecznej. Włączanie interesariuszy w działania rewitalizacyjne odbywać się będzie w sposób kompleksowy, na wszystkich jego etapach.

W celu sformułowania Programu Rewitalizacji odpowiadającego potrzebom mieszkańców miasta w dniach 3-21 marca 2014 roku przeprowadzone zostało badanie sondażowe dotyczące procesu rewitalizacji w Płocku²⁵. Badanie to polegało na udzieleniu odpowiedzi na pytania postawione w ankiecie przygotowanej przez Referat Rewitalizacji Miasta wspólnie z Towarzystwem Naukowym Płockim. Ankieta została skierowana do pełnoletnich mieszkańców Płocka, którzy mieli możliwość jej wypełnienia w wersji papierowej oraz online. Ankieta w formie papierowej została wyłożona w Urzędzie Miasta Płocka oraz rozdyskrebowana za pośrednictwem miejskich jednostek organizacyjnych, Towarzystwa Naukowego Płockiego, placówek oświatowych i rad mieszkańców osiedli. W całym mieście rozwieszone zostały ankiety łącznie do 62 punktów. Informacja o prowadzonym badaniu sondażowym przekazana została mieszkańcom Płocka za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta Płocka, mediów lokalnych oraz portalu społecznościowego. Ogółem wpłynęły 1904 ankiety, z czego: 1800 ankiet w formie drukowanej (94,5 % wszystkich ankiet), 104 ankiety w formie elektronicznej (5,5% wszystkich ankiet). Do Urzędu Miasta wpłynęły bezpośrednio 74 ankiety, natomiast za pośrednictwem wyznaczonych punktów dystrybucji wpłynęło 1726 ankiet. Ankietyzacja była uzupełnieniem prowadzonej diagnozy zjawisk społeczno-gospodarczych w Płocku. Jej wyniki pozwoliły na identyfikację problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych z jakimi, według mieszkańców boryka się Płock, a w konsekwencji wskazanie obszarów przeznaczonych do działań rewitalizacyjnych. Wyniki ankiety wzięte zostały pod uwagę przy dokonywaniu delimitacji obszaru rewitalizacji. Raport z przeprowadzonego badania opublikowany został na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka www.rozwojmiasta.plock.eu – Rewitalizacja i Estetyzacja oraz w szóstym numerze „Rocznika Towarzystwa Naukowego Płockiego”.

Rys. 29: Strona tytułowa raportu z przeprowadzonego badania sondażowego

25 Zarządzenie Nr 4197/2014 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 19 lutego 2014 roku

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 424/2015 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 18 marca 2015 roku konsultacje społeczne prowadzone były także w 2015 roku. Wypracowane w trakcie tych konsultacji propozycje pierwotnie miały służyć opracowaniu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2014-2020, ale w związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji stanowiły podstawę o sporządzenia niniejszego Programu.

Konsultacje te polegały na wyrażeniu opinii, złożeniu uwag, wniosków i propozycji w zakresie objętym przedmiotem konsultacji. W szczególności konsultacje przeprowadzone zostały w formie spotkań i warsztatów. Zorganizowanych zostało 11 spotkań/warsztatów, w których łącznie wzięło udział 312 osób. W konsultacjach uczestniczyli: mieszkańcy Płocka, w tym obszarów planowanych do rewitalizacji, osoby związane z tymi terenami zawodowo oraz będący ich użytkownikami, właściciele nieruchomości, przedstawiciele podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, Rady Miasta Płocka, Rad Mieszkańców Osiedli, Urzędu Miasta Płocka i inne podmioty, które były zainteresowane tematyką objętą zakresem konsultacji.

Tabela 56: Harmonogram odbytych spotkań/warsztatów

Termin	Miejsce	Tematyka
27.03.2015 r.	Towarzystwo Naukowe Płockie Płock, pl. Narutowicza 8	Spotkanie informacyjne na temat aktualizacji Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.
22.06.2015 r.	Książnica Płocka Płock, ul. Kościuszki 6	Spotkanie konsultacyjne dotyczące delimitacji obszarów rewitalizacji.
30.06.2015 r.	Młodzieżowy Dom Kultury Płock, ul. Tum ska 9	Warsztaty poświęcone obszarowi – Stare Miasto, Kolegialna w tym określenie silnych i słabych stron obszaru, celów rewitalizacji, działań rewitalizacyjnych, terenów wymagających przekształceń.
01.07.2015 r.	Zespół Szkół Budowlanych nr 1 Płock, ul. Mościckiego 4	Warsztaty poświęcone obszarowi – Dobrzyńska, Skarpa w tym określenie silnych i słabych stron obszaru, celów rewitalizacji, działań rewitalizacyjnych, terenów wymagających przekształceń.
02.07.2015 r.	Szkoła Podstawowa nr 5 Płock, ul. Cicha 12a	Warsztaty poświęcone obszarowi – Radziwie w tym określenie silnych i słabych stron obszaru, celów rewitalizacji, działań rewitalizacyjnych, terenów wymagających przekształceń.
01.09.2015 r.	Szkoła Podstawowa nr 5 Płock, ul. Cicha 12a	Warsztaty poświęcone obszarowi - Radziwie - określenie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.
02.09.2015 r.	Zespół Szkół Budowlanych nr 1 Płock, ul. Mościckiego 4	Warsztaty poświęcone obszarowi - Dobrzyńska, Skarpa - określenie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.
03.09.2015 r.	Młodzieżowy Dom Kultury Płock, ul. Tum ska 9	Warsztaty poświęcone obszarowi - Stare Miasto, Kolegialna - określenie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.
16.09.2015 r.	Urząd Miasta Płocka Płock, pl. Stary Rynek 1	Spotkanie konsultacyjne w sprawie koncepcji zagospodarowania Nowego Rynku.
23.09.2015 r.	Dom Darmstadt Płock, pl. Stary Rynek 8	Spotkanie konsultacyjne w sprawie monitorowania i wdrażania Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.
06.10.2015 r.	Szkoła Podstawowa Nr 20 Płock, ul. Korczaka 10	Spotkanie konsultacyjne dotyczące rewitalizacji terenów przemysłowych i powojkowych.

Rys. 30: Zdjęcie ze spotkania
informacyjnego – 27.03.2015 roku

Rys. 31: Zdjęcie z warsztatów
30.06.2015 roku

Rys. 32: Zdjęcie z warsztatów
01.07.2015 roku

Rys. 33: Zdjęcie z warsztatów
02.07.2015 roku

Rys. 34: Zdjęcia z warsztatów
02.09.2015 roku

Oprócz udziału w spotkaniach/warsztatach istniała również możliwość zgłaszania uwag, wniosków bądź innych spostrzeżeń w postaci papierowej lub elektronicznej oraz prowadzony był nabór fiszek projektowych do ujęcia w Programie Rewitalizacji. Ostatecznie złożonych zostało 10 formularzy konsultacyjnych oraz 21 fiszek projektowych. Pełny raport z konsultacji opublikowany został na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka www.rozwojmiasta.plock.eu – Rewitalizacja i Estetyzacja.

Przeprowadzone konsultacje pozwoliły na pozyskanie partnerów do realizacji projektów rewitalizacyjnych, a także identyfikację lokalnych liderów. Pozwoliły również na poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz uspołnienie ich z planowanymi działaniami rewitalizacyjnymi.

Dalsza partycypacja społeczna prowadzona była zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji. Informacje podsumowujące przebieg tych konsultacji dostępne są na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Płocka, stronie www.rozwojmiasta.plock.eu oraz w Referacie Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta Urzędu Miasta Płocka. Przed opracowaniem niniejszego Programu skonsultowane zostały projekty:

- uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Płocka;
- uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Płockiego Komitetu Rewitalizacji.

O rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Płocka oraz formach, w jakich będą prowadzone, Prezydent Miasta Płocka powiadomił interesariuszy procesu rewitalizacji poprzez obwieszczenie zamieszczone na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta Płocka.

W celu zapewnienia w nich udziału możliwie szerokiego grona interesariuszy informacja o prowadzonych konsultacjach przekazana została także za pośrednictwem:

- strony internetowej:
www.rozwojmiasta.plock.eu
- portalu społecznościowego;
- listy mailingowej;
- rad mieszkańców osiedli.

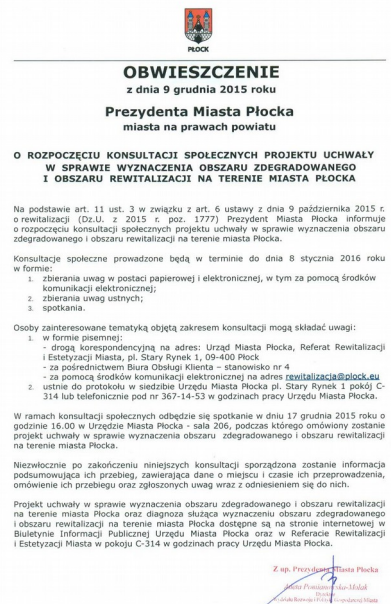
Zarówno projekt uchwały jak i przeprowadzona diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zamieszczone zostały na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Płocka oraz dostępne były w trakcie trwania konsultacji w Referacie Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta.

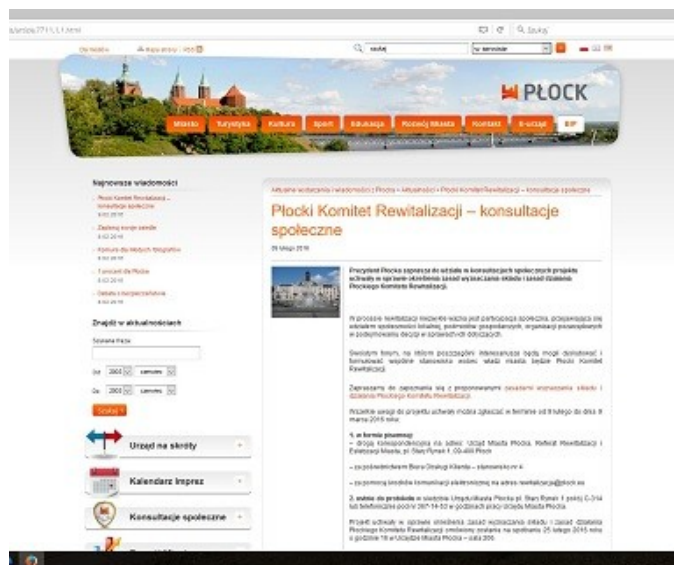
Konsultacje przeprowadzone zostały z wykorzystaniem formy określonej w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o rewitalizacji tj. zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej oraz w dwóch formach, o których mowa w ust. 3 pkt 2 tj. spotkanie konsultacyjne i zbieranie uwag ustnych.

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Płockiego Komitetu Rewitalizacji zgodnie z obwieszczeniem Prezydenta Miasta Płocka przeprowadzone zostały w terminie od dnia 9 lutego do dnia 9 marca 2016 roku z wykorzystaniem formy określonej w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o rewitalizacji tj. zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej oraz w dwóch formach, o których mowa w ust. 3 pkt 2 tj. spotkanie konsultacyjne i zbieranie uwag ustnych.

W celu zapewnienia w nich udziału możliwie szerokiego grona interesariuszy informacja o prowadzonych konsultacjach przekazana została także za pośrednictwem:

- strony internetowej: www.plock.eu oraz www.rozwojmiasta.plock.eu;
- portalu społecznościowego;
- listy mailingowej;
- mediów lokalnych.

W 2016 roku lokalna społeczność włączona została w prace nad opracowaniem koncepcji zagospodarowania osiedla Dobrzyńska, wchodzącego w skład drugiego podobszaru rewitalizacji. Konsultacje społeczne w tej sprawie przeprowadzone zostały w terminie od 15 lutego do 30 kwietnia 2016 roku²⁶. Finalna wersja koncepcji oparta została na kompromisie wypracowanym między mieszkańcami i ich oczekiwaniami, potencjałem osiedla, a możliwościami inwestycyjnymi miasta. Zawarte w niej założenia stanowiąc będą podstawę działań infrastrukturalnych na osiedlu.

Rys. 35: Zdjęcie ze spotkania – 15.02.2016 roku

W październiku 2016 roku przystąpiono do opracowania koncepcji zagospodarowania osiedla Skarpa.

Wszyscy zainteresowani rewitalizacją miasta zachęeni zostali do włączenia się w prace nad jego aktualizacją, w tym zgłaszanie nowych projektów, które przyczynią się do odnowy przestrzennej, gospodarczej i społecznej obszarów zdegradowanych.

W dniu 22 marca 2016 roku zgodnie z uchwałą Rady Miasta Płocka przystąpiono do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji²⁷. Wszyscy zainteresowani rewitalizacją miasta zachęeni zostali do włączenia się w prace nad tym dokumentem.

Informacja o podjęciu w/w uchwały zamieszczona została na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie www.rozwojmiasta.plock.eu, w prasie lokalnej oraz poprzez obwieszczenie.

W skonstruowanie finalnej wersji niniejszego Programu włączeni zostali interesariusze rewitalizacji, tj.

- mieszkańcy Płocka, w tym zamieszkujący podobszary rewitalizacji;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty gospodarcze;
- właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe;
- pracownicy Urzędu Miasta Płocka;
- spółki miejskie, w tym m.in. Agencja Rewitalizacji Starówki ARS Sp. z o.o., Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej - TBS Sp. z o.o., Miejskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Inwestycje Miejskie Sp. z o.o.;
- miejskie jednostki organizacyjne, w tym m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Urząd Pracy, instytucje kultury i placówki oświatowe;
- kościoły i inne podmioty kościelne.

Projekt niniejszego Programu został zaopiniowany przez podmioty i instytucje określone w art. 17 ustawy o rewitalizacji. Przeprowadzony został także proces konsultacyjny, którego wyniki dostępne są na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Płocka, stronie www.rozwojmiasta.plock.eu oraz w Referacie Rewitalizacji i Estetyzacji Miasta Urzędu Miasta Płocka.

Szczególną rolę na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji odegrał Płocki Komitet Rewitalizacji, którego członkowie wybrani zostali zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale Nr 329/XVIII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 kwietnia 2016 roku. Członkowie Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji powołani zostali przez Prezydenta Miasta Płocka w dniu 8 września 2016 roku²⁸.

W skład Komitetu Rewitalizacji weszli reprezentanci interesariuszy, w tym mieszkańców rewitalizowanych podobszarów, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych, właścicieli nieruchomości. Na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji poprzez Komitet Rewitalizacji zapewniony zostanie udział interesariuszy w podejmowaniu decyzji w sprawach dotyczących prowadzonego procesu rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Prezydenta Miasta Płocka. Zadaniem Komitetu będzie dostarczanie w procesie rewitalizacji opinii i stanowisk, które pomogą miastu w prawidłowym wdrażaniu tego procesu.

²⁷ Uchwała Nr 311/XVII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 22 marca 2016 roku
²⁸ Zarządzenie Nr 2405/2016 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 8 września 2016 roku

Rys. 36: Zdjęcie z pierwszego posiedzenia Płockiego Komitetu Rewitalizacji – 12.09.2016 roku

Skuteczność prowadzenia rewitalizacji zależy od pozyskania jak największej liczby partnerów zewnętrznych. Dlatego na etapie wdrażania Programu kontynuowane będą działania mające na celu spopularyzowanie pojęcia rewitalizacji w pełnym jego znaczeniu. Kładziony będzie nacisk na aspekty społeczno-gospodarcze realizowanych projektów oraz ich zintegrowany charakter. Działania informacyjne prowadzone będą z wykorzystaniem różnych kanałów informacji (np. strona internetowa, plakaty, media lokalne, portal społecznościowy, ogłoszenia parafialne).

Wspierane będą inicjatywy zmierzające do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowanie i realizację Programu Rewitalizacji. Na potrzeby realizacji Programu przewiduje się wypracowanie systemu zachęt dla partnerów społecznych i prywatnych w zakresie osiągania celów zbieżnych z Programem Rewitalizacji. Zakłada się zastosowanie m.in. takich mechanizmów jak: inicjatywa lokalna, budżet obywatelski czy powierzanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Rozwijany będzie dialog między partnerami oraz ich integracja wokół rewitalizacji poprzez zastosowanie różnorodnych narzędzi partycypacyjnych (np. spacerów badawczych, punkty konsultacyjne, mikro-festyny, ankiety, spotkania, debaty). W czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji (podobnie jak było przy programowaniu) zapewniona zostanie możliwość wypowiedzenia się przez wszystkich interesariuszy. Prowadzone będą działania edukacyjne i informacyjne. Komórka wdrażająca Program zapewniać będzie:

- możliwość uzyskania informacji na temat Programu poprzez podanie do publicznej wiadomości adresu e-mail oraz numeru linii telefonicznej, pod którymi udzielane będą stosowne informacje;
- możliwość uzyskania ogólnych informacji na temat funduszy strukturalnych za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie;
- publikację, co najmniej w wersji elektronicznej, materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących Programu, w szczególności: uchwał Rady Miasta Płocka, sprawozdań z realizacji Programu, materiałów informacyjnych i promocyjnych.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji nie zostanie ograniczona do stałej współpracy z reprezentatywną grupą interesariuszy w ramach Komitetu Rewitalizacji. Prowadzona będzie także bezpośrednia praca z mieszkańcami (kampanie, wydarzenia lokalne), która ukierunkowana zostanie na ich aktywizację, budowanie relacji sąsiedzkich oraz poczucia przynależności do danego miejsca.

Na etapie wdrażania konsultacje społeczne służyć będą informowaniu o realizowanych działaniach, rozwiązywaniu zaistniałych problemów, prowadzeniu analiz, opracowywaniu planów przestrzennych, harmonogramu realizacji projektów i monitoringu procesu. Konsultacje prowadzone będą w sposób ułatwiający zrozumienie prezentowanych treści (np. z użyciem wizualizacji) oraz odniesienie się do nich.

13. Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych

13.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Realizacja Programu Rewitalizacji rodzi konieczność wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj.

- wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy;
- zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

"Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasto Płock w latach 2015-2019" przyjęty został Uchwałą Nr 225/XII/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 27 października 2015 roku. Program ten zawiera m.in. prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy, analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, planowaną sprzedaż lokali, zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu, sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej. Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Płock określa Uchwała Nr 340/XXI/2012 Rady Miasta Płocka z dnia 27 marca 2012 roku z późniejszymi zmianami.

W związku z przyjęciem niniejszego Programu Rewitalizacji, zgodnie z art. 3a ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego niezbędne jest wprowadzenie zapisów uwzględniających działania prowadzące do zapobieżenia wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów, w tym m.in.

- objęcie mieszkańców obszaru rewitalizacji działaniami, niezależnie od ich aktualnego zamieszkania;
- wprowadzenie preferencji dla możliwości powrotu lokatora do remontowanego lokalu mieszkalnego;
- uwzględnienie w polityce czynszowej gminy mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W kontekście prowadzonej polityki mieszkaniowej przewiduje się możliwość zastosowania m.in. następujących rozwiązań:

- sprzedaż przez spółki gminne nieruchomości zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji lub niezwiązanych z podstawową działalnością spółki;
- zamiana nieruchomości pomiędzy spółkami - koncentracja obszarowa zasobów w celu zapewnienia kompleksowości i komplementarności działań w kwartałach zabudowy;
- wykup lub sprzedaż udziałów w nieruchomościach w celu uporządkowania struktury własnościowej;
- zapewnienie stałego finansowania – stworzenie długofalowego programu remontów kapitalnych budynków gminnych;
- stworzenie rotacyjnego zasobu mieszkaniowego na czas remontu kamienic;
- pozyskanie partnerów prywatnych do remontu budynków;
- budowa mieszkań na wynajem;
- preferencja przy przyznawaniu nowych mieszkań osobom posiadającym już gminne lokale mieszkaniowe bez zaległości;

- system odpracowywania długów;
- ułatwienia w zakresie zamiany mieszkań;
- preferencje w przyznawaniu mieszkań osobom młodym, rodzinom z dziećmi;
- wsparcie miasta dla wspólnot mieszkaniowych: doradztwo i realizacja działań tzw. miękkich, zmierzających do zachęcenia wspólnoty do podejmowania działań inwestycyjnych, ewentualne wsparcie finansowe (tam gdzie jest to możliwe i zgodne z prawem);
- obniżenie udzielanych bonifikat przy sprzedaży nieruchomości dotychczasowym mieszkańcom.

13.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale określającej zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Płockiego Komitetu Rewitalizacji określone zostały Uchwałą Nr 329/XVIII/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 kwietnia 2016 roku.

Analiza przeprowadzonej procedury naboru na członków Komitetu pierwszej kadencji oraz podjętych przez Komitet prac wskazuje, że w/w uchwała wymaga wprowadzenia zmian m.in. w zakresie:

- uproszczenia procedury trybu naboru kandydatów na członków Komitetu;
- zmiany wymagań formalnych wobec kandydatów na członków Komitetu;
- uproszczenia procedury wyboru Przewodniczącego Komitetu i jego Zastępcy;
- określenia procedury wyboru nowego Przewodniczącego Komitetu/Zastępcy w przypadku rezygnacji dotychczasowego.

13.3. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się ustanowienie na pierwszym podobzarsze rewitalizacji - Stare Miasto, Kolegialna Specjalnej Strefy Rewitalizacji na okres 10 lat.

Specjalna Strefa Rewitalizacji ustanowiona zostanie odrębną uchwałą Rady Miasta Płocka, zgodnie z art. 25 ustawy o rewitalizacji.

13.4. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka przyjęte zostało Uchwałą Nr 565/XXXIII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 26 marca 2013 roku. Dokument ten określa politykę przestrzenną prowadzoną na terenie miasta Płocka. Składa się z:

- 1) Części A – „Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” obejmującej część tekstową i graficzną, w skład której wchodzi rysunki:
 - U1 Struktura funkcjonalna
 - U2 Układ komunikacyjny, Infrastruktura techniczna

- U3 Dziedzictwo kulturowe, środowisko przyrodnicze
- 2) Części B – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” obejmującej część tekstową i graficzną, w skład której wchodzi rysunki:
 - K1 Struktura funkcjonalna
 - K2 Układ komunikacyjny, Infrastruktura techniczna
 - K3 Dziedzictwo kulturowe, środowisko przyrodnicze

Przeprowadzona analiza zapisów studium oraz niniejszego Programu Rewitalizacji wskazuje, że pomiędzy tymi dokumentami nie występują sprzeczności. W chwili obecnej nie zachodzi konieczność wprowadzania zmian w studium przy zastosowaniu szczególnej procedury wprowadzonej ustawą o rewitalizacji. Niemniej jednak nie wyklucza się w przyszłości zmiany studium. Wówczas zmiana studium dokonana zostanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Na obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą Nr 277/XV/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 26 stycznia 2016 roku obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Płocku u zbiegu ulic Polnej i Na Skarpie - Uchwała Nr 832/XLI/01 Rady Miasta Płocka z 29 maja 2001 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zawartych pomiędzy ul. Dobrzyńską, ul. Polną i jej projektowanym przedłużeniem w kierunku zachodnim oraz ul. Parowa w Płocku - Uchwała Nr 798/XLV/05 Rady Miasta Płocka z 27 września 2005 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w kwartale ulic: Topolowa, Kobylińskiego, Dobrzyńska oraz Kazimierza Wielkiego w Płocku - Uchwała Nr 437/XXII/04 Rady Miasta Płocka z 16 marca 2004 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami C.K. Norwida, A. Asnyka, J. Słowackiego i K.I. Gałczyńskiego w Płocku - Uchwała Nr 414/XIX/99 Rady Miasta Płocka z 23 listopada 1999 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami: Kobylińskiego, Bielską, Ostatnią i al. Spacerową w Płocku - Uchwała Nr 411/XXV/2012 Rady Miasta Płocka z 25 czerwca 2012 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Bramy Bielskiej wraz z odcinkiem ul. Bielskiej w rejonie Starego Średniowiecznego Miasta oraz ulicą Kwiatka w mieście Płocku - Uchwała Nr 822/LIV/97 Rady Miasta Płocka z 23 września 1997 roku ;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego placu Stary Rynek wraz z przyległymi ulicami w mieście Płocku - Uchwała Nr 823/LIV/97 Rady Miasta Płocka z 23 września 1997 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Płocku pomiędzy ul. Kolegialną, ul. Misjonarską, ul. Kościuszki i pl. Obrońców Warszawy - Uchwała Nr 347/XIX/03 Rady Miasta Płocka z 30 grudnia 2003 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Płocku u zbiegu ulic: Królewieckiej i 1-go Maja - Uchwała Nr 317/XXII/08 Rady Miasta Płocka z 18 marca 2008 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Kolejowej, Kościelnej i Dobrzykowskiej na osiedlu Radziwie w Płocku - Uchwała Nr 719/LI/10 Rady Miasta Płocka z 25 maja 2010 roku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedli Imielnica i Borowiczki wraz z Ośnicą w Płocku - Uchwała Nr 673/XXXI/00 Rady Miasta Płocka z 19 września 2000 roku;

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Miodowa-Łukasiewicz” w Płocku – Uchwała Nr 386/XXI/2016 Rady Miasta Płocka z dnia 30 sierpnia 2016 roku.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą w/w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za nieaktualne i wymagające zmiany uznano:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedli Imielnica i Borowiczki wraz z Ośnicą w Płocku - Uchwała Nr 673/XXXI/00 Rady Miasta Płocka z 19 września 2000 roku.

Obecnie Miasto Płock jest w trakcie opracowywania następujących planów obejmujących swoimi ustaleniami tereny położone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego "Borowiczki" w Płocku;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście - Wschód” w Płocku.

Wskazane jest uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących:

- obszar historycznej zabudowy śródmiejskiej;
- obszar o dominującej funkcji rekreacyjno-sportowej (RK) w strefie A określonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Dokładne określenie granic miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów nastąpi na etapie prowadzonych analiz i zostanie ustalone w uchwałach Rady Miasta Płocka w sprawie przystąpienia do sporządzenia planów miejscowych.

Nie wskazuje się konieczności uchwalenia na obszarze rewitalizacji miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W 2014 roku Urząd Miasta Płocka zlecił opracowanie *Analizy uwarunkowań przestrzennych i funkcjonalnych obszaru śródmieścia miasta Płocka*. Celem tego opracowania była ocena istniejącego zagospodarowania obszaru objętego analizą, jego struktury funkcjonalno-przestrzennej, uwarunkowań kulturowych, komunikacyjnych, środowiskowych oraz w oparciu o przeprowadzone analizy opracowanie wytycznych dla opracowań planistycznych. Pierwszy etap obejmował inwentaryzację urbanistyczną obszaru z określeniem: stanu technicznego budynków, rozmieszczenia zabudowy mieszkaniowej i usługowej, funkcji terenów i budynków, intensywności zabudowy, rozmieszczenia i funkcji terenów zielonych, uwarunkowań komunikacyjnych, kulturowych, kompozycyjnych, środowiskowych i przyrodniczych oraz stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych w szczególności wyposażenia w obiekty małej architektury i wpływ na ich estetykę nośników reklam. Ponadto dokonano analizy przekształceń obszaru w okresie jego urbanizacji i późniejszych transformacji. Dane dotyczące stanu istniejącego: zabudowy, funkcji terenów, lokalizacji poszczególnych obiektów, uwarunkowań wynikających z dokumentów planistycznych zostały zgromadzone w formie bazy danych, która umożliwia wielowarstwowe porównanie i analizę.

Dokument sporządzony dla obszaru śródmieścia jest wynikiem wieloaspektowej analizy uwzględniającej zarówno czynniki rozwojowe, jak i ograniczenia w możliwościach przekształceń obszaru śródmieścia. Analiza ta zawiera wytyczne dla opracowań planistycznych. Stanowić będzie punkt wyjścia przy formułowaniu zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W wyniku prac nad Programem Rewitalizacji uznano, iż w celu porządkowania przestrzeni miasta istnieje konieczność:

- dokonania weryfikacji obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz jej

- aktualizacji, a także opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami;
- opracowania uchwały Rady Miasta Płocka określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na obszarze Gminy - Miasto Płock, zgodnie z art. 37a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- opracowania zasad kształtowania kolorystyki elewacji budynków na terenie miasta Płocka;
- opracowania koncepcji zagospodarowania osiedli wchodzących w skład podobszarów rewitalizacji.

Pierwsza koncepcja zagospodarowania osiedla została opracowana w 2016 roku. Przedmiotem tego opracowania był projekt koncepcyjny zagospodarowania osiedla Dobrzyńska w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej. Koncepcja objęła rozwiązania w zakresie rewaloryzacji i modernizacji układu urbanistycznego oraz zespołów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, podniesienia jakości przestrzeni mieszkaniowej i publicznej, poprawy sytuacji środowiskowej poprzez m.in. rewaloryzację systemu zieleni oraz rozwiązania w zakresie modernizacji infrastruktury komunikacyjnej i gospodarki odpadami.

W pracy nad koncepcją przyjęto zasadę planowania otwartego z udziałem podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji i aktywizacji osiedla oraz potencjalnych odbiorców - mieszkańców miasta. Założenie to wynikało z faktu, iż warunkiem zbudowania dokumentu planistycznego mającego szanse powodzenia jego realizacji jest uspołecznienie procesu prac nad nim. Polegało to przede wszystkim na zaangażowaniu interesariuszy w proces opracowywania koncepcji w sposób interaktywny i wypracowaniu form społecznego współdziałania w zakresie programowania kierunków działań rewitalizacyjnych oraz określenia sposobów ich realizacji. Jednocześnie aktywny udział przedstawicieli w pracach nad przygotowaniem projektu pozwolił na spełnienie istotnego z punktu widzenia planowania strategicznego kryterium zgody i reprezentacji społecznej.

W ramach opracowania dokonano analizy stanu istniejącego, w tym m.in. struktury przestrzenno-funkcjonalnej osiedla, stanu własności gruntów, systemu komunikacyjnego, stanu technicznego i stopnia zużycia społecznego elementów zagospodarowania, a także analizy pogłębione. Zawarte w koncepcji założenia stanowiąc będą podstawę działań infrastrukturalnych na osiedlu Dobrzyńska. Podobna koncepcja jest opracowywana dla osiedla Skarpa.

13.5. Określenie niezbędnych zmian w aktach prawnych dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi

Przewiduje się ujęcie rewitalizacji w rocznych programach współpracy Gminy - Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi jako jednego z priorytetowych zadań publicznych, które będzie realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Pozwoli to na pozyskanie nowych partnerów w procesie rewitalizacji oraz pełniejsze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W celu pobudzenia aktywności środowisk lokalnych oraz zwiększenia ich odpowiedzialności za swoje otoczenie przewiduje się również zmianę Uchwały Nr 493/XXIX/2012 Rady Miasta Płocka z dnia 27 listopada 2012 roku określającej tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. Wprowadzone zmiany służyć będą realizacji w ramach inicjatywy lokalnej przedsięwzięć rewitalizacyjnych bezpośrednio przez mieszkańców Płocka, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych.

14. System monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji

Sukces procesu rewitalizacji zależy od wielu czynników. Jednym z nich jest umiejętność wychwycenia możliwie najwcześniej opóźnień lub odstępstw w realizacji Programu oraz elastycznego reagowania na te zmiany. W przypadku Programu Rewitalizacji terminowość i poprawność realizacji Programu zapewniona została poprzez przyjęty system monitoringu, który opiera się zarówno na analizie efektów realizacji poszczególnych projektów, jak i zmian wartości wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, miejskie jednostki organizacyjne oraz spółki miejskie, a także pozostałe podmioty będące odpowiedzialne za realizację konkretnych projektów zobowiązane są do przygotowywania rocznych kart projektu, których wzór opracowany zostanie przez komórkę wdrażającą Program Rewitalizacji. Karty te będą umożliwiały prowadzenie monitoringu danego projektu oraz ewentualną korektę zapisów i działań. W oparciu o karty projektów komórka wdrażająca przygotowywać będzie raporty okresowe. Raporty te będą przygotowywane co roku, z podziałem na poszczególne podobszary. Raporty zawierać będą opis postępu prac i realizacji projektów, analizę kosztów, a także listę najważniejszych wydarzeń z uwzględnieniem ich wpływu na realizację przedsięwzięć.

Monitorowanie Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w sposób ciągły, na podstawie danych przekazywanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, jednostki i podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia, danych zawartych w Miejskim Zeszycie Statystycznym Urzędu Miasta Płocka, stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego i Państwowej Komisji Wyborczej, a także danych uzyskanych z Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku, Komendy Miejskiej Policji w Płocku, Urzędu Statystycznego w Warszawie - Oddział w Płocku, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Wydziału Rozwoju i Polityki Gospodarczej Miasta oraz Wydziału Ewidencji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Płocka.

Pozyskane dane pozwolą objąć monitoringiem nie tylko konkretne działania podejmowane w ramach Programu, ale także uwarunkowania i zmiany zachodzące w całym mieście i otoczeniu wpływające na przebieg procesów rewitalizacyjnych.

Na podstawie prowadzonego monitoringu przewiduje się możliwość aktualizacji Programu Rewitalizacji, w tym listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych (aktualizacja danych, ujęcie nowych, zgłoszonych przedsięwzięć).

Na bazie raportów okresowych, co najmniej raz na 3 lata Prezydent Miasta dokona oceny aktualności i stopnia realizacji Programu Rewitalizacji. Ocena sporządzona przez Prezydenta Miasta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronie internetowej www.rozwojmiasta.plock.eu - Rewitalizacja i Estetyzacja.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Programu Rewitalizacji stwierdzone zostanie osiągnięcie celów w nim zawartych, Rada Miasta uchyli uchwałę w sprawie przyjęcia Płockiego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Prezydenta Miasta Płocka.

W celu oceny procesu rewitalizacji przewiduje się również prowadzenie procesu ewaluacji, w ramach którego oceniana będzie:

Efektywność – ocena stosunku poniesionych nakładów finansowych, czasowych, ludzkich do uzyskanych wyników i rezultatów;

Skuteczność – ocena stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, skuteczność użytych metod, narzędzi oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;

Trafność – ocena, w jakim stopniu przyjęte cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarach rewitalizowanych;

Odpowiedniość – ocena całości rzeczywistych efektów wywołanych przez rewitalizację (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych);

Trwałość efektów – ocena adekwatności planowanych celów rewitalizacji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie.

Mając na uwadze, iż niniejszy Program Rewitalizacji opracowany został z uwzględnieniem warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020 zakłada się, że pierwsza ewaluacja Programu Rewitalizacji przeprowadzona zostanie w roku 2023. Jej wyniki wraz z opracowaną diagnozą aktualnego stanu miasta oraz obowiązującymi przepisami prawnymi stać się mogą podstawą do zmiany niniejszego Programu.

Rewitalizacja powinna być prowadzona na tych obszarach miasta, które pozostają w kryzysie, co wyraża się m.in. "gorszym" poziomem wartości wskaźników obrazujących występujące zjawiska kryzysowe w stosunku do średniej wartości obliczonej dla miasta. Biorąc powyższe pod uwagę, jak również fakt, że rewitalizacja nie jest prowadzona w próżni (na jej przebieg ma wpływ wiele czynników nie tylko wewnętrznych ale i zewnętrznych) dla poszczególnych wskaźników monitorowania Programu nie przyjęto docelowej ich wielkości. Punktem odniesienia będzie każdorazowo wartość wskaźnika obliczona dla podobszaru w porównaniu ze średnią obliczoną dla miasta w analogicznym okresie czasu. Przyjęte wskaźniki monitorowania Programu są mierzalne, trafne, wiarygodne i dostępne.

Tabela 57: Wskaźniki monitorowania Programu Rewitalizacji

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa (rok 2013)			Wartość docelowa
		Stare Miasto, Kolegialna	Dobrzyńska, Skarpa	Radziwie	
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Miasta Płocka - Wydział Ewidencji i Spraw Obywatelskich	50,96	61,23	62,72	Niższa niż średnia dla miasta
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Miejski Zeszyt Statystyczny - Urząd Miasta Płocka	101,87	71,59	50,88	Niższa niż średnia dla miasta
Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Miejski Urząd Pracy w Płocku, Miejski Zeszyt	15,36	14,48	13,47	Niższa niż średnia dla miasta

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa (rok 2013)			Wartość docelowa
		Stare Miasto, Kolegialna	Dobrzyńska, Skarpa	Radziwie	
	Statystyczny - Urząd Miasta Płocka				
Liczba przestępstw (przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu) na 1000 ludności	Komenda Miejska Policji w Płocku, Miejski Zeszyt Statystyczny - Urząd Miasta Płocka	23,87	7,19	8,44	Niższa niż średnia dla miasta
Liczba organizacji społecznych (fundacje, stowarzyszenia) na 1000 ludności	Urząd Statystyczny w Warszawie - Oddział w Płocku, Miejski Zeszyt Statystyczny - Urząd Miasta Płocka	9,63	1,73	2,37	Wyższa niż średnia dla miasta
Wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu publicznym - frekwencja w wyborach	Państwowa Komisja Wyborcza	42,05	40,58	49,89	Wyższa niż średnia dla miasta
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców	Urząd Statystyczny w Warszawie - Oddział w Płocku, Miejski Zeszyt Statystyczny - Urząd Miasta Płocka	20,08	5,94	9,12	Wyższa niż średnia dla miasta
Liczba budynków wyłączonych z użytkowania do ogólnej liczby budynków (w %)	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Wydział Geodezji Urząd Miasta Płocka	1,85	0	0	Niższa niż średnia dla miasta
Liczba mieszkańców w stosunku do liczby mieszkańców roku poprzedniego (w %)	Miejski Zeszyt Statystyczny - Urząd Miasta Płocka	97,53	99,12	100,34	Wyższa niż średnia dla miasta

Indeks tabel

Tabela 1: Powierzchnia Płocka w 2013 roku według osiedli.....	16
Tabela 2: Liczba ludności w latach 2005 – 2013 w Płocku wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na koniec roku).....	19
Tabela 3: Ruch naturalny w Płocku w latach 2005-2013.....	19
Tabela 4: Poziom i saldo migracji ludności w Płocku w latach 2005-2013.....	20
Tabela 5: Ludność Płocka w latach 2005-2013 według osiedli (stan na koniec roku).....	20
Tabela 6: Ludność Płocka w podziale na ekonomiczne grupy wieku w latach 2005-2013	21
Tabela 7: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce i wybranych jednostkach województwa mazowieckiego w latach 2005 – 2013.....	23
Tabela 8: Aktywność ekonomiczna ludności Płocka w latach 2005-2013.....	23
Tabela 9: Pracujący w Płocku w głównym miejscu pracy w latach 2005-2013 w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD.....	24
Tabela 10: Bezrobocie w Płocku w latach 2005 - 2013 według stanu na koniec roku.....	24
Tabela 11: Bezrobotni według osiedli (stan na koniec 2013 roku).....	25
Tabela 12: Bezrobotni wg wieku w latach 2005-2013 (stan na koniec roku).....	25
Tabela 13: Bezrobotni zarejestrowani wg płci w latach 2005-2013 (stan na koniec roku)	26
Tabela 14: Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2005-2013 (stan na koniec roku).....	27
Tabela 15: Bezrobotni wg wykształcenia w latach 2005-2013 (stan na koniec roku).....	27
Tabela 16: Korzystający z pomocy społecznej w Płocku w latach 2005 – 2013.....	28
Tabela 17: Korzystający z pomocy społecznej w 2013 roku według osiedli.....	29
Tabela 18: Charakterystyka gospodarstw domowych (rodzin) objętych pomocą w różnej formie.....	31
Tabela 19: Powody przyznania pomocy w Płocku w latach 2005-2013.....	31
Tabela 20: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Płocku w latach 2005-2013	32
Tabela 21: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Płocku w latach 2005 – 2013.....	33
Tabela 22: Podmioty gospodarki narodowej w Płocku w 2013 roku według sekcji PKD 2007.....	34
Tabela 23: Podmioty gospodarki narodowej w latach 2005-2013 według liczby pracujących.....	34
Tabela 24: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych form prawnych w Płocku w latach 2005-2013.....	35
Tabela 25: Liczba podmiotów gospodarki narodowej na koniec 2013 roku według osiedli	36

Tabela 26: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze REGON w Płocku w latach 2005-2013.....	38
Tabela 27: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze REGON w Płocku na koniec 2013 roku według osiedli.....	38
Tabela 28: Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Płocku w latach 2005-2013.....	42
Tabela 29: Kategorie wybranych przestępstw popełnionych na terenie miasta Płocka w latach 2005 – 2013.....	42
Tabela 30: Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu w 2013 roku według osiedli.....	43
Tabela 31: Wykroczenia ujawnione przez Straż Miejską w Płocku w latach 2005 – 2013.....	45
Tabela 32: Struktura użytkowania gruntów w Płocku w 2013 roku.....	46
Tabela 33: Powierzchnia gruntów komunalnych w Płocku wg prawnych form użytkowania w latach 2005-2013.....	47
Tabela 34: Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Płocku w latach 2009-2013.....	47
Tabela 35: Tereny zieleni w Płocku w latach 2005-2013.....	48
Tabela 36: Wykaz dotacji udzielonych z Budżetu Miasta Płocka w latach 2006 - 2013....	51
Tabela 37: Budynki nowe oddane do użytkowania w Płocku w latach 2005-2013.....	51
Tabela 38: Budynki mieszkalne i mieszkania zamieszkane wg rodzaju podmiotów w Płocku w 2011 roku.....	52
Tabela 39: Budynki mieszkalne zamieszkane wg okresu budowy i wyposażenia w instalację w Płocku w 2011 roku.....	52
Tabela 40: Stan zasobów mieszkaniowych Gminy – Miasto Płock oraz lokali niestanowiących zasobu mieszkaniowego, lecz będących w dyspozycji Miasta wg stanu na dzień 31.12.2013 r.....	53
Tabela 41: Struktura zasobów Gminy – Miasto Płock według wieku i standardu jakościowego budynków (własność Gminy 100%) wg stanu na dzień 31.12.2013 r.....	53
Tabela 42: Stan techniczny zasobów mieszkaniowych wg stanu na dzień 31.12.2013 r.....	54
Tabela 43: Zestawienie liczby wynajętych mieszkań komunalnych i socjalnych w Płocku w latach 2005-2013.....	54
Tabela 44: Liczba i lokalizacja lokali socjalnych wg stanu na dzień 31.12.2013 r.....	54
Tabela 45: Poziom wartości zasobu mieszkaniowego na koniec 2013 roku według osiedli	55
Tabela 46: Szkolnictwo w Płocku w roku szkolnym 2013/2014.....	60
Tabela 47: Kryteria, wskaźniki i ich wartości referencyjne zastosowane przy identyfikacji potencjalnych obszarów problemowych z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.....	66

Tabela 48: Wartości wskaźników wystandaryzowanych oraz wskaźnika sumarycznego zastosowane przy identyfikacji potencjalnych obszarów problemowych z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.....	70
Tabela 49: Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej na koniec 2013 roku dla obszarów zidentyfikowanych jako problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.....	72
Tabela 50: Wskaźnik degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych na koniec 2013 roku dla obszarów zidentyfikowanych jako problemowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.....	72
Tabela 51: Punktacja podobszarów zdegradowanych na podstawie analizy wskaźnikowej oraz badania ankietowego.....	77
Tabela 52: Wybrane dane statystyczne za lata 2014-2015.....	80
Tabela 53: Wybrane dane statystyczne za lata 2014-2015.....	84
Tabela 54: Wybrane dane statystyczne za lata 2014 - 2015.....	88
Tabela 55: Wykaz budynków położonych na terenie byłej Cukrowni Borowiczki.....	91
Tabela 56: Harmonogram odbytych spotkań/warsztatów.....	109
Tabela 57: Wskaźniki monitorowania Programu Rewitalizacji.....	123

Załączniki:

1. Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2. Mapa – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych pierwszego podobszaru rewitalizacji
3. Mapa - Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych drugiego podobszaru rewitalizacji
4. Mapa - Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych trzeciego podobszaru rewitalizacji
5. Mapa - Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych czwartego podobszaru rewitalizacji